

"HEMO-pral" d.o.o.

Industrijska i komunalna čišćenja * Projektovanje * Zaštita životne sredine

Sjedište: Trebavska 11, 74480 Modriča
Projektni biro i laboratorija:
Dositeja Obradovića 14, 74480 Modriča
Poslovni objekat:
Šamački put 18, 74480 Modriča

Tel/fax: 053/813-530
Mob: 065/649-986
www.hemopral.com
hemopral@teol.net

PDV br.: 400198550003
Ž.R. 562-011-00002435-23
NLB banka
Ž.R. 555-008-08561650-82
Nova Banka

Број: 28-07/21

Датум: 14.04.2022.

ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ 2022. – 2027.

Наручилац: Општина Модрича
Дјелатност: Управљање чврстим отпадом
Локација: Територија општине Модрича

Модрича, април 2022. године

САДРЖАЈ**I ОПШТИ ДИО**

1.	Рјешења и лиценце о испуњености услова носиоца израде.....	4
2.	Основни подаци о пројекту и радни тим пројекта.....	7

II ТЕХНИЧКИ ДИО

1.	Увод.....	10
1.1.	Извод из стратешких и планских докумената управљања отпадом.....	12
1.2.	Прописи о управљању отпадом.....	14
1.3.	Основни подаци о општини Модрича.....	21
1.4.	Тренутно стање управљања отпадом у Модричи	29
2.	Очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада на територији општине Модрича.....	40
3.	Очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће бити искоришћен или одложен у оквиру територије општине Модрича.....	69
4.	Очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се прихватити из других јединица локалне самоуправе	74
5.	Очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се отпремити у друге јединице локалне самоуправе.....	76
6.	Циљеви који треба да се остваре у погледу поновне употребе и рециклаже отпада на подручју општине Модрича	92
7.	Програм сакупљања отпада из домаћинства	93
8.	Програм сакупљања опасног отпада из домаћинства	95
9.	Програм сакупљања комерцијалног отпада	98
10.	Програм управљања индустријским отпадом	99
11.	Приједлози за поновну употребу и рециклажу отпада	101
12.	Програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду	107
13.	Програм развијања јавне свијести о управљању отпадом	110
14.	Локација постројења за сакупљање отпада, третман и одлагање отпада, укључујући податке о локацијским условима	113
15.	Мјере за спречавање кретања отпада који није обухваћен планом и мјере за поступање са отпадом који настаје у ванредним ситуацијама	118
16.	Мјере санације неуређених депонија	125
17.	Надзор и праћење планираних активности и мјера	128
18.	Процјена трошкова и извори финансирања за планиране активности	129
19.	Могућности сарадње између двију или више јединица локалне самоуправе	132
20.	Рокови за извршење планираних мјера и активности	133
21.	Други подаци, циљеви и мјере од значаја за ефикасно управљање отпадом	134

III ПРИЛОЗИ

I ОПШТИ ДИО

1. РЈЕШЕЊА И ЛИЦЕНЦЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА НОСИОЦА ИЗРАДЕ

BOSNA I HERCEGOVINA

REPUBLIKA SRPSKA

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD DOBOJ

Broj: 60-0-Reg-12-000 323

Datum: 5.4.2012.

Okružni privredni sud Doboj, sudija Jovanka Jovanović, rješavajući po prijavi predlagača Društvo sa ograničenom odgovornošću "HEMO-PRAL" specijalizovano preduzeće za proizvodnju, promet, usluge i inženjering u privatnoj svojini Modriča, radi upisa u sudski registar usklađivanja organizacije i akata sa odredbama Zakona o privrednim društvima, usklađivanja djelatnosti sa Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske i promjene djelatnosti upisivanjem novih djelatnosti, u smislu odredbe člana 58. stav 1. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj ("Sl. gl. RS" br. 42/2005 i 118/2009), dana 5.4.2012. godine, donio je sljedeće

RJEŠENJE O REGISTRACIJI

U sudski registar ovog suda izvršen je upis usklađivanja organizacije i akata sa odredbama Zakona o privrednim društvima ("Sl. gl. RS" br. 127/2008), usklađivanja djelatnosti sa Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske ("Sl. gl. RS" br. 119/2010), a na osnovu člana 22. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj ("Sl. gl. RS" br. 74/2010) i promjene djelatnosti upisivanjem novih djelatnosti kod poslovnog subjekta pod nazivom: Društvo sa ograničenom odgovornošću "HEMO-PRAL" specijalizovano preduzeće za proizvodnju, promet, usluge i inženjering u privatnoj svojini Modriča, a koji će ubuduće poslovati, sa sljedećim podacima:

Firma: Društvo sa ograničenom odgovornošću za specijalizovanu proizvodnju, promet, usluge i inženjering
"HEMO-PRAL" Modriča

Skraćena oznaka firme: "HEMO-PRAL" doo Modriča

Sjedište: ul. Trebavska br. 11, Modriča, Modriča

MBS: 85-01-0113-09 (stari broj 1-4183-00)

JIB: 4400198550003

Carinski broj: 400198550003

Pravni osnov upisa:

Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću (usklađen tekst osnivačkog akta) OPU-684/12 od 30.3.2012. godine.

47.11	Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama pretežno prehrambenim proizvodima, pićima i duvanskim proizvodima
47.19	Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama
47.21	Trgovina na malo voćem i povrćem u specijalizovanim prodavnicama
47.29	Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
47.52	Trgovina na malo robom od metala, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama
47.53	Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijalizovanim prodavnicama
47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
47.76	Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, dubrivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijalizovanim prodavnicama
47.79	Trgovina na malo polovnom robom u specijalizovanim prodavnicama
47.91	Trgovina na malo preko pošte ili Interneta
47.99	Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca
49.41	Drumski prevoz robe
49.42	Usluge preseljenja
52.10	Skladištenje robe
52.24	Pretovar tereta
52.29	Ostale pomoćne djelatnosti u prevozu
68.10	Kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina
68.20	Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing)
68.31	Agencije za nekretnine
68.32	Upravljanje nekretninama uz naplatu ili na osnovu ugovora
71.11	Arhitektonske djelatnosti
71.12	Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje
71.20	Tehničko ispitivanje i analiza
72.19	Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama
74.90	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.
77.32	Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) mašina i opreme za građevinarstvo
77.39	Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) ostalih mašina, opreme i materijalnih dobara, d. n.
80.20	Usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sistema
81.10	Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama
81.21	Osnovno čišćenje zgrada
81.22	Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata
81.29	Ostale djelatnosti čišćenja
81.30	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina
82.92	Djelatnosti pakovanja
82.99	Ostale poslovne pomoćne uslužne djelatnosti, d. n.
95.22	Popravka aparata za domaćinstvo i opreme za kuću i baštu
95.29	Popravka ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo
96.01	Pranje i hemijsko čišćenje proizvoda od tekstila i krzna
47.78	Ostala trgovina na malo novom robom u specijalizovanim prodavnicama (osim oružja i municije)

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u spoljnotrgovinskom prometu

Društvo ima pravo obavljanja spoljnotrgovinskog poslovanja u okviru registrovane djelatnosti.

Образложење

Postupajući po prijavi predlagača Društvo sa ograničenom odgovornošću "HEMO-PRAL" specijalizovano preduzeće za proizvodnju, promet, usluge i inženjering u privatnoj svojini Modriča, radi upisa u sudski registar usklađivanja organizacije i akata sa odredbama Zakona o privrednim društvima, a u smislu odredbe člana 442. stav 2. navedenog Zakona, usklađivanja djelatnosti sa Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske, a u smislu odredbe člana 22. Zakona o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj i promjene djelatnosti upisivanjem novih djelatnosti, sud je ocijenio da su ispunjeni uslovi

Broj: 60-0-Reg-12-000 323, datum: 5.4.2012.godine

Strana 4 / 5

РЕПУБЛИКА СРПСКА
В Л А Д А
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ,
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију на основу члана 67. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 5. Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 74/18) и Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, број 6-Е/15 од 07.10.2019. године, **издаје**

Л И Ц Е Н Ц У
„ХЕМО-PRAL“ д.о.о. Модрича

Испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Ова лиценца важи од **07.10.2019. године до 07.10.2023. године**. Провјера испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине вршиће се у складу са одредбама Закона о заштити животне средине и Правилника о условима за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Број регистра: **6-Е/15**

Бања Лука: **07.10.2019. године**

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРОЈЕКТУ И РАДНИ ТИМ ПРОЈЕКТА

ВРСТА ПРОЈЕКТА:	План управљања отпадом
БР. ПРОЈЕКТА:	ЕК-28-07/21
НАРУЧИЛАЦ/ИНВЕСТИТОР:	Општина Модрича
ОДГОВОРНО ЛИЦЕ НАРУЧИОЦА:	Јовица Радуловић, начелник Општине
АДРЕСА И КОНТАКТ НАРУЧИОЦА:	Видовданска 1, Модрича 74480
ИЗВРШИЛАЦ:	„ХЕМО-прал“ д.о.о.
РАДНИ ТИМ:	1. Јовица Сјеничић, дипл. еколог заштите животне средине (руководилац пројекта) 2. Александар Тешић, дипл. инж. технологије 3. Жељко Лукић, дипл. инж. хемије 4. Наташа Мазалица, дипл. биолог 5. Свјетлана Којић, дипл. инж. грађ.
СПОЉНИ САРАДНИЦИ:	6. Дарко Коџо, мр. геоинформатике 7. Свјетлана Коџо, мр. заштите животне средине
РОК ИЗРАДЕ:	90 дана
Основне информације о пројекту: На основу Позива за достављање понуда бр. 02-370-162-2/21 о изради Локалног плана управљања отпадом за период 2021-2026, предузеће „ХЕМО-прал“ д.о.о. лиценцирано за стручне послове заштите животне средине доставило је понуду бр. ЕК-28-08/21 од 08.07.2021. према условима из Пројектног задатка и Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), те је исто именовано за извршиоца услуге израде Локалног плана управљања отпадом 2021-2026, односно носиоца израде Плана према Одлуци о набавци услуга путем директног споразума, бр. 02-370-162-3/21 од 19.07.2021. године и Рјешењу о именовању радне групе за израду Локалног плана управљања отпадом 2021-2026 бр. 02-92-18/21 од 02.07.2021. год. Са извршиоцем је склопљен Уговор бр. 02-370-162-4/21 од 19.07.2021. године (протокол Општине Модрича), потписан 21.07.2021. и заведен под бројем 56/07-21 (протокол предузећа ХЕМО-прал доо). ДИРЕКТОР Модрича, октобар 2021. год. Жељко Лукић, дипл. инж. хемије	

II ТЕХНИЧКИ ДИО

Списак прилога:

Прилог 1 – Извјештај радне групе (додаће се након прегледа допуна нацрта)

Прилог 2 – Карта - тренутно стање управљања отпадом у Модричи

Прилог 3 – Карта - планирано стање управљања отпадом у Модричи

Списак скраћеница:

БиХ	Босна и Херцеговина
МПУГЕ	Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију
ЕУ	Европска унија
РС	Република Српска
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
КП	Комунално предузеће
ЈП	Јавно предузеће
ГП	Главни пројекат
УР	Услов за реализацију
УТУ	Урбанистичко-технички услови
СМ	Стручно мишљење
ФЗЖСЕЕ	Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске
ЛПУО	Локални план управљања отпадом општине Модрича за период 2022-2027

1. УВОД

Управљање отпадом представља дјелатност од општег интереса и подразумејева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања.

Управљање отпадом у Републици Српској уређено је Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), који прописује да јединице локалне самоуправе уређују, обезбјеђују, организују и спроводе управљање комуналним отпадом на својој територији.

Према Закону о управљању отпадом, два кључна стратешка документа која одређују правац дјеловања у управљању отпадом у Републици Српској су *Стратегија управљања отпадом* и *Републички план управљања отпадом*.

На основу члана 20. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21) и члана 37. став 2 тачка 5. Статута општине Модрича („Службени гласник општине Модрича“ број 5/17) Скупштина општине Модрича је на 5. сједници одржаној дана 27.05.2021. године, донијела Одлуку о приступању изради Локалног плана управљања отпадом за општину Модрича за период (2021-2026) године. (у даљем тексту: План).

Израдом Плана дефинишу се циљеви управљања отпадом на подручју општине Модрича, у складу са Стратегијом управљања отпадом за период 2017-2027 године као и мјере и носиоци активности за постизање циљева.

Одјељење за просторно уређење, стамбено комуналне послове и екологију општине Модрича је носилац припреме израде плана у сарадњи са другим организационим јединицама надлежним за послове привреде, финансија, као и са представницима привредних друштава, односно предузећа, удружења, стручних институција, невладиних и других организација које се баве заштитом животне средине, укључујући и организације потрошача.

На основу Правилника за обављање послова из области заштите животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13, 74/18), Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, је предузећу "ХЕМО-прал" д.о.о. Модрича, издало Лиценцу за обављање стручних послова заштите животне средине, бр. 6-Е/15, а на основу Рјешења о испуњености услова за обављање дјелатности из области заштите животне средине, од 07.10.2019. године.

Према Одлуци о набавци услуга путем директног споразума, бр. 02-370-162-3/21 од 19.07.2021. године и Рјешењу о именовању радне групе за израду Локалног плана управљања отпадом 2022-2027 бр. 02-92-18/21 од 02.07.2021. год. предузеће „ХЕМО-прал“ д.о.о. именовано је за носиоца израде *Локалног плана управљања отпадом за период 2022-2027*. године од стране Општине Модрича, а сарадња је регулисана Уговором о набавци услуга и Пројектним задатком у прилогу уговора између Општине Модрича као наручиоца, односно носиоца припреме Плана и предузећа као извршиоца, односно носиоца израде Плана.

Локални план управљања отпадом уређује процес управљања отпадом на нивоу локалне заједнице. Законом о управљању отпадом (Службени гласник РС бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21) предвиђена је обавеза израде Локалног плана управљања отпадом. У складу са чланом 21. Закона о управљању отпадом предвиђено је да План садржи:

- очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада на територији,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће бити искоришћен или одложен у оквиру територије обухваћене планом,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се прихватити из других јединица локалне самоуправе,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се отпремити у друге јединице локалне самоуправе,
- циљеви који треба да се остваре у погледу поновне употребе и рециклаже отпада у области која је обухваћена планом,
- програм сакупљања отпада из домаћинства,
- програм сакупљања опасног отпада из домаћинства,
- програм сакупљања комерцијалног отпада,
- програм управљања индустријским отпадом,
- приједлоге за поновну употребу и рециклажу отпада,
- програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду,
- програм развијања јавне свијести о управљању отпадом,
- локацију постројења за сакупљање отпада, третман и одлагање отпада, укључујући податке о локацијским условима,
- мјере за спречавање кретања отпада који није обухваћен планом и мјере за поступање са отпадом који настаје у ванредним ситуацијама,
- мјере санације неуређених депонија,
- надзор и праћење планираних активности и мјера,
- процјену трошкова и изворе финансирања за планиране активности,
- могућности сарадње између двију или више јединица локалне самоуправе,
- рокове за извршење планираних мјера и активности и
- друге податке, циљеве и мјере од значаја за ефикасно управљање отпадом.

Основни циљ израде Плана је размотрити оптималне методе и локације за прописно збрињавање свих врста отпада присутног на нивоу локалне заједнице, односно предметног обухвата Плана.

Планом се дефинишу услови за одрживи систем управљања отпадом за плански период од пет година.

У складу са чланом 21. Закона о управљању отпадом предметни План мора да буде усаглашен са плановима из члана 18. овог закона, односно са стратешким документима из области управљања отпадом.

Локални план управљања отпадом усклађен је са Законом и усвојеним планским и стратешким документима на републичком (Стратегија управљања отпадом Републике Српске за период 2017-2027, План управљања отпадом Републике Српске) и локалном нивоу (Урбанистички план Модрича 2020, Стратегија развоја Модриче, ЛЕАП Модрича).

1.1. ИЗВОД ИЗ СТРАТЕШКИХ И ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Стратегија управљања отпадом у Републици Српској

Народна скупштина Републике Српске средином 2017. усвојила Стратегију управљања отпадом у Српској за период од 2017. до 2026. документа (Одлука о усвајању Стратегије управљања отпадом 2017-2026 „Службени гласник РС“, бр. 67/17) који одређује смјернице рјешавања збрињавања отпада и представља прекретницу у досадашњем приступу управљању отпадом.

У оквиру Стратегије управљања отпадом за период 2017-2026 извршена је процјена стања у области управљања отпадом на основу идентификованих проблема, а на бази те процјене постављени су циљеви и наведене мјере за постизање тих циљева које треба да доведу до побољшања стања управљања отпадом у наредном периоду.

Општи циљ Стратегије јесте успоставити институционални и административни оквир са одрживо поступање отпадом у наредном, планском периоду. Поред тога Стратегија поставља и специфичне циљеве и мјере за постизање тих циљева до 2026. године, а то подразумева и стални надзор њене имплементације.

Циљеви Стратегије за период 2016-2026	
1.	Усаглашавање правног оквира са ЕУ прописима
2.	Јачање институционалног оквира управљања отпадом
3.	Избјегавање и смањење настајања отпада
4.	Унапређење система сакупљања комуналног отпада
5.	Успостављање система за одвојено сакупљање и третман посебних врста отпада
6.	Успостављање система за одвојено сакупљање и третман опасног отпада
7.	Успостављање система управљања медицинским отпадом
8.	Санација и затварање општинских и дивљих депонија
9.	Успостављање система заједничких депонија за управљање преосталим комуналним и неопасним индустријским отпадом

У Републици Српској управљање отпадом конципирано је кроз подјелу на регије, у циљу обезбјеђивања мањих функционалних јединица и постизања ефикаснијег јединственог система управљања. На Слици 1. представљена је територија Републике Српске подијељена на регије у којима би се заједнички уредио систем управљања отпадом, а према важећој Стратегији.

Слика 1. Приказ регионалне организације система управљања отпадом у Републици Српској (Стратегија управљања отпадом Републике Српске 2017-2026. године)

План управљања отпадом у Републици Српској

Републички план управљања отпадом у Републици Српској за период 2019-2029. године (у даљем тексту скраћено: Републички план) је документ којим се одређује и усмјерава управљање отпадом на основу анализе постојећег стања и циљева управљања отпадом утврђених Стратегијом управљања отпадом. Републички план урађен је у складу са чланом 18. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), у потпуности је усклађен са регулативом Европске уније.

Носилац израде Плана је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске (у даљњем тексту: МПУГЕ) у сарадњи са јединицама локалне самоуправе (у даљњем тексту: ЈЛС). Споменуто Министарство је 28.02.2018. године донијело Одлуку о припреми планског документа „Републички план управљања отпадом“. План доноси Влада Републике Српске за раздобље од 10 година, а усваја га Народна скупштина Републике Српске. Извјештаје о provedби Плана припрема МПУГЕ РС и подноси га Влади на усвајање сваке три године, док се ревизија ради по потреби.

У складу са Стратегијом и Републичким планом, управљање отпадом конципирано је кроз подјелу на исте регије, а за сваку је дат приједлог система управљања отпадом.

Табела 1. Приједлог система управљања отпадом за регију Добој

Регија	Приједлог система управљања отпадом
Добој ЈЛС: Брод, Вукосавље, Дервента, Добој, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Теслић, Шамац, Станари	• санација постојеће депоније и превођење у санитарну • до завршетка изградње регионалне депоније у Добоју користити постојеће општинске депоније, уз претходно одобрен програм мјера од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске • изградња трансфер станица у Дервенти и Модричи • затварање постојећих општинских депонија • одвојено сакупљање отпада на мјесту настајања • изградња шест центара

1.2. ПРОПИСИ О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Директиве Европске уније о чврстом отпаду

Законодавство ЕУ у области управљања отпадом Оквир Европске политике управљања отпадом чине следеће Директиве:

- Директива број 2008/98/ЕС Европског парламента и Савјета о отпаду и укидању одређених директива (СЛ Л 312, 22. 11. 2008),
- Директива број 2010/75/ЕУ Европског парламента и Савјета о индустријским емисијама (интегрисано спречавање и контрола загађења) (СЛ Л 334, 17. 12. 2010),
- Директива Савјета број 1999/31/ЕЗ о депоновању отпада (СЛ Л 182, 16. 7. 1999),
- Директива број 2009/31/ЕС Европског парламента и Савјета о геолошком складиштењу угљен-диоксида и о измјенама и допунама Директиве Савјета 85/337/ЕЕС,
- Директиве Европског парламента и Савјета 2006/60/ЕС, 2001/80/ЕС, 2004/35/ЕС, 2006/12/ЕС, 2008/1/ЕС и Регулative (ЕС) бр. 1013/2006 (СЛ Л 140, 5. 6. 2009),
- Директива број 2006/66/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 6. септембра 2006. године о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима којом се укида Директива број 91/157/ЕЕС (СЛ Л 266, 26. 9. 2006),
- Директива број 2004/12/ЕС Европског парламента и Савјета од 11. фебруара 2004. године која измјењује и допуњује Директиву број 94/62/ЕС о амбалажи и амбалажном отпаду (СЛ Л 047 18/02/2004),
- Директива број 2000/53/ЕС Европског парламента и Савјета од 18. септембра 2000. године о отпадним возилима (СЛ Л 269, 21. 10. 2000),
- Директива број 2012/19/ЕУ Европског парламента и Савјета од 4. јула 2012. године о отпадној електричној и електроничкој опреми (ОЕЕО) (СЛ Л 197, 24. 7. 2012),

- Директива Савјета број 96/59/ЕС од 16. септембра 1996. године о одлагању полихлорованих бифенила и полихлорованих терфенила (PCB/РСТ),
- Директива комисије број 94/67/ЕС од 16. децембра 1994. године о спаљивању опасног отпада,
- Директива Савјета број 94/31/ЕС од 27. јуна 1994. године која допуњује Директиву број 91/689/ЕЕС о опасном отпаду,
- Директива Савјета број 91/689/ЕЕС од 12. децембра 1991. године о опасном отпаду,
- Директива Савјета број 75/439/ЕЕС о збрињавању отпадних уља измијењена и допуњена директивама број 87/101/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, 2000/76/ЕС,
- Директива Савјета број 78/176/ЕЕС о отпаду из индустрије у којој се користи титан-диоксид, допуњена Директивама број 82/883/ЕЕС (даље допуњена Регулацивом 807/2003/ЕС), 83/29/ЕЕС и 91/692/ЕЕС (даље допуњена Регулацивом број 1882/2003/ЕС),
- Директива Савјета број 86/278/ЕЕС о заштити животне средине, нарочито тла, када се муљ из уређаја за пречишћавање отпадних вода користи у пољопривреди допуњена Директивом број 91/692/ЕС и Регулацивом (ЕС) број 807/2003,
- Директива број 2000/76/ЕС Европског парламента и Савјета о спаљивању отпада,
- Директива Савјета број 87/217/ЕЕС о спречавању и смањењу загађења животне средине азбестом која је допуњена Директивом број 91/692/ЕС и Регулацивом број (ЕС) 807/2003,
- Директива број 2005/64/ЕС Европског парламента и Савјета о хомологацији моторних возила с обзиром на њихове поновне употребљивости, рециклажу и поврата и измјене Директиве Савјета број 70/156/ЕЕС,
- Директива број 2011/65/ЕС Европског парламента и Савјета о ограничењу коришћења одређених опасних супстанци у електричној и електронској опреми,
- Директива број 2006/21/ЕС Европског парламента и Савјета о управљању отпадом из истраживања и експлоатације минералних сировина која допуњује Директиву број 2004/35/ЕС.

Уз наведене Директиве постоји низ Регулацива и Одлука Савјета Европске уније и Европске комисије којима се прописује: оквир управљања отпадом, поступање с посебним категоријама отпада, пошиљке отпада, увоз и извоз отпада, те постројења за третман и депоновање отпада.

Закон и подзаконски акти о управљању отпадом РС

Овим законом уређују се: врсте и класификација отпада, планирање управљања отпадом, субјекти управљања отпадом, одговорности и обавезе у управљању отпадом, организовање управљања отпадом, управљање посебним токовима отпада, поступак издавања дозвола, прекогранично кретање отпада, извјештавање о отпаду и база података, финансирање управљања отпадом, надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом. Управљање отпадом је дјелатност од општег интереса што подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања.

На основу овог Закона, који је усклађен са принципима ЕУ законодавства, донесен је низ подзаконских аката у различитим формама, које уређују посебне области у управљању отпадом уопште или управљању посебним врстама отпада и другим питањима.

Табела 2. Стање донесених и планираних прописа о управљању отпадом у РС (октобар 2021.)

Назив прописа	Објава прописа
Закон о управљању отпадом	("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21)
Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15, 79/18)
Правилник о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/15)
Депоније	
Уредба о одлагању отпада на депонију	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 36/15)
Правилник о садржини програма мјера са динамиком прилагођавања за рад постојећих депонија	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 41/15)
Сагоријевање отпада	
Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 61/15)
Уредба о термичком третману отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 54/17)
Правилник о условима за рад постројења за спаљивање отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 39/05)
Дозволе и захтјеви	
Правилник о садржини и изгледу дозволе за управљање отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 43/15)
Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 43/15, 14/18)
Правилник о обрасцу захтјева за издавање дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 18/15)
Правилник о обрасцима извјештаја о управљању посебним категоријама отпада	(Службени гласник Републике Српске, бр. 87/20)
Кретање отпада	

Правилник о општој и посебној документацији која се подноси уз захтјев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада	(Службени гласник Републике Српске, број 5/16)
Уредба о листама отпада и документима за прекогранично кретање отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 86/15)
Правилник о општој и посебној документацији која се подноси уз захтјев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада	(Службени гласник Републике Српске, бр. 5/16)
Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 21/15)
Правилник о финансијским гаранцијама којима се може осигурати прекогранично кретање отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 86/05)
Опасни отпад	
Правилник о начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/15)
Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада и упутству за његово попуњавање	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 21/15)
Амбалажни отпад	
Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 58/18)
Извјештај произвођача увозника пакера пуниоца и испоручиоца и оператера, Образац 1	(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 5/14)
Извјештај оператера система управљања амбалажним отпадом, Образац 2	(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 20/12, 5/14)
Систем класификације и означавања амбалажних материјала	(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 5/14)
Правилник о смањењу амбалажног отпада	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 31/12, 46/12)
Правилник о поступку класификације и означавање амбалаже	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 20/11, 08/12)
Уредба о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“ бр. 101/12 и 38/13)
Уредба о допунама Уредбе о накнадама за оптерећивање животне средине амбалажним отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“, број 76/15)
Посебне категорије отпада	

Правилник о управљању медицинским отпадом	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 90/06)*
Правилник о начину управљања отпадним гумама	(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 20/12)
Правилник о управљању отпадом који садржи азбест	(Службени гласник Републике Српске, број 47/18)
Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садрже полихлорована једињења	(Службени гласник Републике Српске, бр. 51/19)
Правилник о начину и поступку управљања отпадом од титан-диоксида и мјерама мониторинга животне средине на локацији	(Службени гласник Републике Српске, бр. 7/19)
Правилник о начину и поступку управљања отпадом од дуготрајних органских загађујућих материја	(Службени гласник Републике Српске, бр. 32/19)
Правилник о збрињавању фармацеутског отпада	(„Сл.гласник БиХ“, бр.23/11)**
У складу са Законом о управљању отпадом и захтјевима Директиве 2006/66/EZ о батеријама и акумулаторима и отпадним батеријама и акумулаторима треба донијети подзаконски пропис којим се уређује управљање отпадним батеријама и акумулаторима .	
У складу са Законом о управљању отпадом и захтјевима Директиве 75/439/ЕЕС о збрињавању отпадних уља која је измијењена и допуњена директивама 87/101/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, 2000/76/ЕС треба донијети подзаконски пропис којим се уређује управљање отпадним уљима .	
У складу са Законом о управљању отпадом и захтјевима Директиве 2000/53/EZ о отпадним возилима треба донијети подзаконски пропис којим се уређује управљање отпадним возилима .	
У складу са Законом о управљању отпадом и захтјевима Директиве 2012/96/EZ о отпадној електричној и електронској опреми (ОЕЕО) треба донијети подзаконски пропис.	
У складу са Законом о управљању отпадом и захтјевима Директиве 2011/65/ЕС о ограничењу коришћења одређених опасних твари у електричној и електронској опреми треба донијети подзаконски пропис за управљање отпадним флуоресцентним цијевима које садрже живу.	
Потребно је донијети подзаконски пропис којим ће се регулисати управљање муљем из уређаја за пречишћавање отпадних вода у складу са Директивом 86/278/ЕЕЗ о заштити животне средине, нарочито тла, када се муљ из уређаја за пречишћавање отпадних вода користи у пољопривреди која је допуњена Директивом 91/692/ЕС и Регулативом (ЕЦ) 807/2003.	
Осим наведеног, потребно је донијети и ускладити постојеће подзаконске прописе у вези са управљањем пољопривредним, шумарским отпадом и отпадом из дрвопрерађивачке индустрије у које се морају пренијети техничке смјернице ЕУ Директива и Уредби у вези са управљањем наведеним врстама отпада.	

Кад је у питању **анимални отпад** донесен је Закон о нуспроизводима животињског поријекла, а у случају **отпада из истраживања и експлоатације минер. сировина** постоји Закон о рударству.

**није у примјени; **донесен на основу Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ („Службени гласник БиХ”, број 58/08)*

Законом о управљању отпадом Републике Српске, систем управљања отпадом дефинисан је на начин да се обезбиједи најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине, контролом и мјерама смањења: загађења вода, ваздуха и земљишта; опасности по биљни и животињски свијет; опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; негативних утицаја на предјеле и природна добра посебних вриједности и нивоа буке и непријатних мириса.

Сходно Закону, управљање отпадом заснива се на сљедећим начелима:

- начело избора најпогодније опције за животну средину;
- начело близине и заједничког приступа управљању отпадом;
- начело хијерархије управљања отпадом;
- начело одговорности и начело „загађивач плаћа”.

Хијерархија управљања отпадом представља редослијед приоритета у пракси управљања отпадом и дефинисана је Законом о управљању отпадом на начин представљен на наредном графику.

Слика 2. Приказ хијерархије отпада (према Закону о управљању отпадом)

У складу са чланом 26. Закона о управљању отпадом, („Службени гласник Републике Српске“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21), јединица локалне самоуправе има обавезу да:

- успоставља и развија систем управљања отпадом и систем одвојеног сакупљања отпада,
- утврђује локације за рециклажна дворишта, зелена острва и депоније, укључујући и локације за сакупљање кабастог отпада,
- уређује, обезбјеђује, организује и спроводи управљање отпадом на својој територији,
- спречава управљање отпадом на начин супротан закону и спроводи уклањање незаконито одложеног отпада,
- сноси трошкове чишћења и санације дивљих депонија у складу са чланом 83. став 2. закона,
- доноси заједнички или локални план управљања отпадом у складу са чл. 19. и 20. закона,
- обезбјеђује услове за реализацију планова и брине се о њиховом спровођењу,
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним отпадом, у складу са прописима којима се регулишу комуналне дјелатности,

- организује едукативне кампање за подизање свијести јавности о организованом управљању отпадом,
- организује акције чишћења јавних површина.

У складу са чланом 100. Закона о управљању отпадом, („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21) јединица локалне самоуправе дужна је да:

- до 2021. године изради пројекте санације и рекултивације за неуређене депоније, на које сагласност даје Министарство, а до 31. децембра 2026. године да изврши санацију и рекултивацију неуређених депонија,
- до 2021. године изради попис локација заосталог отпада на свом подручју и хитно предузме мјере за организацију начина збрињавања заосталог отпада,
- до 2021. године, самостално или у споразуму са једном или више јединица локалне самоуправе одреди локације за изградњу и рад постројења за складиштење, третман или одлагање свих врста отпада на свом подручју,
- до 2021. године одреди локације за рециклажна дворишта и зелена острва, укључујући и локације за сакупљање кабастог отпада,
- до 2025. године изгради рециклажна дворишта и зелена острва, укључујући и инфраструктуру за сакупљени кабастотни отпад и
- до 2026. године да успостави систем управљања отпадом на свом подручју.

Остали релевантни правни прописи

Приликом израде Плана руководили смо се и следећим законима и подзаконским актима:

- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", 71/12, 79/15, 70/20)
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/11, 46/17)
- Закон о енергетској ефикасности („Службени гласник РС“ број 59/13)
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 50/06, 92/09, 121/12, 74/17)
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гл. РС", бр. 93/06, 86/07, 14/10, 05/12, 58/19)
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/19)
- Закон о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 113/08, 20/14)
- Закон о комуналним дјелатностима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/11, 100/17)
- Закон о комуналној полицији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 28/13, 41/15)

те одговарајућом законском регулативном која уређује области живота и рада сродне заштити ж. с.:

- Закон о уређењу простора и грађењу („Службени гласник РС“, број 40/13, 106/15, 3/16, 84/19)

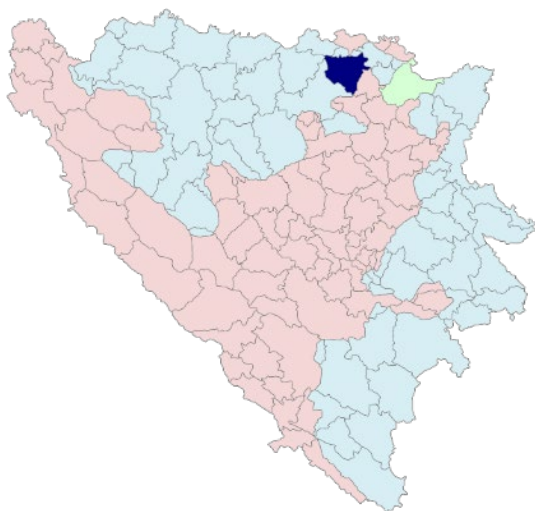
- Закон о заштити на раду („Службени гласник РС“ број 01/08, 13/10)
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, број 71/12)
- Закон о заштити становништва од заразних болести (Службени гласник РС, бр. 90/17)
- Закон о шумама (Службени гласник Републике Српске, број: 75/08, 60/13, 70/20)
- Закон о ловству (Службени гласник РС, бр. 60/09, 50/13)
- Закон о рибарству (Службени гласник РС, бр. 72/12)
- Закон о културним добрима („Службени Гласник РС, број:11/95, 103/08)

као и другим релевантним законима и њиховим подзаконским актима.

1.3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ МОДРИЧА

Географски положај, површина и рељеф

Општина Модрича налази се на сјеверу Републике Српске и Босне и Херцеговине, у центру Посавине. Заузима површину од 363 km². Од главног града БиХ, Сарајева, општина Модрича је удаљена 210 километра, док је од Бања Луке, политичког, административног, финансијског, универзитетског и културног центра Републике Српске удаљена 145 километра.

Слика 3. Географски положај општине Модрича

Слика 4. Обухват општине Модрича са катастарским општинама - насељеним мјестима

Рељеф општине састоји се од висије Вучјак (367m) и Требаве (644m), од долине ријеке Босне (106-103 m) и посавске равнице (91- 90 m надморске висине). Сјеверни дио општине налази се у јужном рубном дијелу простране квартарне алувијалне равни босанске Посавине, која је такође и дио алувијалне равни ријеке Босне. Јужни, западни и југоисточни дио општине обухвата сјеверни дио побрђа Требаве и побрђа Вучијака са различитим нагибима падина.

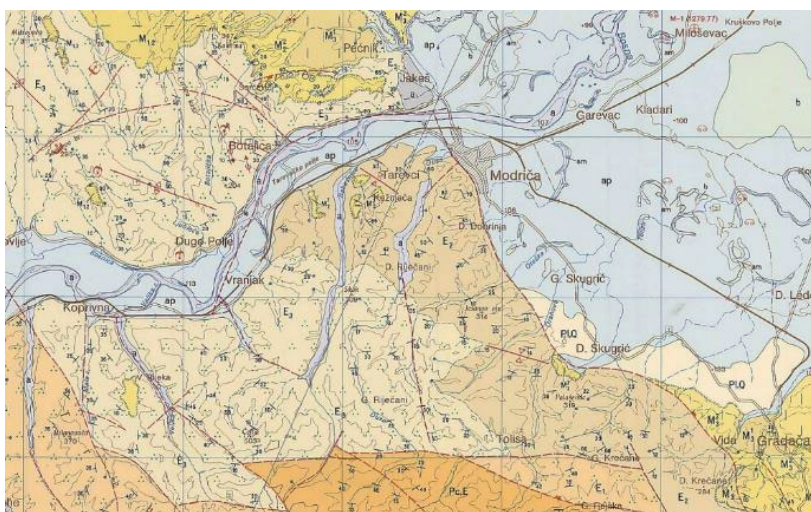
Геологија и сеизмологија

Из основне геолошке карте СФРЈ, размјере 1:100 000, види се да низијско подручје око ријеке Босне геолошки изграђују квартарни седименти - шљунка, пијеска и иловаче. Ови квартарни седименти леже на плиоценским седиментима. Сами квартарни седименти су по саставу врло хетерогени гдје учествују шљунковити и пјесковити материјали онечишћени са иловачама.

Планине Требава и Вучијак у смислу геолошке подлоге претежно сачињава флиш, најчешће стијене: глинци, лапорци, пјешчари, негдје са силификованим рожњачко-кречњачким примјесима.

На подручју обухвата плана не постоје утврђене резерве неке минералне сировине. Такође, не постоји ни једно активно експлоатационо поље на којем се врши експлоатација минералних сировина. Једино се врши експлоатација ријечних седимената - пијеска и шљунка у кориту ријеке Босне.

У погледу сеизмолошких карактеристика терена ово подручје спада у 7^о МСК-64 зону.

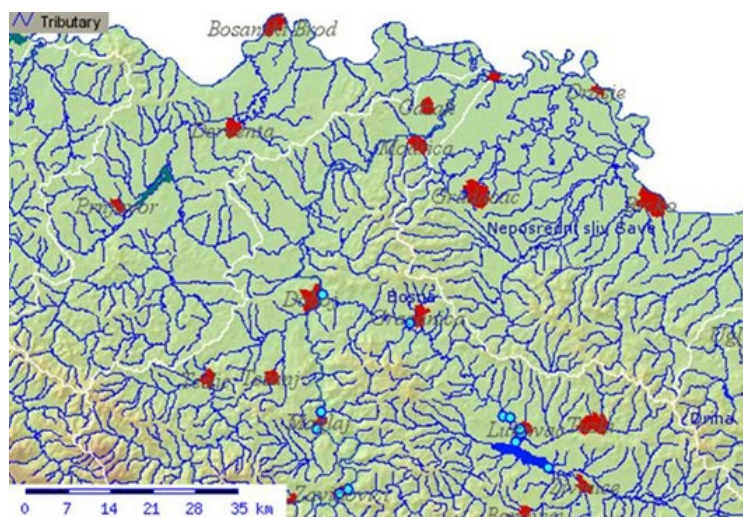

Слика 5. Геолошка подлога општине Модрича

Површинске и подземне воде

Доминантан водоток предметног подручја је ријека Босна. Највећи водостај је у периоду март-мај и у новембру, а најнижи је у августу и у септембру. Босна се смрзава само за вријеме јаких зима. Ширина у доњем току се креће од 80-250 m, а дубина уопште од 1-7 m. Карактеристични протицаји Q (m^3/s) за подручје Модриче износи 152. Специфични протицај 100-год. ранга појаве ($m^3/s/km^2$) за подручје Модриче износи 0,313.

У хидролошком смислу подручје општине Модрича припада сливу ријеке Босне, те мањим дијелом непосредном сливу ријеке Саве, којој припада ријека Толиса. Од стајаћих природних вода на подручју општине, постоје баре и стараче ријеке Босне на 43 локације укупне процијењене површине 386.750 m^2 . Седамдесетих година испод Требаве је изграђен Западни латерални канал који дренира равничарски дио испод Требаве и одводи воде са Требаве према ријеци Босни. Постоји 1 регистрован рибњак и неколико копова земље и шљунка који су испуњени водом.

Слика 6. Хидролошка мрежа ширег подручја Модриче

Клима

Простор Модриче припада измијењеној умјерено-континенталној клими, односно то је простор прелазних климатских обиљежја од степско-континенталне ка умјерено-континенталној клими. С обзиром да средња температура најхладнијег мјесеца јануара није нижа од -3°C , као и средњу годишњу температуру (око 11°C) и количину падавина (од 745-907 mm), по Кепеновој класификацији клима овог подручја убраја се у климу Ц разреда.

Отвореност овог дијела слива ријеке Босне према западу и сјеверу утицала је да то подручје буде често изложено продорима влажног атлантског ваздуха са запада и сјеверозапада који доноси највећу количину падавина у периоду мај-јул.

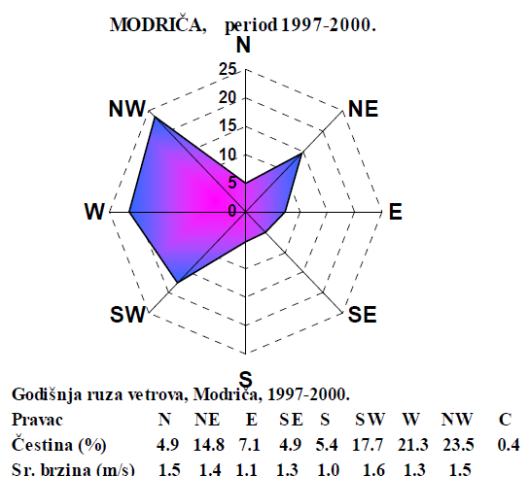
Табела 3. Вриједности средњих мјесечних температура ширег подручја

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Модрича	0.9	2.0	6.3	10.9	15.9	19.6	20.7	20.2	16.4	11.1	5.9	1.1	10.8

На овим локалитетима у хладној половини године (од октобра до августа) излучи се око 44% од укупне годишње количине падавина, а од тога у Модричи најмање мјесечне количине (око 56 mm) имају март, октобар и фебруар.

Током године доминантан утицај на предметном подручју имају вјетрови из западног и сјеверног квадранта, конкретно на подручју Модриче доминирају вјетрови из сјеверозападно-западног и сјевероисточног правца (слика 7.). Највећа годишња просјечна брзина вјетра се креће око $1,6\text{ m/s}$ у Модричи. Олујни вјетрови (јачина 8 Бофора) знатно су рјеђи. Годишње се појављују, у просјеку 2 дана.

Густа магла (видљивост до 200 m) је најчешћа током зиме, а средње густа магла (видљивост од 200 до 500 m) током прелазних годишњих доба. Ипак се на цијелом простору чешће сусрећемо са ријетком маглом (видљивост 500 до 1000 m) и са мањом замућеношћу, односно сумаглицом гдје је видљивост већа од 1, а мања од 10 km.

Слика 7. Годишња ружа вјетрова за Модричу

Према анализи метеоролошких података за период од 1961. до 2014. године повећање температуре ваздуха на годишњем нивоу се креће у распону од 0,4 до 1,0°C. Такође на свим метеоролошким станицама број хладних дана има негативни тренд, а број топлих дана позитиван тренд. У истом анализираном периоду карактеристичне су незнатно повећане количине падавина на годишњем нивоу. Због повећаног интензитета падавина те због повећаног удјела јаких киша, повећан је ризик од поплава. Према очекиваним климатским промјенама може се очекивати континуирани пораст температуре и смањење падавина до краја 21. вијека.

Педологија

Основни извор података о педолошким карактеристикама је Педолошка карта Југославије, 1:50 000 (1972-1977) Босна и Херцеговина. У равничарском дијелу присутна су алувијална земљишта, минерално-мочварна глејна земљишта, ливадска земљишта-семиглеји. У брдском дијелу распрострањена су смеђа земљишта-дистрични и еутрични камбисоли. На блажим падинама присутне су партије лувисола и псеудоглеја, у подножјима падина колумвијуми, а око већих потока такође флувисоли и алувијална земљишта.

Биодиверзитет и заштићена подручја

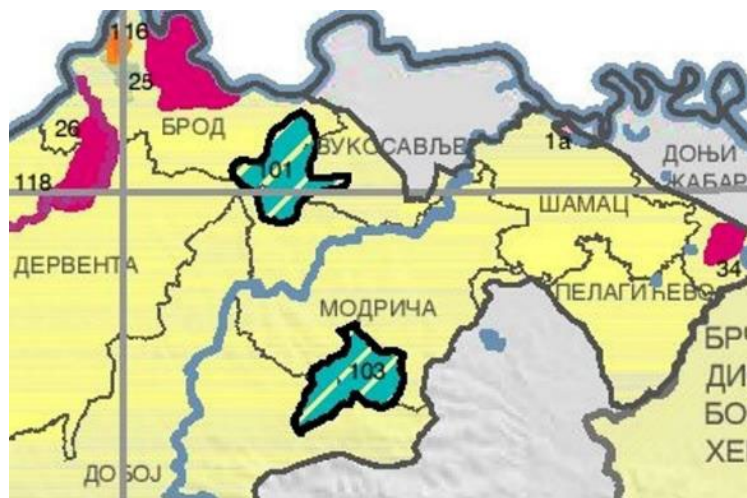
Предметно подручје се налази у контактної зони брдских и перипанонских пејзажа. Генерално, подаци о биодиверзитету овог подручја су јако оскудни и обухватају само пар систематских истраживања у посљедних 15 година.

У вегетацијском смислу ово подручје припада евросибирско-сјеверноамеричкој регији, која се диференцира на ниже фитогеографске цјелине или провинције: илирску, мезијску и средњеевропску. Нижи дијелови припадају средњеевропској провинцији грабових шума, а виши дијелови илирској провинцији букових шума. Укупна површина под шумама на територији општине Модрича износи 11.034,43 ha, од чега је 7.497,47 ha у приватном власништву.

Према члану 46. Закона о заштити природе Републике Српске, у заштићена природна добра се сврставају заштићена подручја, заштићене врсте и заштићени минерали и фосили. Тренутно на територији општине Модрича нема званично проглашених заштићених подручја. Од планираних заштићених подручја природе су Парк природе „Дуга Њива“ на Требави са обухватом од око 3000

ћа, парк шума „Јошик“ у Јакешу, заштићено подручје „Бара Ада Чардак“ и Натура 2000 подручје доњи ток ријеке Босне од Модриче преко Гаревца до Милошевца.

Слика 8. Извод из Измјена и допуна Просторног плана РС до 2025. г (101-планирани парк природе Вучијак, 103-планирани парк природе Дуга Њива)

Број биљних и животињских врста угрожен је различитим негативним утицајима, директним уништавањем путем претјеране експлоатације (неконтролисана сјеча шума, лов, неконтролисано сакупљање љековитих биљака и сл.) те загађивањем животне средине и екоцидом природних екосистема (станишта и биоценоза). Посебан проблем угрожености природних станишта у Модричи представљају инвазивне биљне и животињске врсте, а на скоро свим типовима станишта, на мјестима интензивне сјече и деградације или запуштања површина присутне су инвазивне врсте попут америчког јасена, негундовца, затим амброзије, багремца и јапанског дворника и др. алохтоних врста, претежно у равничарским крајевима.

Загађење и квалитет ваздуха

Назначајнији притисак на атмосферу, на подручју општине Модрича, постоји због гријања стамбеног, пословног и јавног простора, а потом због емисија привредних субјеката, због емисија из саобраћаја, емисија с депонија отпада и емисија из пољопривредних дјелатности. Градска топлана не постоји, али постоји неколико котловница јавних установа и већих предузећа.

Као главни извори загађивања ваздуха на подручју Модриче идентификовани су рафинерија уља, објекти хемијске индустрије, продукти сагоријевања горива у домаћинствима, индивидуалним котловницама и индустрији, затим саобраћај, грађевинска дјелатност, неодговарајуће складиштење сировина, депоније отпада и др.

Узроци прекомјерног загађивања су постојање застарјелих технологија, недостатак постројења за пречишћавање димних гасова и ниска енергетска ефикасност постројења у индустријском и енергетском сектору, као и лош квалитет горива за гријање.

Мониторинг квалитета ваздуха у оквиру републичке мреже мјерних мјеста врши Републички хидрометеоролошки завод, док јединице локалне самоуправе на својој територији успостављају локалну мрежу мјерних станица и/ или мјерних мјеста за праћење квалитета ваздуха. Модричи су најближа мјерна мјеста термоелектрана Угљевик и Рафинерија нафте а.д. Брод.

Према просјечним годишњим резултатима квалитет ваздуха је претежно I категорије, док квалитет ваздуха у одређеним дијеловима године (углавном у зимском периоду) бива и у II категорији квалитета, а при јако неповољним метеоролошким условима (температурна инверзија, магла) квалитет ваздуха иде и у III категорију квалитета, а на основу вриједности појединих загађивача (лебдеће честице PM_{10} и $PM_{2,5}$, сумпор-диоксид SO_2 , чађ, укупне лебдеће честице)¹.

Загађење и квалитет вода

Отпадне воде из јавног система канализације се без пречишћавања испуштају директно у ријеку Босну. Становништво без прикључка на јавну канализацију отпадне воде скупља у септичке јаме или слободно испушта у водотоке и земљиште. Отпадне воде септичких јама, које такође загађују земљиште, процењују се на око 855.120 m³ годишње.

Отпадне воде највеће индустрије на подручју општине Модрича, Рафинерије уља Модрича а.д., настале функционисањем постројења се пречишћавају на постројењу за пречишћавање отпадних вода, изграђеном 1982. године, капацитета 4800 m³/дан и испуштају у отворени канал других загађивача, а затим у ријеку Босну. Већина привредних субјеката нема никакав третман отпадних вода, изузев неколико погона (претежно бензинске пумпе) које имају сепараторе зауљених течности, а воде из сепаратора испуштају у јавну канализацију.

Основни извори загађивања вода на територији Модриче су нетретиране индустријске и комуналне отпадне воде, дренажне воде из пољопривреде и процједне воде из депонија.

Оцјена квалитета вода, на основу резултата испитивања, се врши у складу са Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“ број 42/01). Сви испитивани профили водотока, осим Спрече на ушћу Босне низводно од ушћа Спрече, треба да задовољавају услове прописане за I и II класу. На профилима Спреча на ушћу и Босна низводно од ушћа Спрече квалитет воде водотока треба да задовољи услове III класе. Праћење квалитета површинских вода, укључујући и мјерење протицаја у вријеме узорковања, у Републици Српској се системски спроводи од 2000. године. На ријеци Босни у Модричи налази се један од мјерних профила - Модрича код старог моста на ријеци Босни².

Квалитет вода површинских водотока већином не задовољава прописане вриједности у случају нутријената (прије свега фосфор), суспендоване материје, али и микробиолошки параметри. На ријеци Босни дешавају се и одступања по параметрима амонијачног и нитритног азота, али и олова и никла. Остали параметри већином задовољавају прописане класе квалитета. Међутим, љети у топлим периодима нижег водостаја Босне долази до ударних загађења, која некад изазивају масовна угинућа риба, због синергетског дјеловања малих протока, великих концентрација ефлуената, високих температура и смањене концентрације садржаја кисеоника.

Еколошко стање водотока јако погоршава велики број дивљих депонија најчешће на самим обалама у близини насеља, као и неконтролисана експлоатација материјала из корита, којима се уништавају рибља станишта.

¹ Извјештаји Републичког хидрометеоролошког завода (доступно на: <https://rhzmzrs.com/zivotna-sredina/registar-postrojenja-i-zagadivaca/izvjestaji/>)

² Извјештаји ЈУ Воде Српске (доступно на: <http://www.voders.org/upravljanje-vodama/projekti/gis-portali/>)

Загађење и квалитет земљишта

Актуелни и будући узроци оштећења, привременог и трајног губљења земљишта на територији Модриче су прекомјерна и неконтролисана употреба пестицида и вјештачких ђубрива, клизишта, површинска експлоатација разних сировина, одлагање разног отпада (депоније, индустријски отпад), губитак површине под шумом, затим изградња стамбених и стамбено-пословних објеката који узурпирају пољопривредна земљишта претварајући их у грађевинско земљиште, изградња индустријских објеката и зона, изградња мреже саобраћајница које често пролазе преко најплоднијих земљишта и др. Додатни извор загађивања је таложење загађујућих материја из издувних гасова моторних возила и других загађивача ваздуха.

Не постоји систематски мониторинг земљишта који би обезбиједио јединствено прикупљање и анализе узорака, као и приказивања података. Стање и начин коришћења земљишта, односно степен његовог загађења, одређује се у оквиру испитивања квалитета земљишта у појединим дијеловима територије Републике, што онемогућава поређење резултата.

Становништво

Територија Модриче обухвата укупно 24 мјесне заједнице, 5 градских (Модрича I, Модрича II, Модрича III, Модрича IV, Модрича V), 2 приградске (Добриња, Таревци) и 17 сеоских (Бабешница, Борово Поље, Ботајица, Врањак, Врањак 1, Гаревац, Дуго Поље, Кладари Горњи, Кладари Доњи, Копривна, Копривнска Требава, Крчевљани, Милошевац, Ријечани, Скугрић, Толиса и Чардак). Према подацима Пописа 2013. године, свега 36% становништванасељава урбане дијелове Општине док 64% њих живи у руралним крајевима.

Према званичном и објављеном попису Агенције за статистику Босне и Херцеговине из 2013. године на територији општине Модрича живи укупно 25.720 становника, што представља 2,1% од пописаног становништва РС.

Континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих лица у односу на рођене. Основни разлози негативне популационе политике, односно пада наталитета у општини Модрича, па и на нивоу Републике Српске су посљедица незапослености, политичких криза, а на смањење броја рођених посебно утиче емиграција младог репродуктивног становништва, помијерање границе за ступање у брак и одгађање рађања усљед лоше економске ситуације.

Привреда и инфраструктура

Према индексу локалног развоја, општина Модрича је рангирана као 42. у Босни и Херцеговини. У 2014. години, на подручју општине Модрича остварен је БДП од 126.217.676 КМ, што чини удио од 1,44% у БДП-у Републике Српске, односно 0,47% у БДП-у Босне и Херцеговине.

Поред рафинерије уља која је главни покретач развоја привреде и заштитни симбол града, у Модричи су развијене и друге гране индустрије као што су обућарска, текстилна, хемијска, дрвна, производња хране, пића и друге. Поред Рафинерије уља, сектор текстила, коже и обуће такође има дугу традицију и обучену и конкурентну радну снагу, у којем тренутно ради више стотина радника. Такође је развијен сектор металне индустрије са производњом металних конструкција и дијелова машина машинском обрадом метала. Поред тога значајан удио у привреди је у сектору обраде пластике и поизводње ПВЦ/АЛУ столарије, те преради дрвета и производњи намјештаја.

График 1. Сектори привреде по запослености (извор: Економски институт Сарајево, МЕГ пројекат)

Осим индустрије, општина Модрича се у великој мјери ослања на развој пољопривреде. Скоро двије трећине земљишта (62%) на простору општине Модрича чини пољопривредно обрадиво земљиште. На подручју општине Модрича регистровано је 1.499 пољопривредних газдинстава. У ратарској производњи највише су заступљена жита (кукуруз, пшеница, јечам) и крмно биље, а најмањи проценат заузима индустријско биље (дуван, соја). У сектору воћарства највише се узгаја шљива (1.045 тон, јабука (354 тоне), крушка (261 тона) и вишња (62 тоне) (подаци за 2014. г)).

Општина Модрича нема донесен Просторни план, али има планска документа нижег нивоа која уређују област уређења инфраструктуре и градње (Урбанистички план, Регулациони планови).

Са геопрометног становишта може се сматрати да Модрича има веома повољан положај јер се у њој сијеку путеви регионалног, државног и европског значаја.

Путну мрежу општине Модрича чине магистрални, регионални, локални и некатегорисани путеви, чија укупна дужина износи 480,50 km. У структури укупне путне мреже доминирају локални и некатегорисани путеви чије заједничко учешће износи 87% или 417,50 km.

Табела 4. Дужина путне мреже општине у км (извор: Стратегија Развоја општине Модрича)

Категорија путева	2014		
	Укупно	Асфалт	Макадам
Магистрални путеви	45,00	45,00	0
Регионални путеви	18,00	18,00	0
Локални путеви	190,50	125,70	64,80
Некатегорисани путеви	230,00	81,50	148,50
Градске улице	66,50	31,80	34,70
УКУПНО	550,00	302,00	248,00

Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ а.д. (као инвеститор) намјерава да изгради дионицу аутопута на Коридору Vc, између Срнаве у Вукозављу и мјеста Јоховац (Товира), преко територије Модриче. Планирана траса иде долином ријеке Босне, прати регионалну цесту Р-465 Добој–Модрича и постојећу жељезничку пругу. Као пратећи пројекат планиран је пројекат уређења и регулације корита ријеке Босне.

Слика 9. Саобраћајна инфраструктура Модриче и непосредног окружења

Број зелених површина у Модричи је 29 укупне површине 18 700 m². Обухватају двије мање парковске површине, уличне дрвореде и мање зелене површине око јавних установа.

Водоводном мрежом, дужине 117 km, управља предузеће а.д. „Водовод и канализација“ Модрича, које је у већинском приватном власништву од 2002. године. Снабдијевање града Модрича и околних насеља водом за пиће врши се из изворишта „Модричко поље“ каптираних помоћу бушених бунара. На изворишту су тренутно у експлоатацији 3 бунара са укупним годишњим просјеком од Q= 80 l/s. Капацитет изворишта у потпуности задовољава потребе становништва и привреде у општини. Водоводни систем Модрича снабдијева водом и приградска насеља Кладари Горњи, Добриња, Вукосавље, Таревац, Јакеш и дио Гаревца.

Трансформаторске станице преносног односа 110/35/10 kV и 35/10 kV преко којих се врши снабдијевање предметног обухвата електричном енергијом су: ТС "Модрича 1", 110/35/10 kV, 20MVA, ТС "Модрича 2", 35/10 kV, 4MVA и ТС "РУМ" , 35/10 kV, 4MVA (трафостаница у власништву Рафинерије уља Модрича).

На подручју општине Модрича не постоји систем даљинског гријања. Загријавање постојећих стамбених блокова, школа јавних установа и др. за сада није ријешено на нивоу града и објекти се загријавају из сопствених котловница, које као гориво користе чврсто или течено гориво.

1.4. ТРЕНУТНО СТАЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У МОДРИЧИ

Организација прикупљања, одвоза и депоновања отпада

Општина Модрича у контексту регионализације у управљању отпадом у Републици Српској припада добојској регији. У оквиру исте формирана је Регионална депонија "Карабеговац" у Добоју на удаљености од око 50 km од центра Модриче. Комунални отпад са подручја општине се организовано одвози на ову депонију путем овлашћеног **Комуналног предузећа Комуналац а.д. Модрича** (у даљем тексту: КП).

На територији општине Модрича не постоји регистрована и уређена депонија чврстог отпада. Депонија комуналног отпада у Модричком Лугу затворена је наредбом Републичког санитарног инспектора након мајских поплава 2014. године. На депонији Модрички луг се на годишњем нивоу до маја 2014. године одлагало око 6.000 m³.

Предузеће које управља отпадом на подручју општине Модрича, КП „Комуналац“, а.д., има Дозволу за управљање отпадом издату од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, бр. дозволе: 15.04-962-134/15 од 01.11.2020. године, за дјелатности **сакупљање и транспорт комуналног отпада**.

Покривеност услугом прикупљања комуналног отпада износи око 39% на подручју општине, од тога 67% на подручју самог града, а само око 8% на подручју села. Број корисника комуналних услуга на подручју града и приградских насеља (Добриња, Таревци, ПД, Добро насеље и Отежа) за мјесец април 2022. године је 4817. По мјесним заједницама ван дијела покривеног Урбанистичким планом укупан број корисника покривених услугом прикупљања и одвоза отпада је 310. Поред физичких лица укупно привредних субјеката покривених услугом прикупљања и одвоза отпада је 475, што чини око 46% регистрованих привредника покривених услугом одвоза отпада.

Постојећи систем сакупљања отпада на територији је релативно добро организован са разрађеном динамиком сакупљања и одвоза на регионалну депонију, али тај систем тренутно обухвата само мијешани отпад.

Програм сакупљања отпада из домаћинстава на подручју Модриче дефинисан је интерним планом – *Седмични распоред вожње* за сакупљање комуналног отпада са разрађеном динамиком одвоза који се доноси од стране руководства КП Комуналац а.д. Модрича и сваке године по потреби мијења или допуњава, у коме је одређен свакодневни одвоз отпада из око 130 улица, и одвоз једном седмично из 5 мјесних заједница, једном седмично у једном селу, а једном у двије седмице у 4 села, о чему слиједи детаљнији приказ у наставку.

Табела 5. Програм прикупљања отпада од стране КП Комуналац а.д.

Локација	Период	Опрема
Модрича 1 и Модрича 2 (уже градско језгро)	Једном седмично: Понедељак, сриједа и петак	Контејнери од 1,1 m ³
	Једном (по потреби и два пута) дневно: сваки дан	Контејнер 5 m ³
Улице: Цара Лазара, Берлинска, Доситеја Обрадовића, Ристе Микичића, Петра Бојовића, Кнеза Милоша, Лазе Лазаревића, Васе Пелагића, 27. Јули, Мајевичка, Боре Станковића, Сафије Хусић, Народних хероја, Церска, Озренска, Посавско требавског одреда, 22. Децембар, Требињска (један камион смећар); Улице: Видовданска, Милоша Црњанског, Мајке Јевросиме, Ђуре Јакшића, 8.марта, Проте Матије Ненадовић, Крагујевачка, Филипа Вишњића, Ћирила и Методија, Николе Тесле, Косовска, комплет насеље преко пута Лиона (Бабића мост) (други камион смећар)	Једном седмично: понедељак	канте од 80 l

Улице: Гаврила Принципа, Меше Селимовића, Јахоринска, Таревачка, Книнска, Фадила Душиновића, Требавска, Десанке Максимовић, Романијска, Доктора Рајса, Вучијачка, Карађорђева, Козарачка, 9. Маја, Хасана Кикића, Шљивик (један камион смећар); Улице: Змај Јове Јовановића, Петра Кочића, Колубарска, Хиландарска, Алексе Шантића, Симе Милутиновића, Бранка Радичевића, Иве Андрића, Ђурђевданска, Нjegoшева, Милана Коњевића, Бранка Ћопића, Попа Саве Божића, Ђуре Даничића, Јована Цвијића, Хајдук Вељка, МЗ Добриња, МЗ Отежа (други камион смећар)	Једном седмично: уторак	канте од 80 l
Улице: Таревци, Врањачки пут, Новосадска, Добојска-Вишњик, Арсенија Чарнојевића - Вишњик, Сарајевска – Вишњик (један камион смећар); Улице: Станоја Главаша, Војводе Синђелића, Солунских Бораца, Берлинска, Омладинска, Пионирска, Београдска, Крајишка, Посавска, Билећка, Моравска, Дринска, Краља Петра (други камион смећар)	Једном седмично: сриједа	канте од 80 l
Улице: Војводе Степе Степановића, Сремска, Михајла Пупина, Мајке Јевросиме, Новосадска, Браће Југовића – Вишњик, Добојска – Вишњик, Цара Душана – Добор, Бистричка – Добор, Милоша Обилића – Добор, Царице Милице – Добор, Бањалучка – Шибови (један камион смећар) Улице: Савска, Моравска, Дринска, Краља Петра, Шумадијска, Василија Острошког, Светог Николе, Светог Илије, Војислава Илића, Светог Јована, Свете Тројице, Студеничка (други камион смећар)	Једном седмично: четвртак	канте од 80 l
Улице: Светосавска, Ђуре Ђаковића, Илије Грашанина, Невесињска 2, Вуковарска, Хамбуршка, Живојина Мишића, 27. Јули, Жељезничка, Вука Крајића, Српске војске, Шамачки пут – МЗ Гаревац (један камион смећар) Улице: Свете Тројице, Студеничка, Петровданска, Василија Острошког, Војводе Путника, Стефана Првовјенчаног, Лазе Костића, Јанка Веселиновића, Шамачки пут, МЗ Гаревац (други камион смећар)	Једном седмично: петак	канте од 80 l
МЗ Милошевац	Једном седмично: Уторак	Бурад, канте за отпад и сл.
МЗ Скугрић и МЗ Кладари Горњи	Једном у двије седмице: Уторак	Бурад, канте за отпад и сл.

МЗ Копривна и МЗ Врањак	Једном у двије седмице: Четвртак	Бурад, канте за отпад и сл.
-------------------------	-------------------------------------	-----------------------------

Поред редовног организује се и ванредно одвожење отпада по позиву корисника, најчешће приликом чишћења одређених објеката или површина, дворишта, прољећна акција уређења дворишта, акције чишћења јавних површина и сл. Том приликом постављају се намјенски контејнери запремина 5 m³ или 1,1 m³.

Према подацима од стране надлежног предузећа КП Комналац а.д, број канти и контејнера на подручју Модриче је:

- Број задужених канти запремине 80 l: око 4000 комада
- Број контејнера запремине 5 m³: 30
- Број контејнера запремине 1,1 m³: 105

Поред контејнера у који заједнички одлажу отпад физичка и правна лица, постоје и контејнер које користе искључиво привредни субјекти (хипермаркети, рафинерија, творнице обуће, болница, дом здравља, образовне и др. јавне установе и сл.).

На подручју Модриче тренутно не постоје зелена острва, осим у кругу неких јавних установа као што су основне, средње школе и предшколске установе. Према томе примарно раздвајање отпада није заступљено на територији Модриче.

Табела 6. Механизација и возила за прикуљање и транспорт отпада КП Комуналац а.д.

Редни број	Основни подаци					Надградња		
	Тип возила	Модел	Дозвоље на носивост (кг)	Маса празног возила (кг)	Година произвође	Произвођач	Тип	Година произвође
1.	Mercedes Benz ATEGO 1523 L	Возило за одвоз смећа	6000	10.000	2001	METAGO	BOBRP ESS 14	2001
2.	Mercedes Benz 950-20	Возило за одвоз смећа	2600	17070	2003	HALLER	M22 X1	-
3.	Mercedes Benz AXOR 1826 L	Возило за одвоз смећа	5230	12770	2007	ATRIX	R 2 P	2007
4.	Mercedes Benz (D) 1722	Возило за одвоз смећа	4830	13170	1991	SCHÖRLING	2 R 16	1991
5.	FAP 1721	Цистерна за воду	4830	8040	-	Ресер Ниш	Цистерна 8700 лит.	2003
6.	DAIMLER-BENZ 914	Радно возило -	-	6980	1987	SCHÖRLING	-	-

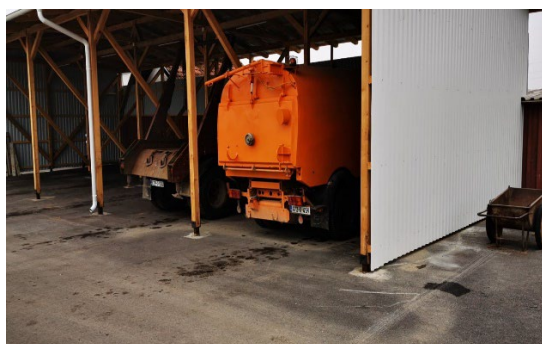
		Чистилица						
7.	ULT 160	Утоваривач точкаш	-	-	1984	14 Октобар Крушевац	-	-
8.	MAN 18232	Подизач контејнера	9200	8020	1996	GEORG	GAK 1027	1995
9.	FAP 1213/42	Подизач контејнера	6280	6120	1991	Ковина Високо	-	2012
10.	DAF – FA 110 DT 325	Специјално радно возило – љестве	2300	7400	1985	ECHELLES RIFFAUD	E PA 21	1985

Слика 10. Специјално возило – подизач контејнера

Слика 11. Радно возило – утоваривач ULT 160

Слика 12. Радно возило - чистилица

Слика 13. Радно возило за одвоз смећа

Ради се о десет различитих теретних наменских возила која су прилагођена постојећим контејнерима. Возила су изведена тако да се сав отпад безбједно и што једноставније претовари и превезе до регистроване депоније у Добоју.

Према подацима Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС на подручју општине Модрича, поред КП Комуналац а.д. Модрича, регистровани су правна лица, односно предузетници за дјелатности управљања отпадом, који посједују и дозволе за управљање отпадом:

- **ЗТР "Саша" Слободан Бијелић с.п. Кладари Горњи**, бр: 15.04.962-90/18 од: 19.09.2018. године за дјелатности сакупљање, транспорт, складиштење и физички третман неопасног отпада у укупној количини од 33 тоне дневно / 10 000 тона годишње.
- **Кемокоп д.о.о. Модрича** посједује дозволе:
 - за управљање отпадом бр: 15.04-962-136/13 од: 13.02.2014. године за дјелатности прикупљања, транспорта и складиштења отпада а у укупној количини 400 тона/годишње.
 - за управљање отпадом бр: 15.04.962-13/17 од: 11.04.2017. године за дјелатност транспорта опасног и неопасног отпада до његовог коначног третмана у количини од 76 000 тона/годишње, преузетог од произвођача и имаоца до постројења за третман.
- **Комо транспорт д.о.о. Модрича** посједује дозвоу бр: 15.04-962-9/19 од: 21.02.2019. године за транспорт неопасног отпада (отпад од коре дрвета, папир, картон, пластика, метал, гуме, стакло).
- **Рафинерија уља а.д. Модрича** посједује двије важеће дозволе за управљање отпадом:
 - дозволу за управљање отпадом бр: 15.04.962-81/18 од: 27.08.2018. године за дјелатност транспорт опасног отпада насталог у сопственом постројењу до постројења за третман.
 - дозволу за термички третман опасног отпада бр: 15.04.962-40/20 од 04.08.2020. године за дјелатност термички третман (суспаљивање) опасног отпада у укупној количини од 3 000 тона годишње, у старој котловници топлотне снаге 3,7 MWth.

Отпад којим управљају наведени субјекти, а којим се манипулише на територији Модриче, представљен је у збирној табели овог и других поглавља Плана.

Прикупљање, одвоз и депоновање посебних категорија отпада

У систему сакупљања отпада нема раздвајања, него се сав комунални отпад мијеша и тако превози на депонију. Посебан проблем представљају:

- анимални отпад,
- медицински отпад,
- грађевински отпад и
- отпад од возила (аутошкољке, акумулатори, гуме) и др. опасни отпад.

*Клаонички отпад и лешев*и угинулих животиња се прикупљају и одвозе заједно са комуналним отпадом на депонију у Добоју. По другим МЗ ван градске зоне исти се често несавјесно одлажу на илегалне депоније уз пољске путеве, ријеку Босну или шумске путеве.

Медицински отпад и отпад од ветеринаске дјелатности и фармацеутски отпад одлажу се у намјенске посуде, инфективни отпад из Дома здравља се одвози на стерилизацију у Болницу Св. Апостол Лука у Добоју, а затим га на санитарну депонију у Рамиће одвози ОП Деп-от доо Бања Лука, а остали отпад се преузима и збрињава од стране предузећа која имају дозволу за управљање овом врстом отпада или се враћају произвођачима.

Грађевински отпад односно сав отпад настао током градње, реконструкције или уклањања објекта организовао се и по позиву сакупља од стране КП и одвози се на депонију у Добоју. Један дио овог отпада се често користи као материјал за насипање у оквиру градилишта, а један дио се несавјесно одлаже у старе копове шљунка, мочварна подручја, обале потока, ријека и сл. или се одвози на илегалне депоније.

Збрињавање отпада који садржи *азбест* није посебно ријешено. Најчешће отпад који садржи азбест представљају азбестне плоче за покривање објекта и оне се одлажу заједно са грађевинским отпадом на дивљим депонијама.

Кабастни отпад из домаћинства углавном се одвози од стране комуналних предузећа приликом прољетних и јесењих акција одвоза кабастог отпада. Одређене количине отпада због несавјесних грађана се углавном одлажу на дивља одлагалишта, претежно уз ријеку Босну.

Отпадна возила углавном се продају аутоотпадима који га третирају и продају половне дијелове или се предају сакупљачима металног отпада који га пресују и извозе.

Отпадна моторна уља, зауљене крпе и радна одјећа, филтери за уља и други отпадни материјали који се јављају на бензинским пумпама, ауто-сервисима, производним погонима и сл. се у највећем броју одлажу у контејнере за комунални отпад или завршавају на дивљим депонијама.

Отпадне гуме се углавном одлажу комуналним отпадом или на дивљим депонијама отпада, спаљују или се дугорочно складиште прије извоза.

Отпадне батерије се углавном депонују заједно са комуналним отпадом или се извозе. Отпадне акумулаторе предузетници који се баве растављањем возила предају овлашћеним фирмама за управљање овом врстом отпада.

Електронски и електрични отпад из привреде и домаћинства завршава заједно са комуналним мијешаним отпадом. Мањи број ових категорија отпада се продаје као рециклабилни отпад без обраде и предаје се или одвози од стране регистрованих предузећа за управљање овом врстом отпада. Највећи дио ЕЕ отпада ипак завршава на депонијама, а негдје се искориштава само метални дио.

Отпадне флуоресцентне цијеве које садрже живу се углавном бацају заједно са комуналним отпадом и одлажу на депонију, али се у мањем броју случајева могу видјети и на илегалним депонијама.

Муљ из уређаја за пречишћавање отпадних вода се одлаже илегално испуштањем у водотоке, стараче или старе копове, али и на илегалним „дивљим“ депонијама, а према европској пракси и циљевима, зависно од прилика, овај муљ је могуће термички обрадити или ако то анализе дозвољавају искориштавати у одговарајућој пољопривредној производњи и шумарству.

Отпадни пепео и шљака из котловница и ложишта одлаже се на депоније у склопу производње или рјеђе на дивље депоније ако су у питању предузећа или се одлаже у комунални отпад или на дивље депоније ако су у питању домаћинства.

Нема података ни увида у стање и појаву РСВ и другог POPs отпада у Модричи, а овај отпад извозе овлашћена предузећа.

Илегалне депоније отпада

На подручју општине Модрича активностима Комуналне полиције, еколошког инспектора и невладиних организација забиљежено је преко 30 дивљих депонија од 5 до око 350 m³ отпада.

Према анализираном стању на терену и према броју забиљежених случајева, отпад се најчешће одлаже на сљедеће локације према сљедећој учесталости и количини забиљеженог отпада:

1. уз воде (водотоке, стараче и акумулације),
2. у канале и јаме од ископа земље и шљунка,
3. уз шумске путеве,
4. уз путеве у пољопривредним подручјима,
5. око индустријских постројења,
6. уз саобраћајнице,
7. у насељима.

Највеће илегалне депоније у протеклом периоду на подручју су биле су: дивља депонија Гаревац, поред ријеке Босне са око 350 m³ отпада, дивља депонија у Таревцима, поред регионалног пута Модрича-Добој, са око 200 m³ отпада, дивља депонија Копривна, поред ријеке Босне, са око 50 m³ отпада, дивља депонија Ботајица, уз ријеку Босну, са око 90 m³ отпада, дивља депонија Дуго Поље уз ријеку Босну, са око 90 m³ отпада, дивља депонија у Скугрићу са око 50 m³ отпада, дивља депонија у Орахови, са око 70 m³ отпада. Поред њих постоје друге дивље депоније у различитим МЗ широм општине са мањом количином отпада од 1-5 m³ отпада. Постоји и одређен број службено незабиљежених илегалних депонија отпада на подручју скоро свих мјесних заједница на територији општине.

Према подацима литературе и стању на терену уочљиво је да је највише илегалних депонија уз ријеку Босну, њих око 24, у појасу од око 100 m уз водоток. Посматрајући временски аспект илегалног депоновања чврстог отпада крај ријеке Босне уочава се да су неке депоније старе више од 15. година, што указује на дубоко укоријењен проблем дивљих депонија уз Босну.

Неке анализе састава отпада на дивљим депонијама уз ријеку Босне указале се на највећу заступљеност мијешаног комуналног отпада, грађевинског отпада, кабастог отпада (намјештај, кућни апарати), затим отпада из пољопривреде, животињских лешева, али и отпадних гума, отпада из производње дрвета и др. Највећи уочени проблеми по питању опасног отпада на дивљим депонијама у Модричи су присуство азбестних плоча, медицинског отпада и лијекова, електронског отпада, отпадних флуоресцентних цијеви.

Током 2021. године очишћене су сљедеће илегалне депоније: Милошевац - Полој (први мајдан), Милоешвац - Анића шљункара, Скугрић – Филомена, Чардак – Ђогашев ровањ, Кладари и Гаревац.

Слика 14. Дивља депонија у Копривни

Слика 15. Дивља депонија у Таревцима

Слика 16. Дивља депонија у Гаревцу

Слика 17. Дивља депонија у Милошевцу

Највећи проблеми који се везују за простор на коме се врши илегално депоновање отпада су:

- процједне воде (с обзиром да се исте најчешће налазе уз површинске воде или уз изворишта),
- испаравања одређених супстанци у атмосферу и загађивање ваздуха уз ширење непријатних мириса,
- пожари, случајно или намјерно паљење отпада (ризик и за загађење ваздуха и за ширење пожара на околину)
- ширење заразних болести (због честог депоновања лешева угинулих животиња или муљева из септичких јама).

"Црне тачке" на подручју општине

Осим несанитарних депонија, постоје и мјеста већег загађења животне средине, тзв. „црне тачке“. То су локације у животној средини које су високо оптерећене отпадом након дуготрајног неадекватног управљања технолошким отпадом.

У складу са подацима Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију „црна тачка“ на подручју Модриче локација „гудрона“ која је ван круга рафинерије која припада Рафинерији уља Модрича али је изван круга Рафинерије.

Рафинерија уља Модрича 1967. године пустила је у рад постројење за рерафинацију отпадних уља при чему се као нуспродукти процеса појављују желатинозна материја за коју се најчешће користи термин кисели гудрон и остатак процеса филтрације, тзв. зауљена филтер погача. С обзиром на тадашње законе из области заштите животне средине и уз договор са тадашњим општинским властима за одлагање овог отпадног материјала изабрана је локација у насељу Гаревац која је удаљена око 1,5 km од индустријског круга рафинерије. Крајем осамдесетих година прошлог вијека у индустријском кругу предузећа изграђен је ограђени бетонски базен, који је био наткривен, за одлагање зауљеног отпадног материјала.

Слика 18. Сателитски снимак Гудронске јаме

Слика 19. Гудронска јама

Кисели гудрон је настајао у периоду до 1992. године из поступка рерафинације отпадних моторних и индустријских уља у Рафинерији. Од 1996. године овај поступак се не обавља. Процењује се да киселог гудрона (чврста и течна фаза) и контаминираног земљишта данас на локацији у Гаревцу има у количини између 22 и 25 000 тона, а у процјени у студији Технолошког факултета Зворник наводи се количина око 30.000 тона.

За наведену „црну тачку“ је потребно спровести детаљна истраживања на терену, те на основу технолошких рјешења санације, односно планова санације, израдити студије изводљивости ради могућности финансирања санације вањским средствима тј. претприступним фондовима ЕУ будући да се ради о старим загађењима и високим финансијским износима санације.

Идентификовани проблеми у систему управљања отпадом

На основу анализе стања управљања отпадом у Модричи, идентификовани су сљедећи проблеми које треба системски и организовано рјешавати:

1. Ниска је покривеност услугама организованог прикупљања отпада (37% општине, 46% привредника),
2. Евиденција о врстама и количинама отпада се не води,

3. Велики број неидентификованих илегалних "дивљих" депонија и постојање неуређених депонија, посебно у осјетљивим подручјима (нпр. уз ријеку Босну, извориштима или у зонама санитарне заштите),
4. Постојање "црне тачке" - *Гудронска јама* на територији општине,
5. Непостојећа инфраструктура (сортирнице, рециклажна дворишта, зелена острва, компостери, трансфер станице и сл.) и дотрајала постојећа опрема (возила, посуде) за прикупљање, третман и искориштавање отпада,
6. Низак степен одвојеног прикупљања комуналног отпада погодног за рециклажу (метални отпад, метална амбалажа, пластика, стакло, папир и картон),
7. Неразвијен систем издавајања и одвојеног прикупљања опасног отпада из комуналног, комерцијалног отпада, медицинског отпада, грађевинског отпада,
8. Не постоји одвојено сакупљање посебних категорија отпада (биоразградиви, анимални, отпадна возила, отпадне гуме, флуоресцентне цијеви, електронски отпад, батерије и акумулатори и др.),
9. Финансијски проблеми за покретање и вођење интегралног система управљања отпадом,
10. Низак ниво свијести и информисаности јавности по питању проблема са отпадом, прописа и обавеза о одлагању отпада.

Циљеви Плана управљања отпадом у Модричи 2022-2027

Општи циљ: Развојем техничких капацитета и подизањем свијести јавности по питању интегралног управљања отпадом смањити ризике по здравље људи и притиске на животну средину.

Специфични циљеви:

1. Унаприједити систем прикупљања отпада и проширити укупан обим сакупљања комуналног отпада на нивоу општине на мин.65% до 2027. године
2. Уклонити илегалне депоније и санирати терен
3. Изградити и унаприједити инфраструктуру за одрживо управљање отпадом
4. Успоставити систем примарног раздвајања отпада на мјестима настанка и мјестима организованог прикупљања отпада
5. Успоставити систем за посебно прикупљање опасног отпада
6. Унаприједити систем управљања комерцијалним и индустријским отпадом
7. Смањење количине биоразградивог и амбалажног отпада
8. Развити систем управљања осталим посебним токовима отпада
9. Подизање јавне свијести по питању одговорног управљања отпадом
10. Обезбиједити праћење реализације Плана

2. ОЧЕКИВАНЕ ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И ПОРИЈЕКЛО УКУПНОГ ОТПАДА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ МОДРИЧА

ПОДЈЕЛА ОТПАДА

Према врсти отпад се дијели на:

- комунални отпад (кућни отпад),
- комерцијални отпад и
- индустријски отпад.

Комунални отпад је отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства.

Комерцијални отпад је отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у цјелини или дјелимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада.

Индустријски отпад је отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома.

У зависности од опасних карактеристика које утичу на здравље људи и животну средину, наведени отпад може бити:

- инертни,
- опасан и
- неопасан.

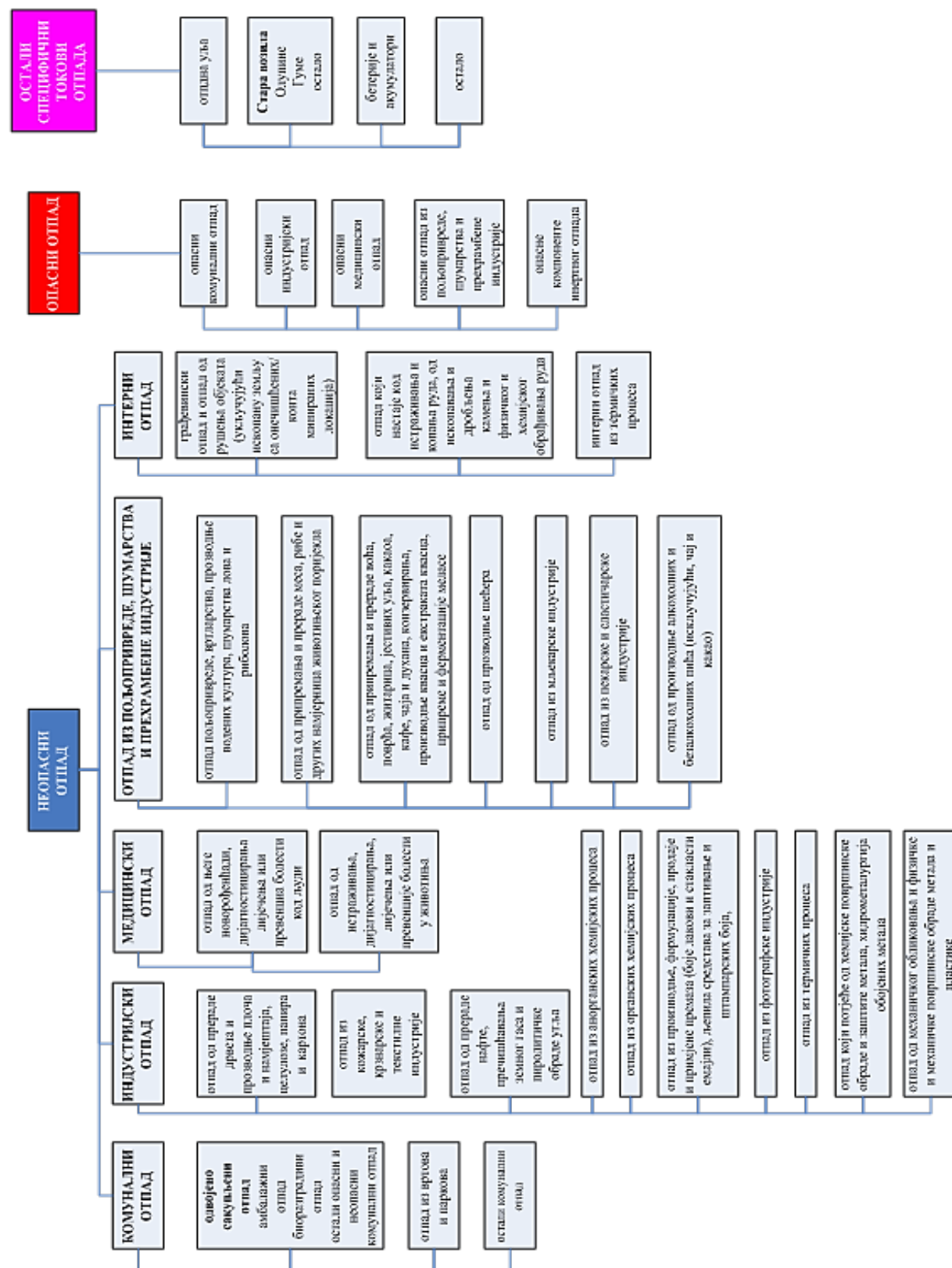
Инертни отпад је отпад који није подложен било којим физичким, хемијским или биолошким промјенама, не раствара се, не сагоријева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградив или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да доведе до загађења животне средине или угрози здравље људи.

Опасан отпад је отпад који по свом поријеклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима (запаљивост, оксидирајућа својства, отровност, инфективност, корозивност, екотоксичност), укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован.

Неопасан отпад је отпад који нема карактеристике опасног отпада.

Осим наведене подјеле, према Закону и Стратегији, а и у овом Плану, сагледане су и **посебне категорије отпада** (укључујући и оне категорије отпада чије се управљање одређује другим законским прописима), а које подразумевају: медицински отпад, амбалажни отпад, отпадне батерије и акумулатори, отпадна возила, отпадне гуме, отпадна уља и други зауљени отпад, електрични и електронски отпад, грађевински и инертни отпад, отпад који садржи азбест, отпад од производње титан-диоксида, отпадне флуоресцентне цијеви које садрже живу, муљ из уређаја за пречишћавање отпадних вода, отпад из рударства и екстрактивне индустрије, пољопривредни отпад, отпад животињског поријекла, отпад из шумарства и дрвопрерађивачке индустрије те РСВ (полихлорирани бифенили) отпад и POPs материје (дуготрајне органске загађујуће материје).

Ова подјела наведена је графички на сљедећој слици чији се критеријуми подјеле поклапају са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада са Каталогом отпада.

Слика 20. Категорије отпада према Правилнику

ВРСТЕ И ПОРИЈЕКЛО ОТПАДА У МОДРИЧИ

Систем управљања отпадом обухвата категорије отпада дефинисане Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада (Сл. гл. РС, бр. 19/15, 79/18) према изворима одакле потиче. Према наведеном Правилнику отпад се класификује по поријеклу у 20 група и исти је усаглашен са категоризацијом која се користи у ЕУ. База за класификацију отпада је подјела привредних дјелатности које генеришу чврсти отпад, према својствима отпада и могућностима управљања истим. Основне групе имају подгрупе означене двоцифрним четвороцифреним бројем, а нижа хијерархијска категорија су појединачне врсте отпада означене шестоцифреним бројем.

Табела 7. Основне групе отпада према каталогу отпада

01	ОТПАДИ КОЈИ ПОТИЧУ ОД ИСТРАЖИВАЊА, ИСКОПАВАЊА ИЗ РУДНИКА ИЛИ КАМЕНОЛОМА И ФИЗИЧКОГ И ХЕМИЈСКОГ ТРЕТМАНА МИНЕРАЛА
02	ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ
03	ОТПАДИ ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПАПИРА, КАРТОНА, ПУЛПЕ, ПАНЕЛА И НАМЈЕШТАЈА
04	ОТПАДИ ИЗ КОЖНЕ, КРЗНАРСКЕ И ТЕКСТИЛНЕ ИНДУСТРИЈЕ
05	ОТПАДИ ОД РАФИНИСАЊА НАФТЕ, ПРЕЧИШЋАВАЊА ПРИРОДНОГ ГАСА И ПИРОЛИТИЧКОГ ТРЕТМАНА УГЉА
06	ОТПАДИ ОД НЕОРГАНСКЕ ХЕМИЈСКЕ ПРЕРАДЕ
07	ОТПАДИ ОД ОРГАНСКЕ ХЕМИЈСКЕ ПРЕРАДЕ
08	ОТПАДИ ОД ПРОИЗВОДЊЕ, ФОРМУЛАЦИЈЕ, СНАБДИЈЕВАЊА И УПОТРЕБЕ ПРЕМАЗА (БОЈЕ, ЛАКОВИ И СТАКЛЕНЕ ГЛАЗУРЕ), ЉЕПИЛА, ЗАПТИВАЧИ И ШТАМПАРСКЕ БОЈЕ
09	ОТПАДИ ИЗ ФОТОГРАФСKE ИНДУСТРИЈЕ
10	ОТПАДИ ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА
11	ОТПАДИ ОД ХЕМИЈСКОГ ТРЕТМАНА ПОВРШИНЕ И ЗАШТИТЕ МЕТАЛА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА; ХИДРОМЕТАЛУРГИЈА ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА
12	ОТПАДИ ОД ОБЛИКОВАЊА И ФИЗИЧКЕ И МЕХАНИЧКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА И ПЛАСТИКЕ
13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОНИХ У ПОГЛАВЉИМА 05, 12 И 19)
14	ОТПАДНИ ОРГАНСКИ РАСТВОРАЧИ, СРЕДСТВА ЗА ХЛАЂЕЊЕ И ПОТИСНИ ГАСОВИ (ОСИМ 07 И 08)
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО
16	ОТПАДИ КОЈИ НИСУ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНИ У КАТАЛОГУ
17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)
18	ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИВАЊА (ИСКЉУЧУЈУЋИ ОТПАД ИЗ КУХИЊА И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)
19	ОТПАДИ ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА ОБРАДУ ОТПАДА, ПОГОНА ЗА ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА ВАН МЈЕСТА НАСТАЈАЊА И ПРИПРЕМУ ВОДЕ ЗА ЉУДСКУ ПОТРОШЊУ И КОРИШЋЕЊЕ У ИНДУСТРИЈИ
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ

Према евиденцији коју води КП Комуналац а.д., евиденцији издатих еколошких дозвола коју води Општина Модрича, евиденцији издатих Дозвола за управљање отпадом коју води МПУГЕ РС, као и према евиденцији о предузетницима и правним лицима које подлијежу обавези прибављања еколошке дозволе и дозволе за управљање отпадом коју води предузеће ХЕМО-прал д.о.о. Модрича, направљен је пресјек стања по питању субјеката који су произвођачи или власници отпада са територије Модрича са стањем регистрованих привредних субјеката према евиденцији привредника (предузетници и правна лица) са територије општине коју има Општина Модрича.

Табела 8. Произвођачи отпада у Модричи према дјелатностима

Бр.	Регистровани привредни субјекти као произвођачи или власници отпада	Присуство на подручју Модриче	Еколошка дозвола и План упр. отпадом	Дозвола за управљање отпадом	Уговор са КП о одвозу отпада
1.	Пољопривреда – биљна производња, силоси, сушаре и др. (01.11-01.30; 01.50-01.64)	15	-	-	1
2.	Пољопривреда – сточарска производња, фарме (01.41-01.49)	9	5	-	2
3.	Шумарство –експлоатација шума, цјепачи и сл. (02.10-02.40)	3	1	-	1
4.	Риболов и аквакултура – рибњаци (03.11-03.22)	/	-	-	-
5.	Рударство – вађење руда и камена (05.10-09.90)	0	-	-	-
6.	Прехрамбена индустрија – клаонице (10.11-10.20), мљекарне (10.50-10.52)	3	1	-	1
7.	Прехрамбена индустрија - прерада воћа, поврћа (10.31-10.39), млинови, пекарне (10.61-10.73), дестилерије (11.01-11.07)	17	3	-	9 (5 пекара)
8.	Производња текстила (13.10-13.99), одјеће (14.11-14.39), коже и обуће (15.11-15.20)	12	3	1 дозвола Комо Транс д.о.о.	7
9.	Прерада дрвета - пилане (16.10), столарске радње, плочасте намјештај (16.21-16.29)	22	6	-	4
10.	Производња папира (17.11-17.29)	2	-	-	2
11.	Штампарије (18.11-18.20)	2	-	-	2
12.	Хемијска индустрија -нафтни производи (19.10-19.20)	1	3	2 дозволе Рафинерија уља а.д.	1
13.	Хемијска индустрија - хемикалије , ђубрива (20.11-	2	1	-	2

Бр.	Регистровани привредни субјекти као произвођачи или власници отпада	Присуство на подручју Модриче	Еколошка дозвола и План упр. отпадом	Дозвола за управљање отпадом	Уговор са КП о одвозу отпада
	20.17), пестициди (20.20), боја и лакова (20.30), средстава за чишћење (20.41-20.42) и др.				
14.	Производња пластике - ПВЦ/АЛУ столарија (22.21-22.29)	8	5	-	7
15.	Стакларије (23.11-23.19), везива (23.51-23.52), каменоресци (23.70), бетонаре (23.61-23.99) и сл.	8	-	-	3
16.	Метална индустрија – конструкције (25.11-25.12), обрада метала (25.50-25.99)	12	5	-	4
17.	Производња рачунарске (26.11-26.20) и електричне опреме (27.11-27.12)	2	-	-	?
18.	Производња (28.11-28.99), сервис и инсталација (33.11-33.20) машина и опреме	?	-	-	?
19.	Производња намјештаја (31.01-31.09), дрвених производа (32.99) и сл.	12	5	-	5
20.	Енергетика - електране, електродистрибуције (35.11),	2	1	-	1
21.	Водопривреда – водоводи, канализације (36.00-37.00)	1	-	-	1
22.	Отпад – прикупљање, складишта, депоније (38.11-38.32)	4	3	1 дозвола ЗТР „Саша“ Слободан Бијелић с.п. 2 дозволе Кемокоп д.о.о.	1
23.	Грађевинска индустрија и занатство (42.11-43.99)	23	7	-	5
24.	Аутосалони, аутосервиси, аутодијелови, вулканизери (45.11-45.40)	43			8 осим аутодијелова 5 аутодијелова
25.	Трговина на велико (46.11-46.90) и на мало (47.11-47.99)	310 трговина-разно	6 бензинске и гасне	-	202 трговина-разно

Бр.	Регистровани привредни субјекти као произвођачи или власници отпада	Присуство на подручју Модриче	Еколошка дозвола и План упр. отпадом	Дозвола за управљање отпадом	Уговор са КП о одвозу отпада
		9 апотека 10 пољапотек а			6 бензинске и гасне ст. 5 месница и рибарница 7 аптека 5 пољоапотек а
26.	Поправка рачунара, уређаја, предмета (95.11-95.29)	11	-	-	
27.	Саобраћај - превозници (49.10-49.50) и складиштари (52.10-52.29)	66	2	-	2
28.	Телекомуникације - интернет, програмирање и сл. (61.10-63.99)	6	-	-	2
29.	Финансије - банке, осигурање, мјењачнице (64.11-66.30) и некретнине (68.10-68.32)	32	-	-	67
30.	Стручне услуге - рачуноводство (69.20), пројектовање (71.11-71.20), маркетинг (73.11-73.20), дизајн, фотографи, преводиоци и сл. (74.10-74.90)	29	-	-	
31.	Административне услуге - изнајмљивање (77.11-77.40), запошљавање (78.10-78.30), туристичке агенције (79.11-79.90), заштитари (80.10-80.30), чишћење и одржавање (81.10,-81.30) и сл.	7	-	-	
32.	Умјетност, култура, забава, рекреација, спорт (90.01-93.29), удружења и др. (94.11-96.09)	115	-	-	
33.	Личне услуге – хемијске чистионице, фризери, козметичари и сл. (96.01-96.09)	53	-	-	45 фризера и козметичких с.
34.	Угоститељство - хотели, мотели (55.10-55.90), ресторани, кафићи (56.10-56.30) и сл.	94	-	-	62
35.	Ветеринарске станице (75.00)	4	-	-	1
36.	Образовање - аутошколе (85.53), едукативни центри (85.59), основне школе, средње школе, вртић (85.10-85.60)	14	-	-	10

Бр.	Регистровани привредни субјекти као произвођачи или власници отпада	Присуство на подручју Модриче	Еколошка дозвола и План упр. отпадом	Дозвола за управљање отпадом	Уговор са КП о одвозу отпада
37.	Здравство - установе, приватне ординације и социјална заштита (86.10-88.99)	20	-	-	17
38.	Управа и јавне службе - Општина, Пошта, Суд, МУП, ПИО, Центар за социјални рад, Културни центар итд. (84.11-84.30)	18	-	-	16
УКУПНО:		991	57 (Општина) 32 (МПУГЕ)	5	475

Уколико се упореди број регистрованих привредних субјеката са територије општине Модрича и број привредника који имају реализоване уговоре за одвоз и збрињавање комуналног отпада са КП Комуналац а.д. Модрича, уочљиво је да мањи број привредних субјеката који имају регулисан уговор о одвозу отпада, него што је правно регистрованих предузетника и правних лица који се активно баве неком привредном дјелатношћу. Овдје треба узети у обзир и да одређен број субјеката није пословно активан или да има регистровано сједиште и неколико пословних јединица, а да је уговор реализован само са сједиштем предузећа или предузетника. Такође, неки привредни субјекти баве се услугама, а не трговином, прерадом или производњом, па одлажу отпад у јако малим кличинама у јавне контејнере. У сваком случају, ова анализа указује на неопходност повећања броја уговора са привредним субјектима кад је у питању организовано прикупљање и одвоз комуналног неопасног отпада.

Број уговора са овлашћеним предузећима за управљање опасним отпадом које реализоване имају привредни субјекти са територије Модриче остаје непознат, јер би у том случају било неопходно извршити свеобухватну анализу, анектирање и обилазак сваог појединачног привредника, што превализази могућности анализе у оквиру овог планског документа.

Према подацима Пописа становништва из 2013. године на територији општине Модрича по мјесним заједницама, тј. насељима евидентиран је број становника наведен у табели испод. Такође, према адресном регистру представљен је и број домаћинстава по мјесним заједницама. Према подацима КП Комуналац а.д. Модрича направљен је пресјек стања са бројем становника како би се добила слика о броју домаћинстава по насељима покривеним услугама збрињавања комуналног отпада.

Табела 9. Становништво и домаћинства као произвођачи отпада у Модричи

Бр.	Насељено мјесто	Укупан број становника према попису 2013.г	Укупан број домаћинства према адресном регистру	Број домаћинства са склопљеним уговором за одвоз отпада ¹
Градска насеља у обухвату Урбанистичког плана				
1.	Модрича I, II, III, IV, V	9.419	5536	4.346
2.	Таревци	2.863	505	
3.	Добриња	457	487	
4.	Гаревац	3.221	645	
Укупно градско насеље:		12.739	6.528	4.346 (66,6%)
Сеоска насеља ван обухвата Урбанистичког плана				
5.	Бабешница	20	205	0
6.	Борово Поље	181	-	0
7.	Ботајица	601	322	0
8.	Чардак	410	266	0
9.	Добра Вода	3	28	0
10.	Дуго Поље	1.013	531	0
11.	Горње Кречане	38	55	0
12.	Јасеница	46	-	0
13.	Кладари Доњи	425	278	5
14.	Кладари Горњи	365	209	25
15.	Копривна	1.210	715	57
16.	Крчевљани	266	123	0
17.	Кужњача	31	54	0
18.	Милошевац	1.366	634	151
19.	Ријечани Горњи	14	103	0
20.	Ријечани Доњи	177	-	0
21.	Скугрић Доњи	937	386	112
22.	Скугрић Горњи	832	350	
23.	Толиса	372	170	0
24.	Врањак	1.453	673	121
Укупно сеоска насеља:		12.981	5.747	471 (8,2%)
УКУПНО:		25.720	12.275	4.817 (39,2%)

¹Стање на дан 01.04.2022.

Подаци из адресног регистра указују на већи број домаћинства због застарјелих података и много домаћинства је напуштено у међувремену, али број становника према попису такође је користан индикатор који указује на малу покривеност услугама одвоза комуналног отпада кад су у питању мјесне заједнице, тј. сеоска насеља на територији општине.

Према свему наведеном, врсте отпада које се могу појавити на територији Модриче подразумијевају следеће категорије отпада наведене у наставку.

Табела 10. Врсте отпада које се појављују на територији Модриче и њихово поријекло

Индексн и број	Назив отпада према Каталогy	Опис најчешћег отпада	Поријекло, произвођачи или власници отпада
02	ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРАДЕ ХРАНЕ		
02 01	отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова		
02 01 02	отпад од животињског ткива	крв, лешеви животиња (без присуства болести), коже	фарме, пољ.предузећа, шумарска предузећа, цјепачи, одржавање зелених површина
02 01 02	отпад од биљног ткива	зелени отпад, отпад вртова, дрвеће, поврће, биљке, отпад усјева	
02 01 06	животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну сламу), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања	стеља, измет, ђубар, слама	
02 01 07	отпад из шумарства	дрвеће, гране, лишће, пиљевина	
02 01 08*	агрохемијски отпад који садржи опасне супстанце	пестициди, амбалажа пестицида, резервоари пестицида	
02 01 09	агрохемијски отпад другачији од оног наведеног у 02 01 08*	пестициди, амбалажа пестицида, резервоари пестицида	
02 02	отпади од припреме и обраде меса, рибе и друге хране животињског поријекла		
02 02 01	муљеви од прања и чишћења	отпад од прераде хране, прања	клаонице, меснице, рибарнице
02 02 02	отпад од животињског ткива	крв, лешеви животиња (без присуства болести), коже	
02 02 03	материјали неподобни за потрошњу или обраду	намирнице повучене из придаје, маст, отпада прераде меса и сл.	
02 03	отпади од припреме и прераде воћа, поврћа, житарица, јестивих уља, какаоа, кафе, чаја и дувана; производње конзервисане хране; прераде дувана; производње квасца и екстракта квасца; припреме и ферментације меласе		
02 03 01	муљеви од прања, чишћења, љуштења, центрифугирања и сепарације	компост – истрошени, отпад од прераде хране, отпад од испирања хране, отпад од испирања – храна	прерада воћа и поврћа
02 03 02	отпади од конзерванса	средства за конзервисање, конзерванси	
02 03 04	материјали неподобни за потрошњу или обраду	намирнице повучене из продаје, отпад од прераде хране, труло воће и поврће	
02 05	отпади из мљекарске индустрије		

02 05 01	материјали неподобни за потрошњу и прераду	отпадно млијеко и млијечни производи	мљекаре и резервоари млијека, сиране
02 06	отпади од индустрије пецива и кондиторске индустрије		
02 06 01	материјали неподобни за потрошњу или обраду	намирнице повучене из продаје	млинови, пекаре
02 06 02	отпади од конзерванса	отпадни конзерванси	
02 07	отпади од производње алкохолних и безалкохолних напитака (изузев кафе, чаја и какаоа)		
02 07 01	отпади од прања, чишћења и механичког третмана сировог материјала	отпад од прања воћа	дестилерије, сушаре, хладњаче
02 07 02	отпади од дестилације алкохола	остаци од ферментације, дестилације итд.	
02 07 04	материјали неподобни за потрошњу или обраду	пиће повучено из продаје	
03	ОТПАД ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПЛОЧА И НАМЕШТАЈА, ЦЕЛУЛОЗЕ, ПАПИРА И КАРТОНА		
03 01	отпади од прераде дрвета и производње панела и намјештаја		
03 01 01	отпадна кора и плута	кора дрвета, плута дрвета	пилане, пелетаре, цјепачи, производња плоча и намјештаја, столари
03 01 04*	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце	пиљевина - загађена, прашина од брушења, фарбано отпадно дрво	
03 01 05	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце другачије од оних наведених у 03 01 04	пиљевина, отпадно дрво од резања, вишак дрвета	
03 01 99	отпади који нису другачије спецификовани		
03 02	отпади од заштите дрвета		
03 02 01*	нехалогенована органска заштитна средства за дрво	хемијска средства за заштиту дрвета од инсеката или гљивица	производња намјештаја, столари, лакирнице
03 02 02*	органохлорна заштитна средства за дрво	хемијска средства за заштиту дрвета од инсеката или гљивица	
03 02 03*	органометална заштитна средства за дрво	хемијска средства за заштиту дрвета од инсеката или гљивица	
03 02 04*	неорганска заштитна средства за дрво	хемијска средства за заштиту дрвета од инсеката или гљивица	
03 03	отпади од производње и прераде пулпе, папира и картона		
03 03 01	отпад од коре и дрвни отпад	кора, дрво, отпаци од резања дрвета за производњу папира	производња картона и папира; овлаштена предузећа за управљање отпадом
03 03 07	отпад од папира и картона за рециклажу	картон, новине, папир	

04	ОТПАДИ ИЗ ТЕКСТИЛНЕ, КРЗНАРСКЕ И КОЖАРСКЕ ИНДУСТРИЈЕ		
04 01	отпади из индустрије коже и крзна		
04 01 09	отпади од кројења и завршне обраде	отпади од резања кож	обућарска индустрија, обућари
04 02	отпади из текстилне индустрије		
04 02 09	отпади од мјешовитих материјала (импрегнирани текстил, еластомјер, пластомјер)	отпади од резања текстила	кројачка индустрија, кројачнице, шиваоне
04 02 99	отпад који није другачије спецификован		
05	ОТПАДИ ОД РАФИНИСАЊА НАФТЕ, ПРЕЧИШТАВАЊА ПРИРОДНОГ ГАСА И ПИРОЛИТИЧКОГ ТРЕТМАНА УГЉА		
05 01	отпади од рафинације нафте		
05 01 02*	муљеви од десалинације	загађени муљ од одсољавања нафте	отпад се искључиво може јавити у случају да га превози или третира предузеће овлаштено за управљање опасним отпадом
05 01 03*	муљеви са дна резервоара	загађени муљ, остаци чишћења резервоара за дестилат	
05 01 04*	кисело-базни муљеви	киселине, загађени муљ	
05 01 07*	кисели катран	кисели органски катран, остаци катрана	
05 01 08*	остали катрани	остаци катрана	
05 01 15*	утошене филтерске глине	загађена глина за филтрацију	
05 01 16	отпади који садрже сумпор из десулфуризације нафте	сумпор	
06	ОТПАДИ ОД НЕОРГАНСКИХ ХЕМИЈСКИХ ПРОЦЕСА		
06 10	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе хемикалија које садрже азот, хемијских процеса са азотом и производње ђубрива		
06 10 02*	отпади који садрже опасне супстанце	отпадна вјештачка ђубрива	пољопривредне апотеке, производља вјештачких ђубрива
06 10 99	отпади који нису другачије спецификовани		
06 13	отпади од неорганских хемијских процеса који нису другачије спецификовани		
06 13 01*	неорганска средства за заштиту биља, средства за заштиту дрвета и други биоциди	пестициди, средства за заштиту	пољопривредне апотеке, производља намјештаја, трговине боја и лакова
07	ОТПАДИ ОД ОРГАНСКИХ ХЕМИЈСКИХ ПРОЦЕСА		
07 04	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе органских средстава за заштиту биља (осим 02 01 08 и 02 01 09), средстава за заштиту дрвета (осим 03 02) и других биоцида		
07 04 13*	чврсти отпади, који садрже опасне супстанце	отпад од производње биоцидних средстава	пољопривредне апотеке
07 04 99	отпади који нису другачије спецификовани		
07 05	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе фармацеутских препарата		

07 05 13*	чврсти отпади, који садрже опасне супстанце	наркотици контролисани, отпадни лијекови	апотеке, пољопривредне апотеке, здравствене установе, ординације
07 05 14	чврсти отпади другачији од оних наведених у 07 05 13		
08	ОТПАДИ ОД ПРОИЗВОДЊЕ, ФОРМУЛАЦИЈЕ, СНАБДИЈЕВАЊА И УПОТРЕБЕ ПРЕМАЗА (БОЈЕ, ЛАКОВИ И СТАКЛЕНЕ ГЛАЗУРЕ), ЛИЈЕПКОВИ, ЗАПТИВАЧИ И ШТАМПАРСКЕ БОЈЕ		
08 01	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе и уклањања боја и лакова		
08 01 11*	отпадна боја и лак, који садрже органске раствараче или друге опасне супстанце	премази, боја, епоксидна боја у праху, уљане боје, пвц боје, полиуретан растварачи итд.	трговине боја и лакова, прерада дрвета, столари, производња намјештаја, лакирнице; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
08 01 12	отпадна боја и лак другачији од оних наведених у 08 01 11	премази, боја, епоксидна боја у праху, уљане боје, пвц боје, полиуретан растварачи итд.	
08 01 19*	водене суспензије које садрже боју или лак на бази органских растварача или других опасних супстанци	водене суспензије које садрже боје	
08 01 20	водене суспензије које садрже боју или лак другачији од оних наведених у 08 01 19	водене суспензије које садрже боје	
08 01 21*	отпад од течности за уклањање боје или лака	средства за уклањање боје или лака	
08 01 99	отпади који нису другачије спецификовани		
08 03	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе штампарског мастила		
08 03 07	муљеви на бази воде, који садрже мастило	муљ који садржи штампарску тинту	штампарије, фотографске радње, фотокопирнице
08 03 08	течни отпад на бази воде који садржи мастило	муљ који садржи штампарску тинту	
08 03 12*	отпадно мастило које садржи опасне супстанце	муљ који садржи штампарску тинту	
08 03 13	отпадно мастило другачије од оног наведеног у 08 03 12	тинта нехалогенована, тинте на бази воде, тинте које се стврдњавају УВ зракама	
08 03 14*	муљеви од мастила које садржи опасне супстанце	муљ који садржи штампарску тинту са опасним супстанцама, тинта халогенована, загађени муљ	
08 03 17*	отпадни тонер за штампање који садржи опасне супстанце	тонери, кетрици инк џет и ласерских штампача	штампарије, фотографске радње, фотокопирнице,

08 03 18	отпадни тонер за штампање другачији од оног наведеног у 08 03 17	тонери, кетрици инк џет и ласерских штампача	административне, услужне, стручне и др. дјелатности које посједују штампаче
08 04	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе љепила и заптивача (укључујући и водоотпорне производе)		
08 04 09*	отпадна љепила и заптивачи, који садрже органске раствараче или друге опасне супстанце	љепила нехалогенована, љепила на бази растварача, аминосмоле, туткало на бази епоксида, епоксидна смола	индустрија обуће, трговина грађевинског материјала, столарске радње, прерада дрвета, производња намјештаја
08 04 10	отпадна љепила и заптивачи, другачији од оних наведених у 08 04 09	љепила нехалогенована, љепила на бази растварача, аминосмоле, туткало на бази епоксида, епоксидна смола	
09	ОТПАДИ ИЗ ФОТОГРАФСKE ИНДУСТРИЈЕ		
09 01	Отпад из фотографске индустрије		
09 01 01*	раствори развијача и активатора на бази воде	фотографске хемикалије	фотографске радње, штампарије; овлаштена предузећа за управљање отпадом
09 01 05*	раствори за избјељивање и раствори средстава за фиксирање избијељености	хлорати, фиксир фотографски	
09 01 06*	отпади који садрже сребро од третмана фотографског отпада на мјесту настајања	фотографске хемикалије, отпадно сребро и његове смјеше	
09 01 07	фотографски филм и папир који садржи сребро или једињења сребра	отпадни фотографски папир, фотографске хемикалије, отпадно сребро и његове смјеше	
09 01 08	фотографски филм и папир који не садржи сребро или једињења сребра	отпадни фотографски папир	
10	ОТПАДИ ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА		
10 01	отпади из енергана и других постројења за сагоријевање (осим 19)		
10 01 01	пепео, шљака и прашина из котла (изузев прашине из котла наведене у 10 01 04)	пепео, прашина пећи, шљака, троска	котловнице предузећа и јавних установа
10 01 02	летећи пепео од угља	пепео, прашина пећи, шљака, троска	
10 01 03	летећи пепео тресета и сировог дрвета	пепео, прашина пећи, шљака, троска	
10 01 14*	шљака и прашина из котла из процеса коспаљивања, која садржи опасне супстанце	пепео, прашина пећи, шљака, троска	
10 01 15	шљака и прашина из котла из процеса коспаљивања другачији од оних наведених у 10 01 14	пепео, прашина пећи, шљака, троска	

10 01 20*	муљеви из третмана отпадних вода на мјесту настајања, који садрже опасне супстанце	муљ од обраде ефлуената, загађен муљ, исталожен муљ из котловница	
10 01 21	муљеви из третмана отпадних вода на мјесту настајања, другачији од оних наведених у 10 01 20	муљ од обраде ефлуената, муљ од чишћења котла, загађен муљ, исталожен муљ из котловница	
10 01 22*	муљеви на бази воде од чишћења котла, који садрже опасне супстанце	муљ од обраде ефлуената, муљ од чишћења котла, загађен муљ, исталожен муљ из котловница	
10 01 23	муљеви на бази воде од чишћења котла другачији од оних наведених у 10 01 22		
10 01 26	отпади из третмана расхладне воде	расхладна вода без уља	
11	ОТПАДИ ОД ХЕМИЈСКОГ ТРЕТМАНА ПОВРШИНЕ И ЗАШТИТЕ МЕТАЛА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА; ХИДРОМЕТАЛУРГИЈА ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА		
11 03	муљеви и чврсти отпади из процеса каљења		
11 03 01*	отпади који садрже цијаниде	неоргански цијаниди, цијаниди, натријум и калијум цијанид	отпад се може јавити искључиво код транспорта овлаштеног предузећа за управљање опасним отпадом Кемокоп доо
11 03 02*	остали отпади		
12	ОТПАДИ ОД ОБЛИКОВАЊА И ФИЗИЧКЕ И МЕХАНИЧКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА И ПЛАСТИКЕ		
12 01	отпади од обликовања и физичке и механичке површинске обраде метала и пластике		
12 01 01	стругање и обрада ферометала	струготине жељеза, валовито жељеза, плоче, челик, опиљци, шпене	машинска обрада метала и пластике (машински елементи, конструкције, пвц/алу столарија и сл.) ; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
12 01 02	прашина и честице ферометала	струготине жељеза, валовито жељеза, плоче, челик, опиљци, шпене	
12 01 03	стругање и обрада обојених метала	алуминијум, бронза, мијешани метал оптадни	
12 01 04	прашина и честице обојених метала	прашина од мљењења алуминијума, бронзе, метала итд.	
12 01 05	обрада пластике	мијешана отпадна пластика од обраде, политен, полуретан, полипропилен, полистирен	
12 01 06*	минерална машинска уља која садрже халогене (изузев емулзија и раствора)	уље загађно, минерално, машинско	

12 01 07*	минерална машинска уља која не садрже халогене (изузев емулзија и раствора)	уље загађно, минерално, машинско	
12 01 08*	машинске емулзије и раствори које садрже халогене	уље за резање растворљива у води, муљне емулзије хлорисане, нехлорисане	
12 01 09*	машинске емулзије и раствори које не садрже халогене	уље за резање растворљива у води, муљне емулзије хлорисане, нехлорисане	
12 01 10*	синтетичка машинска уља	машинско синтетично уље	
12 01 12*	потрошени восак и масти	машински воскови и масноће	
12 01 13	отпади од заваривања	опиљци од варења метала	
12 01 17	отпад од пјескарења, другачији од оног наведеног у 12 01 16	зрнасти пјесчењак за пјескарење, остаци средстава за пјескарење	
13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОНИХ У ПОГЛАВЉИМА 05, 12 И 19)		
13 01	отпадна хидраулична уља		
13 01 04*	хлороване емулзије	емулзије уља хлорисане	хемијска индустрија, аутомеханичарске и вулканизерске радње, аутопревозници, возни паркови предузећа, машинска обрада метала и пластике, бензинске пумпе, трговине и складишта уља; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
13 01 05*	нехлороване емулзије	емулзије уља нехлорисане	
13 01 09*	минерална хлорована хидраулична уља	уље хидраулично хлорисано и минерално	
13 01 10*	минерална нехлорована хидраулична уља	моторно уље нехлорисано, хидраулично, минерално	
13 01 11*	синтетичка хидраулична уља	уље хидраулично	
13 01 12*	одмах биоразградива хидраулична уља	уље хидраулично	
13 01 13*	остала хидраулична уља	уље хидраулично, мијешано	
13 02	отпадна моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање		
13 02 04*	минерална хлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	уље за мотор, хлорисано, уље за аутомеханику, зупчанике, подмазивање, хлорисано, минерално	хемијска индустрија, аутомеханичарске и вулканизерске радње, аутопревозници, возни паркови предузећа, машинска обрада метала и пластике, бензинске пумпе, трговине и складишта уља, мотори; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
13 02 05*	минерална нехлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	уље за мотор, хлорисано, уље за аутомеханику, зупчанике, подмазивање, хлорисано, минерално	
13 02 06*	синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	уље за мотор, хлорисано, уље за аутомеханику, зупчанике, подмазивање, хлорисано, минерално	

13 02 07*	одмах биоразградива моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	уље за мотор, хлорисано, уље за аутомеханику, зупчанике, подмазивање, хлорисано, минерално	
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	уље за мотор, хлорисано, уље за аутомеханику, зупчанике, подмазивање, хлорисано, минерално	
13 03	отпадна уља за изолацију и пренос топлоте		
13 03 06*	минерална хлорована уља за изолацију и пренос топлоте другачија од оних наведених у 13 03 01	уље за пренос топлоте у машинама, уље машинско минерално	рафинерије, котловнице, трансформатори; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
13 03 07*	минерална нехлорована уља за изолацију и пренос топлоте	уље за пренос топлоте у машинама, уље машинско минерално	
13 03 08*	синтетичка уља за изолацију и пренос топлоте	уље синтетичко изолацијско	
13 03 09*	одмах биоразградива уља за изолацију и пренос топлоте	уље синтетичко изолацијско	
13 03 10*	остала уља за изолацију и пренос топлоте	уље мијешано	
13 05	садржај сепаратора уље/воде		
13 05 01*	чврсте материје из пјесколова и сепаратора уље/вода	загађени пијесак	сепаратори отпадних и зауљених вода (бензинске станице, саобраћајнице, паркинг простори, гараже, индустрија и сл.) ; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
13 05 02*	муљеве из сепаратора уље/вода	муљеве из канализационих сливника, загађени, муљ из таложника	
13 05 03*	муљеве од хватача уља	муљеве из канализационих сливника, загађени, муљ из таложника	
13 05 06*	уља из сепаратора уље/вода	уље и вода	
13 05 07*	зауљена вода из сепаратора уље/вода	муљеве из канализационих сливника, загађени, муљ из таложника	
13 05 08*	мјешавине отпада из коморе за отпад и сепаратора уље/вода	загађени талог и пијесак из сливника и резервоара	
13 07	отпади од течних горива		
13 07 01*	погонско гориво и дизел	гориво дизел	бензинске станице, аутопревозници, трговине и складишта нафтних деривата, аутосервиси, аутоотпад
13 07 02*	бензин	гориво бензин	
13 07 03*	остала горива (укључујући мјешавине)	дизел и бензин горива мијешано	
14	ОТПАДНИ ОРГАНСКИ РАСТВОРАЧИ, СРЕДСТВА ЗА ХЛАЂЕЊЕ И ПОТИСНИ ГАСОВИ (ОСИМ 07 И 08)		

14 06	отпадни органски растварачи, средства за хлађење и потисни гасови на бази пјене/аеросола		
14 06 01*	хлорофлуороугљоводоници, HCFC, HFC	расладна средства из кућних уређаја	трговине и сервис кућних апарата, хладњаче
14 06 02*	остали халогеновани растварачи и смјесе растварача	халон, хлорисани растварачи, смјесе за чишћења итд.	
14 06 03*	остали растварачи и смјесе растварача	изопропанол, ксилен, метилирани алкохол итд.	
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО		
15 01	амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)		
15 01 01	папирна и картонска амбалажа ¹	кутије и сл.	трговина, угоститељство, занати, бенз.пумпе, аутосервиси, пекаре, превозници и складишта, прерада дрвета, апотеке, штампарије, метална и машинска индустрија, хемијска индустрија, текстилна индустрија, здравство, ветерина, јавне службе и институције; предузећа за управљање отпадом и опасним отпадом
15 01 02	пластична амбалажа	боце пластичне, пријањајућа стреч фолија, вреће пластичне, целофан, посуде пластичне, полиетилен ниске густине итд.	
15 01 03	дрвена амбалажа	сандуци, кутије, палете, грађевинско дрво итд.	
15 01 04	метална амбалажа	конзерве алуминијумске, металне, метални резервоари, челичне бачве, алуминијумска фолија и сл.	
15 01 05	композитна амбалажа	празна кориштена разна амбалажа	
15 01 06	мијешана амбалажа	празна кориштена разна амбалажа	
15 01 07	стаклена амбалажа	флаше стаклене, посуде и сл.	
15 01 09	текстилна амбалажа	памук, вата, јастуци, влакно акрилно, текстилно, вјештачко, јута и сл.	
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама	бачве челичне загађене, картонска амбалажа загађена итд.	
15 01 11*	метална амбалажа која садржи опасан чврст порозни матрикс (нпр.: азбест), укључујући и празне боце под притиском	мијешани метал отпадни	
15 02	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа		
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама	асорпбенти разних загађивача	хемијска индустрија, пиране – прерада дрвета и производња плоча и намјештаја, машинска обрада метала и пластике, бензинске пумпе,
15 02 03	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа	филтерки папир глина итд	

	другачији од оних наведених у 15 02 02		грађевинске фирме, текстилна индустрија, аутомеханичарске и вулканизерске радње, аутотранспорт, ветеринарске станице, здравствене установе, техничке школе и сл. ; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом; предузе
16	ОТПАДИ КОЈИ НИСУ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНИ У КАТАЛОГУ		
16 01	отпадна возила из различитих видова транспорта (укључујући механизацију) и отпади настали демонтажом отпадних возила и од одржавања возила (изузев 13, 14, 16 06 и 16 08)		
16 01 03	отпадне гуме	гуме цијеле и уситњене	аутосервиси, вулканизери, аутодијелови, аутоотпади, превозници, возни паркови предузећа и установа; овлаштена предузећа за управљање отпадом и опасним отпадом
16 01 04*	отпадна возила ²	разна моторна возила, радне машине, теретна возила, мотоцикли, вагони итд	
16 01 06	отпадна возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте	каросерије возила, бицикли итд.	
16 01 13*	кочионе течности		
16 01 14*	антифриз који садржи опасне супстанце	етилен-гликол, гликол, антифриз	
16 01 15	антифриз другачији од оног наведеног у 16 01 14	антифриз течност	
16 01 18	обојени метали	обојени отпадни метали од аута	
16 01 19	пластика	мијешана пластика од возила	
16 01 20	стакло	влакно стаклено, фиберглас, стакло од аута	
16 01 22	компоненте које нису другачије спецификоване	активирани ваздушни јастуци, електромотори, дијелови аута	
16 01 99	отпади који нису другачије спецификовани		
16 02	отпади од електричне и електронске опреме		
16 02 14	одбачена опрема другачија од оне наведене у 16 02 09* до 16 02 13*	сијалице нефлуоресцентне, кондензатори, дијелови рачунара, кућни апарати и сл.	канцеларије, сервис и трговине ел.опреме; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
16 05	гасови у боцама под притиском и одбачене хемикалије		
16 05 06*	лабораторијске хемикалије које се састоје од опасних супстанци или	бензин хлориди, алдехиди, алкохоли, лабораторијске хемикалије, етанол,	лабораторије, хемијска индустрија, индустрија,

	садрже опасне супстанце, укључујући смјесе лабораторијских хемикалија	ситни прибор лабораторије, мравља киселина, бром итд.	здравствене установе; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
16 05 09	одбачене хемикалије другачије од оних наведених у 16 05 06, 16 05 07 или 16 05 08		
16 06	батерије и акумулатори		
16 06 01*	оловне батерије	акумулатори, аутомобилске батерије	аутомеханичарске и вулканизерске радње, аутотранспорт, машинска обрада метала и пластике, трговине и сервис и др.
16 06 02*	батерије од никл-кадмијума		
16 06 03*	батерије које садрже живу		
16 06 04	алкалне батерије (изузев 16 06 03)	алкалне, литијумске и др. батерије	
16 06 05	друге батерије и акумулатори		
16 08	истрошени катализатори		
16 08 02*	истрошени катализатори, који садрже опасне прелазне метале или опасна једињења прелазних метала		отпад се јавља код овлаштеног предузећа за управљање опасним отпадом Кемокоп доо приликом транспорта
17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)		
17 01	бетон, цигле, цријеп и керамика		
17 01 01	бетон	грађевински шут од бетона	градилишта и грађевинске фирме
17 01 02	цигле	грађевински шут од опеке и сл.	
17 01 03	цријеп и керамика	грађевински шут од керамичких плочица, цријепа итд	
17 01 07	мјешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика другачији од оних наведених у 17 01 06 ³	грађевински шут мијешани	
17 02	дрво, стакло и пластика		
17 02 01	дрво		градилишта и грађевинске фирме
17 02 02	стакло	стаклена лакна, фиберглас, стакласти емајл	
17 02 03	пластика		
17 03	битуминозне мјешавине, катран и катрански производи		
17 03 01*	битуминозне мјешавине које садрже катран од угља	битумен, угљени катран, катран, асфалт	градилишта и грађевинске фирме
17 04	метали (укључујући и њихове легуре)		
17 04 01	бакар, бронза, месинг		градилишта и грађевинске фирме; предузећа за управљање отпадом
17 04 02	алумнијум		
17 04 03	олово		
17 04 04	цинк		
17 04 05	гвожђе и челик		
17 04 06	калај		

17 04 07	мијешани метали		
17 04 11	каблови другачији од оних наведених у 17 04 10	електрични кабал, жица	
17 05	земља (укључујући земљу ископану са контаминираних локација), камен и ископ		
17 05 03*	земља и камен који садрже опасне супстанце	загађени пијеск, глина, шут, камен, земља	градилишта и грађевинске фирме, саобраћајнице или др. загађене површине након несрећа и хаварија; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
17 05 04	земља и камен другачији од оних наведених у 17 05 03		
17 06	изолациони материјали и грађевински материјали, који садрже азбест		
17 06 03*	остали изолациони материјали који се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце		градилишта и грађевинске фирме
17 06 04	изолациони материјали другачији од оних наведених у 17 06 01 и 17 06 03		
17 06 05*	грађевински материјали, који садрже азбест		
17 09	остали отпади од грађења и рушења		
17 09 03*	остали отпади од грађења и рушења (укључујући мијешане отпаде), који садрже опасне супстанце	загађени шут	градилишта и грађевинске фирме
17 09 04	мијешани отпади од грађења и рушења другачији од оних наведених у 17 09 01 и 17 09 02 и 17 09 03		
18	ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИ- ВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊА И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)		
18 01	отпади из породилишта, дијагностике, третмана или превенције болести људи		
18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	медициски отпад стерилисан	јавне здравствене установе (дом здравља, болница, амбуланте), здравствене, стоматолошке и др.ординације, апотеке
18 01 03*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	запрљана медицинска одјећа, игле, инфективни материјал	
18 01 04	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције (нпр.: завоји, гипсеви, постељина, одјећа за једнократну употребу и пелене)	медицински отпад стерилисан	
18 01 06*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце	етанол	
18 01 07	хемикалије другачије од оних наведених у 18 01 06		
18 01 08*	цитотоксични и цитостатични лијекови	наркотици контролисани, прописани, лијекови	

		истеклог рока, отпад од лијекова	
18 01 09	лијекови другачији од оних наведених у 18 01 08		
18 01 10*	отпадни амалгам из стоматологије		
18 02	отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња		
18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	ветеринарски стерилисан	ветеринарске станице, фарме за узгој животиња
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	инфицирани дијелови животиња, животињска стеља загађена фекалијама, лешевима, фекалије, ткиво инфективно, игле, штапићи за брис запрљани	
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	ручници, папир и сл.	
18 02 05*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце	етанол	
18 02 06	хемикалије другачије од оних наведених у 18 02 05		
18 02 07*	цитотоксични и цитостатични лијекови	отпадни лијекови истеклог рока за животиње	
18 02 08	лијекови другачији од оних наведених у 18 02 07		
19	ОТПАДИ ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА ОБРАДУ ОТПАДА, ПОГОНА ЗА ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА ВАН МЈЕСТА НАСТАЈАЊА И ПРИПРЕМУ ВОДЕ ЗА ЉУДСКУ ПОТРОШЊУ И КОРИШЋЕЊЕ У ИНДУСТРИЈИ		
19 02	отпади од физичко-хемијских третмана отпада (укључујући дехромирање, децијанизацију и неутрализацију)		
19 02 03	претходно измијешани отпади који се састоје само од безопасног отпада	талози у циклонима	предузећа и предузетници за сакупљање, транспорт и обраду скундариних сировина и др. отпада
19 02 04*	претходно измијешани отпади који се састоје од најмање једног опасног отпада		
19 08	отпади из погона за третман отпадних вода који нису другачије спецификовани		
19 08 01	отпад од механичког раздвајања на решеткама	канализациони муљ, пијесак итд.	објекти који посједују сепараторе, таложнике, мастолове и др. уређаје са прикупљање и обраду отпадних вода (ресторани, тржни центри, гараже и
19 08 02	отпад са пјешчаног филтера	канализациони муљ, пијесак итд.	
19 08 05	муљеви од третмана урбаних отпадних вода	канализациони муљ, пијесак итд.	
19 08 09	смјесе масти и уља из сепарације уље/вода које садрже само јестива уља и масноће	канализациони муљ, маст, вода итд.	

19 08 10*	смјесе масти и уља из сепарације уље/вода другачије од оних наведених у 19 08 09	канализациони муљ, маст, вода загађени опасним супстанцама	саобраћајнице, складишта, бензинске пумпе, разне индустрије са зауљеним отпадним водама и сл.)
19 08 13*	муљеви који садрже опасне супстанце из осталих третмана индустријске отпадне воде	канализациони муљ загађен опасним супстанцама	
19 08 14	муљеви из осталих третмана индустријске отпадне воде другачији од оних наведених у 19 08 13	секундарни муљ исталожени	
19 09	отпади од припреме воде за људску потрошњу или коришћење у индустрији		
19 09 03	муљеви од декарбонизације воде		индустријски и стамбени објекти који посједују уређаје за хемијску припрему воде за пиће, купање, производњу и сл. (куће, котловнице, водоводи, базени итд.)
19 09 04	истрошени активни угаљ		
19 09 05	засићене или истрошене јоноизмјењивачке смоле		
19 09 06	раствори и муљеви од регенерације јоноизмјењивача		
19 10	отпади од ситњења отпада, који садрже метал		
19 10 01	отпад од гвожђа и челика	отпад од гуљења каблова, леваног жељеза, метала, струготине итд	предузећа и предузетници за сакупљање, транспорт и обраду скундариних сировина и др. отпада
19 10 02	отпад од обојених метала	бакар, метал уситњени	
19 11	отпади из регенерације уља		
19 11 03*	течни отпади на бази воде	мејшавина воде и уља	рафинерија и др. предузећа која регенеришу отпадна уља
19 12	отпади од механичког третмана отпада (нпр.: сортирања, дробљења, компактирања и палетизовања) који нису другачије спецификовани		
19 12 01	папир и картон		предузећа и предузетници за сакупљање, транспорт и обраду скундариних сировина и др. отпада
19 12 02	метали који садрже гвожђе		
19 12 03	обојени метали		
19 12 04	пластика и гума	без аутогума	
19 12 05	стакло		
19 12 10	сагорљиви отпад (гориво добијено из отпада)		
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ		
20 01	одвојено сакупљене фракције (изузев 15 01)		
20 01 01	папир и картон ⁴	картон, новине, канцеларијски папир, мијешани картон и папир, вреће	претежно трговине и угосистелство, поједина домаћинства, канцеларијске услуге, сервис и сл.

20 01 02	стакло	боце и спремници стаклени, фиберглас, флаше, влакно, стакласти емајл	претежно угоститељство, трговине, стакларске радње, поједина домаћинства
20 01 08	биоразградиви кухињски отпад и отпад из ресторана	отпад из кантина, ресторана, намирнице повучене из продаје, отпадни алкохол и сл.	највише ресторани, домаћинства
20 01 10	одјећа	текстил, стара одјећа	кројачнице, бутици, домаћинства
20 01 11	текстил	кудеља, предива, акрилно влакно, теписи, јастуци, памук, вата, јута, платно, свила	кројачнице, домаћинства
20 01 13*	растварачи	хлорисани растварачи мијешани	занатске радње, домаћинства итд.
20 01 14*	киселине	борна киселина, хромна, сирћетна, бензоева, сулфатна, неорганска, мравља, нитратна итд.	занатске радње, домаћинства итд.
20 01 15*	базе	каустичне-флорид, касутичне-сулфид, калијум хидроксид, лужине	занатске радње, домаћинства итд.
20 01 17*	фото-хемикалије	фотографске хемикалије	фотографске радње, домаћинства
20 01 19*	пестициди	фунгициди, хербидици, инсектициди итд	пољ.произвођачи, пољоапотеке, домаћинства
20 01 21*	флуоресцентне цијеве и други отпад који садржи живу	катодне цијеве, здрбљене флуоресцентне цијеве, лампе, живине паре, сијалице флуоресцентне, ТВ цијеве, екрани рачунара	разни пословни и стамбени објекти који имају расвјету, тв и рачунарску опрему
20 01 23*	одбачена опрема која садржи хлорофлуороугљоводонике	кућни и електрични апарати	сервиси кућних апарата, домаћинства
20 01 25	јестива уља и масти	кухињско уље, биљно, животињско	ресторани, трговине, маркети, пијаце, домаћинства
20 01 26*	уља и масти другачији од оних наведених у 20 01 25	восак парафински, животњска маст	ресторани, трговине, маркети, пијаце, домаћинства; овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
20 01 27*	боја, мастила, лијепкови и смоле који садрже опасне супстанце ⁵	премази, боје(пвц), љепила на баи растварача, туткало на бази епоксида, тинта халогенирана, епоксидна	трговине боја и лакова, штампарије, грђ.материјала, столарске радње, домаћинства;

		полестерска боја у праху, нехалогенована љепила	овлаштена предузећа за управљање опасним отпадом
20 01 28	боја, мастила, лијепкови и смоле другачији од оних наведених у 20 01 27 ⁶		трговине боја и лакова, штампарије, грђ.материјала, столарске радње, домаћинства
20 01 29*	детерџенти који садрже опасне материје	смјеше за чишћење, хлорати, халогеновани, средства за прање, сурфрактали	угоститељски и трговачки објекти, занати, сервиси за чишћење, домаћинства итд.
20 01 30	детерџенти другачији од оних наведених у 20 01 29		угоститељски и трговачки објекти, занати, сервиси за чишћење, домаћинства итд.
20 01 31*	цитотоксични и цитостатични лијекови	отпадни лијекови	апотеке, домаћинства, ордниције и здр.установе
20 01 32	лијекови другачији од оних наведених у 20 01 31		апотеке, домаћинства, ордниције и здр.установе
20 01 33*	батерије и акумулатори укључени у 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03 и несортиране батерије и акумулатори који садрже ове батерије	батерија оловно киселе, батерије са живом, батерије од никл кадмијума, мијешане батерије	аутосервиси, трговине аутоопреме, домаћинства, возни паркови и гараже итд.
20 01 34	батерије и акумулатори другачији од оних наведених у 20 01 33		аутосервиси, трговине аутоопреме, домаћинства, возни паркови и гараже итд.
20 01 35*	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21 и 20 01 23 која садржи опасне компоненте	кућни апарати, ел.жица, ел. компоненте, кабл	домаћинства, канцеларије, занатске и трговачке радње, угоститељи, складишта, аутопревозници и сл.
20 01 36	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35		домаћинства, канцеларије, занатске и трговачке радње, угоститељи, складишта, аутопревозници и сл.
20 01 37*	дрво које садржи опасне супстанце	грађевинско третирано дрво	домаћинства, градилишта, занатске радње итд.
20 01 38	дрво другачије наведено од оног наведеног у 20 01 37		разни стамбени и пословни објекти
20 01 39	пластика	боце, стреч фолија, чврсти дискови (цд-и),	разни стамбени и пословни објекти

		вреће, ламинати пластични, полиетилен ниске густине	
20 01 40	метали ⁷	алу фолија, љевано жељезо, бакар отпадни, механички апарати, мијешани метални отпад	разни стамбени и пословни објекти
20 01 41	отпади од чишћења димњака	чађ	разни стамбени и пословни објекти
20 01 99	остале фракције које нису другачије спецификоване		разни стамбени и пословни објекти
20 02	отпади из вртова и паркова (укључујући и отпад са гробља)		
20 02 01	биодеградабилни отпад	животињске фекалије, кора, трава, отпад из башта, зелени отпад, биљно ткиво, отпад из паркова, дрвеће, жбуње, корови	домаћинства, фарме, азили, паркови, јавне површине, столарске радње итд.
20 02 02	земља и камен	слој земље испод површине, камен	домаћинства, градилишта итд.
20 02 03	остали небiodeградабилни отпад		
20 03	остали комунални отпад		
20 03 01	мијешани комунални отпад ⁸	отпад из занатских погона, остаци од чишћења подова, отпад мијешан из канти, обичан отпад из канцеларија, производње, услуга мијешан	занати, домаћинства, услуге, трговина, угоститељи, канцеларије итд.
20 03 02	отпад са пијаца	отпад са тржнице	пијаце, тржнице, сајмови и сл.
20 03 03	остаци од чишћења улица	остаци од чишћења улица, муљеви сливника	саобраћајнице, тргови, шеталишта и др. јавне површине
20 03 04	муљеви из септичких јама	муљеви и отпад из септичких јама, отпад из хемијског захода, ефлуенти септичке јаме, исталожени муљ	домаћинства претежно, али и неки пословни објекти који немају канализациону мрежу
20 03 06	отпад од чишћења канализација	муљ, талог	разни пословни и стамбени објекти
20 03 07	кабасти отпад	гломазни отпад из куће, столице, кућни апарати плински и механички, матраци, намјештај	претежно домаћинства, али и пословни објекти
20 03 99	комунални отпади који нису другачије спецификовани ⁹		

¹ Нпр. кутије од валовитог картона и друга амбалажа² Користити се ако возила и даље садрже опасне загађујуће материје³ Ради јасноће искључује се с листе комуналног отпада (значи не би требало користити број 20 02 03), јер веће количине не могу бити комунални отпад. Овај кључни број треба користити за мјешавине цигле и бетона и сл.⁴ Новине, канцеларијски папир, али не амбалажа

⁵ Индексни број се користи ако је на бази органских растварања

⁶ Индексни број користи се ако је боја на бази воде

⁷ Али не напуштена возила

⁸ Овај индексни број, подразумева искључиво отпад из домаћинства и сличан отпад

⁹ Овај индексни број треба избегавати јер је ријеч о неспецификованом отпаду

* Представља опасан отпад

СВОЈСТВА И САСТАВ ОТПАДА

До данас није вршена анализа посебних особина отпада у Републици Српској. Према томе, подаци о масеном удјелу, појединим фракцијама посебних категорија отпада, друга физичко-хемијска својства отпада који се прикупља у градовима, дају се у наставку приказа особина отпада појединих фракција у карактеристичном узорку комуналног отпада.

Табела 11. Најчешћа својства комуналног отпада

Шифра	Врста отпада	Масени удио у (%)	Садржа ј влаге (%)	Подручје величин е (мм)	Типична величин а (мм)	Подручје густине (kg/m ³)	Типична густина (kg/m ³)
02 01 06	Анимални отпад	0,49	-	-	-	-	-
04 01 09	Кожа	-	8-12	-	-	90-260	160
10 01 01	Прашина, пепео	-	-	0-100	50	-	-
15 01 02	ПЕТ амбалажа	4,57	-	-	-	-	-
15 01 04	Лименке	1,06	2-4	-	-	45-160	90
16 01 03	Гума	1,10	1-4	-	-	90-200	130
17 01 02	Пепео, цигле	-	-	-	-	320-960	480
17 01 07	Грађ. отпад	10,98	6-12	-	-	-	-
20 01 01	Папир	11,28	4-10	100-500	350	30-130	85
20 01 01	Картон		4-8			30-80	50
20 01 02	Стакло	7,53	1-4	0-200	100	160-480	195
20 01 08	Органски отпад	31,45	10-60	-	-	-	-
20 01 08	Остаци хране	-	50-80	0-200	100	120-480	290
20 01 11	Текстил	1,30	6-15	0-300	150	30-100	65
20 01 36	Електр. отпад	0,18	-	-	-	-	-
20 01 38	Дрво	4,04	15-40	-	-	120-320	240
20 01 39	Пластика	6,93	1-4	0-400	200	30-130	65
20 01 40	Фолија	11,05	-	-	-	-	-
20 01 40	Метал	3,64	2-6	0-200	100	120-1200	320
20 01 40	Нежељезни метали	-	2-4	-	-	60-240	160
20 02 01	Зелени отпад	-	30-80	-	-	-	-
20 02 01	Остаци из врта	-	-	-	-	60-225	105

20 03 01	Мијешани органички отпад	-	-	-	-	90-360	240
*	Опасни отпад	0,05	-	-	-	-	-
**	Остало	4,35	-	-	-	-	-
	Укупно:	100,00	-	-	-	-	-

Мјерења су показала да се за густину мијешаног комуналног отпада у растреситом стању (током прикупљања) узима густина од 260-300 kg/m³.

На основу података из републичког Плана управљања отпадом, може се закључити да у просјеку до око 40% комуналног отпада чини органички отпад (за процјену су подаци са 4 регионалне депоније у РС), који потиче из кухиња и башта, до око 40% комуналног отпада чини амбалажни отпад (папир и картон, стакло, метал, пластика, ПЕТ и фолија) који се може издвојити и припремити за рециклажу, а остатак чини отпад који би такође на одређени начин било могуће компостирати тј. прерадити, бар дјелимично (зелени отпад, дрвени отпад, нуспроизводи животињског поријекла и други отпад) или би се могао искористити за прекривку на депонијама као инертан отпад.

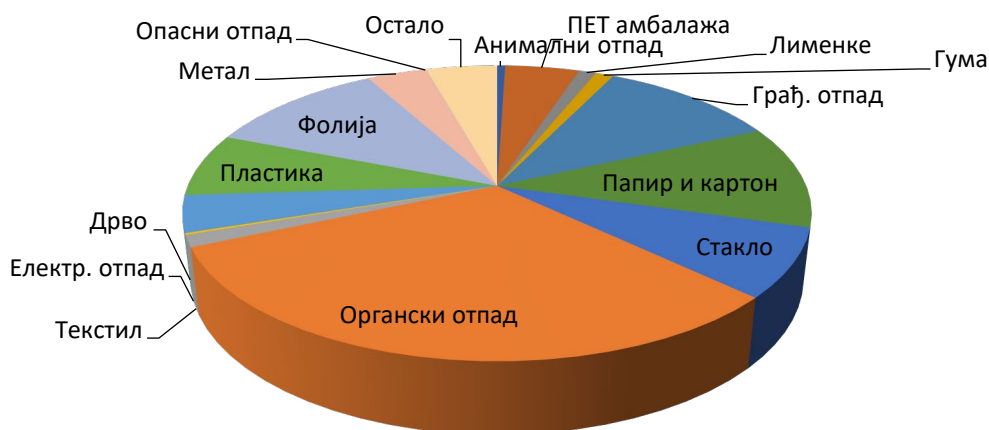

График 2. Приказ масеног удјела појединих врста отпада у комуналном отпаду у просјечном узорку (извор: Републички план)

На основу информација добијених од регионалних депонија количина неопасног индустријског отпада, који долази од индустријских предузећа и који се одлаже на депонијама, чини око 8% укупних количина одложеног отпада. Највећи дио се предаје на рециклажу и односи се на отпадне метале и пластику, а затим на отпадно стакло, папир и картон.

Према подацима добијеним од стране ФЗЖСР РС, у току 2017. године третирано/збринуто је 7.887 тона опасног отпада. Највећи удио у укупној количини збринутог опасног отпада чине различите батерије и акумулатори (7.716 тона), а преостало чини опасни медицински отпад (171 тона). Тренутно, збрињавање опасног отпада подразумјева извоз. У складу са Законом о управљању отпадом, увоз опасног отпада је забрањен.

КОЛИЧИНЕ ПРИКУПЉЕНОГ И ОДЛОЖЕНОГ ОТПАДА

Према подацима КП Комуналац а.д. Модрича у наставку се даје структура отпада прикупљеног на територији општине Модрича у периоду од 2016. до 2020. године за који постоји евиденција.

Табела 12. Количине и врсте отпада у Модричи (за које се водила евиденција)

Структура отпада у 2016 години			
Класификациони број отпада	Назив отпада	Количина изражена у тонама	Количина изражена у %
20 01 01	Папир и картон	360,00	7,18
20 01 02	Стакло	150,00	2,99
20 01 11	Текстил	210,00	4,19
20 01 39	Пластика	330,00	6,59
20 01 40	Метали	1,00	0,02
20 02 01	Биоразградиви отпад	1.740,00	34,72
20 02 03	Остали о.који није биоразг.	1.490,00	29,73
20 03 02	Отпад са пијаца	200,00	3,99
20 03 03	Отпад од чишћења улица	530,00	10,58
УКУПНО:		5.011,00	100,00 %
Структура отпада у 2017 години			
Класификациони број отпада	Назив отпада	Количина изражена у тонама	Количина изражена у %
20 01 01	Папир и картон	300,00	7,26
20 01 02	Стакло	120,00	2,91
20 01 11	Текстил	170,00	4,12
20 01 39	Пластика	270,00	6,54
20 01 40	Метали	1,00	0,02
20 02 01	Биоразградиви отпад	1.400,00	33,90
20 02 03	Остали отпад који није биоразградив	1.200,00	29,06
20 03 02	Отпад са пијаца	160,00	3,87
20 03 03	Отпад од чишћења улица	509,00	12,32
УКУПНО:		4.130,00	100,00 %
Структура отпада у 2018 години			
Класификациони број отпада	Назив отпада	Количина изражена у тонама	Количина изражена у %
20 01 01	Папир и картон	270,00	6,59
20 01 02	Стакло	120,00	2,93
20 01 11	Текстил	170,00	4,15
20 01 39	Пластика	270,00	6,59
20 01 40	Метали	1,00	0,02
20 02 01	Биоразградиви отпад	1.400,00	34,15
20 02 03	Остали отпад који није биоразградив	1.200,00	29,27
20 03 02	Отпад са пијаца	160,00	3,90
20 03 03	Отпад од чишћења улица	509,00	12,41
УКУПНО:		4.100,00	100,00 %
Структура отпада у 2019 години			
Класификациони број отпада	Назив отпада	Количина изражена у тонама	Количина изражена у %
20 01 01	Папир и картон	240,00	5,99
20 01 02	Стакло	125,00	3,12
20 01 11	Текстил	160,00	3,99
20 01 39	Пластика	290,00	7,24

20 01 40	Метали	1,00	0,02
20 02 01	Биоразградиви отпад	1.089,00	27,17
20 02 03	Остали отпад који није биоразградив	1.300,00	32,44
20 03 02	Отпад са пијаца	200,00	4,99
20 03 03	Отпад од чишћења улица	603,00	15,04
УКУПНО:		4.008,00	100,00 %
Структура отпада у 2020 години			
Класификациони број отпада	Назив отпада	Количина изражена у тонама	Количина изражена у %
20 01 01	Папир и картон	230,00	5,79
20 01 02	Стакло	130,00	3,27
20 01 11	Текстил	170,00	4,28
20 01 39	Пластика	260,00	6,55
20 01 40	Метали	1,00	0,02
20 02 01	Биоразградиви отпад	1.070,00	26,95
20 02 03	Остали отпад који није биоразградив	1.250,00	31,48
20 03 02	Отпад са пијаца	260,00	6,55
20 03 03	Отпад од чишћења улица	600,00	15,11
УКУПНО:		3.971,00	100,00 %

Према наведеним подацима количине отпада које се прикупљају и одвозе од стране КП ван територије Модриче према досадашњој пракси износе око **4000 - 5000 тона годишње**.

Око 2/3 укупне количине сакупљеног отпада чини отпад сакупљен из домаћинства док 1/3 количине чини отпад сакупљен из других извора, тј. производних и услужних дјелатности.

3. ОЧЕКИВАНЕ ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И ПОРИЈЕКЛО ОТПАДА КОЈИ ЋЕ БИТИ ИСКОРИШЋЕН ИЛИ ОДЛОЖЕН У ОКВИРУ ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ МОДРИЧА

Према достављеним подацима од стране КП Комуналац а.д. Модрича нема комунланог и др. отпада који се организовано сакупља на територији Модриче и задржава на истој, него се сав сакупљени отпад помијешан одвози и депонује на депонији Карабеговац у Добоју.

Према евиденцији надлежног Министарства, за управљање појединим врстама отпада за рециклажу издате су дозволе за управљање папиром и картоном, управљање пластиком, управљање стаклом, те управљање металима само једном предузетнику на територије Модриче. Једина врста отпада која се користи односно третира одређеним поступцима, привремено складишти и даље одвози са територије општине, без трајног депоновања, је отпад којим се формално у складу са издатом дозволом о управљању отпадом баве привредни субјекти наведени у наставку.

ЗТР "Саша" Слободан Бијелић с.п. у Кладарима Горњим посједује погон за прикупљање, транспорт, третман и складиштење неопасног отпада, на парцели означеној као к.ч. бр. 1106 к.о. Добриња. Према Дозволи за управљање отпадом бр. 15.04-962-90/18 од 19.09.2018. године, издате од стране Министарства за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију РС и Рјешења о еколошкој дозволи бр. 05/11-92-6/18 од 20.03.2018. године издате од стране Одјељења за просторно уређење, грађевинарство и екологију Општине Модрича, укупна годишња количина неопасног отпада, предвиђена за прикупљање и привремено складиштење је до 10.000 тона, неопасног отпада с тим да се велики дио отпада предвиђен за сакупљање директно отпрема од произвођача до крајњег купца. Отпад којим се манипулише код наведених предузетника не депонује се на локацији на којим послују на територији Модриче нити на другим локацијама на територији општине него се привремено складишти до максималног периода од 12 мјесеци, након чега се извози, продаје или предаје трећим лицима. Трговина и предаја третираног отпада врши се у сарадњи са предузећима "Топметал" д.о.о. Лакташи, „ Фортин“ д.о.о. Тешањ за метални отпад, "Сировина еко" д.о.о. Маглај за пет амбалажу, "Натрон" д.о.о. Маглај за папир и картон. Просјечна годишња количина отпада овог предузећа према Дозволи износи **до 33 тоне**. Већи откупљивачи секундарних сировина на подручју Републике налазе се у Добоју, Лакташима и Бањој Луци. Откупљене секундарне сировине се углавном извозе на подручје Европске уније и у Кину.

Рафинерија уља а.д. Модрича посједује дозволу за термички третман опасног отпада бр: 15.04.962-40/20 од 04.08.2020. године за дјелатност термички третман (суспаљивање) опасног отпада у укупној количини од **3 000 тона годишње**, у старој котловници топлотне снаге 3,7 MWth. Рафинерија уља а.д. Модрича посједује дозволу бр: 15.04.962-81/18 од: 27.08.2018. године за дјелатност транспорт опасног отпада насталог у сопственом постројењу до постројења за третман.

Поред наведеног, на подручју Модриче формално-правно регистровани су и привредни субјекти који такође имају дозволе за управљање отпадом и према Рјешењима имају овлаштење за транспорт и прихват или привремено складиштење и претовар и сортирање отпада, од чега неке категорије представљају опасан отпад.

Кемокоп д.о.о. Модрича појседује дозволу за управљање отпадом бр: 15.04.962-13/17 од: 11.04.2017. године за дјелатност транспорта опасног и неопасног отпада до његовог коначног третмана у количини од **76 000 тона/годишње**, преузетог од произвођача и имаоца до постројења за третман. Кемокоп д.о.о. Модрича посједује дозволу за управљање отпадом бр: 15.04-962-136/13 од: 13.02.2014.године за дјелатности прикупљања, транспорта и складиштења отпада а у укупној количини 400 тона/годишње.

Комо транспорт д.о.о. Модрича посједује дозволу бр: 15.04-962-9/19 од: 21.02.2019. године за транспорт неопасног отпада (отпад од коре дрвета, папир, картон, пластика, метал, гуме, стакло).

Табела 13. Врсте отпада који се превози, третира (механички, термички, сортирањем, резањем и сл.), привремено складишти на територији Модриче

Индексни број	Назив отпада према Каталогy	Начин коришћења
03	ОТПАД ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПЛОЧА И НАМЕШТАЈА, ЦЕЛУЛОЗЕ, ПАПИРА И КАРТОНА	
03 03	отпади од производње и прераде пулпе, папира и картона	
03 03 01	отпад од коре и дрвни отпад	Комо Транспорт доо транспорт
03 03 07	отпад од папира и картона за рециклажу	Комо Транспорт доо транспорт
05	ОТПАДИ ОД РАФИНИСАЊА НАФТЕ, ПРЕЧИШЋАВАЊА ПРИРОДНОГ ГАСА И ПИРОЛИТИЧКОГ ТРЕТМАНА УГЉА	
05 01	отпади од рафинације нафте	
05 01 02*	муљевии од десалинације	Кемокоп доо транспорт
05 01 03*	муљевии са дна резервоара	Кемокоп доо транспорт
05 01 04*	кисело-базни муљевии	Кемокоп доо транспорт
05 01 07*	кисели катран	Кемокоп доо транспорт
05 01 08*	остали катрани	Кемокоп доо транспорт
05 01 15*	утошене филтерске глине	Рафинерија уља ад транспорт
05 01 16	отпади који садрже сумпор из десулфуризације нафте	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
08	ОТПАДИ ОД ПРОИЗВОДЊЕ, ФОРМУЛАЦИЈЕ, СНАБДИЈЕВАЊА И УПОТРЕБЕ ПРЕМАЗА (БОЈЕ, ЛАКОВИ И СТАКЛЕНЕ ГЛАЗУРЕ), ЛИЈЕПКОВИ, ЗАПТИВАЧИ И ШТАМПАРСКЕ БОЈЕ	
08 01	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе и уклањања боја и лакова	
08 01 11*	отпадна боја и лак, који садрже органске раствараче или друге опасне супстанце	Рафинерија уља ад транспорт
09	ОТПАДИ ИЗ ФОТОГРАФСKE ИНДУСТРИЈЕ	
09 01	отпад из фотографске индустрије	
09 01 07	фотографски филм и папир који садржи сребро или једињења сребра	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
11	ОТПАДИ ОД ХЕМИЈСКОГ ТРЕТМАНА ПОВРШИНЕ И ЗАШТИТЕ МЕТАЛА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА; ХИДРОМЕТАЛУРГИЈА ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА	
11 03	муљевии и чврсти отпади из процеса каљења	
11 03 01*	отпади који садрже цијаниде	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Начин коришћења
11 03 02*	остали отпади	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
12	ОТПАДИ ОД ОБЛИКОВАЊА И ФИЗИЧКЕ И МЕХАНИЧКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА И ПЛАСТИКЕ	
12 01	отпади од обликовања и физичке и механичке површинске обраде метала и пластике	
12 01 04	прашина и честице обојених метала	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
12 01 13	отпади од заваривања	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
12 01 17	отпад од пјескарења, другачији од оног наведеног у 12 01 16	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОНИХ У ПОГЛАВЉИМА 05, 12 И 19)	
13 02	отпадна моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	
13 02 04*	минерална хлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад, прикупљање, складиштење, третман (регенерација или суспаљивање), продаја о.п., физички третман
13 02 05*	минерална нехлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
13 02 06*	синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад, прикупљање, складиштење, третман (регенерација или суспаљивање), продаја о.п., физички третман
13 02 07*	одмах биоразградива моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО	
15 01	амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)	
15 01 01	папирна и картонска амбалажа ¹	Комо транспорт доо
15 01 02	пластична амбалажа	Комо транспорт доо
15 01 04	метална амбалажа	Комо транспорт доо
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама	Рафинерија уља ад транспорт; Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
15 02	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа	
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама	Рафинерија уља ад транспорт
16	ОТПАДИ КОЈИ НИСУ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНИ У КАТАЛОГУ	
16 01	отпадна возила из различитих видова транспорта (укључујући механизацију) и отпади настали демонтажом отпадних возила и од одржавања возила (изузев 13, 14, 16 06 и 16 08)	

Индексни број	Назив отпада према Каталог	Начин коришћења
16 01 03	отпадне гуме	Комо транспорт доо; Кемокоп доо транспорт, складиштење
16 01 06	отпадна возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 14*	антифриз који садржи опасне супстанце	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
16 01 18	обојени метали	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 19	пластика	Комо транспорт доо, ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 20	стакло	Комо транспорт доо
16 01 22	компоненте које нису другачије спецификоване	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 99	отпади који нису другачије спецификовани	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 02	отпади од електричне и електронске опреме	
16 02 14	одбачена опрема другачија од оне наведене у 16 02 09* до 16 02 13*	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт; Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
16 05	гасови у боцама под притиском и одбачене хемикалије	
16 05 06*	лабораторијске хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце, укључујући смјесе лабораторијских хемикалија	Рафинерија уља ад транспорт
16 05 09	одбачене хемикалије другачије од оних наведених у 16 05 06, 16 05 07 или 16 05 08	Кемокоп доо сакупљање, складиштење, транспорт
16 08	истрошени катализатори	
16 08 02*	истрошени катализатори, који садрже опасне прелазне метале или опасна једињења прелазних метала	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)	
17 03	битуминозне мјешавине, катран и катрански производи	
17 03 01*	битуминозне мјешавине које садрже катран од угља	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
17 04	метали (укључујући и њихове легуре)	
17 04 01	бакар, бронза, месинг	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 02	алумнијум	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 03	олово	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 04	цинк	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 05	гвожђе и челик	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 06	калај	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 07	мијешани метали	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 05	земља (укључујући земљу ископану са контаминираних локација), камен и ископ	
17 05 03*	земља и камен који садрже опасне супстанце	Кемокоп доо транспорт

Индексни број	Назив отпада према Каталог	Начин коришћења
19	ОТПАДИ ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА ОБРАДУ ОТПАДА, ПОГОНА ЗА ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА ВАН МЈЕСТА НАСТАЈАЊА И ПРИПРЕМУ ВОДЕ ЗА ЉУДСКУ ПОТРОШЊУ И КОРИШЋЕЊЕ У ИНДУСТРИЈИ	
19 10	отпади од ситњења отпада, који садрже метал	
19 10 01	отпад од гвожђа и челика	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт, третман
19 10 02	отпад од обојених метала	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт, третман
19 12	отпади од механичког третмана отпада (нпр.: сортирања, дробљења, компактирања и палетизовања) који нису другачије спецификовани	
19 12 10	сагорљиви отпад (гориво добијено из отпада)	Кемокоп доо транспорт
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ	
20 01	одвојено сакупљене фракције (изузев 15 01)	
20 01 01	папир и картон ⁴	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
20 01 02	стакло	ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
20 01 25	јестива уља и масти	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
20 01 26*	уља и масти другачији од оних наведених у 20 01 25	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
20 01 27*	боја, мастила, лијепкови и смоле који садрже опасне супстанце	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење

* Опасан отпад

Према увиду у Рјешења, наведени субјекти имају дозволе за сљедеће операције искориштавања и одлагања отпада:

D ЛИСТА ОПЕРАЦИЈЕ ОДЛАГАЊА

Ознака	Опис отпада
D13	Мијешање отпада прије подвргавања било којој од операција од D1 до D12*

* укључујући и претходну прераду, као што су, између осталог, сортирање, дробљење, сабијање, балирање, сушење, сијечење, припремање или одвајање пре пријављивања за било коју операцију

R ЛИСТА - ОПЕРАЦИЈЕ ИСКОРИШЋЕЊА ОТПАДА

Ознака	Опис отпада
R9	Рерафинација или други начин поновног искоришћења отпадног уља
R12	Промјене ради подвргавања било којој од опрација од R1 до R11*
R13	Складиштење отпада намјењених за било коју операцију од R1 до R12, искључујући привремено складиштење отпада на локацији његовог настанка

**Претходна прерада- демонтажа, сортирање, дробљење, сабијање, балирање, сушење, сјечење, припремање, препакивање, одвајање, мијешање.*

Највећим дијелом произвођачи опасног отпада или само транспортују или привремено складиште отпад у својим складиштима све до његове предаје специјализованим фирмама за управљање опасним отпадом, које у складу са Законом о управљању отпадом за обављање једном или више дјелатности у области управљања отпадом, имају дозволу за управљање опасним отпадом, те највећим дијелом извозе на збрињавање или дају овлашћеним фирмама на прераду или рециклажу.

4. ОЧЕКИВАНЕ ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И ПОРИЈЕКЛО ОТПАДА КОЈИ ЋЕ СЕ ПРИХВАТИТИ ИЗ ДРУГИХ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Према Стратегији о управљању отпадом на територији општине Модрича (Пприлог 2 - Планирано стање управљања отпадом) планирана је изградња и пуштање у рад трансфер станице на подручју Модриче, у Модричком Лугу. У истој се намјерава организовати допремање, привремено складиштење, раздвајање различитих корисних компоненти затим транспорт одвојених фракција на трајно збрињавање односно на даљу прераду или продају. Према Стратегији приликом допреме отпада у трансфер станицу у Модричи, осим отпада из Модриче, очекују се одређене количине отпада из локалних заједница које у систему управљања отпадом гравитирају Модричи:

1. Вукосавље,
2. Доњи Жабар,
3. Пелагићево и
4. Шамац.

У случају реализације изградње трансфер станице или другог вида центра за управљање отпадом на територији Модриче и успостављањем сарадње са другим општинама у сусједству, врсте отпада које би се прихватале на третман и претовар унутар тог погона биле би исте као и табели представљеног укупног отпада који се очекује на територији Модриче, имајући у виду структуру становништва, организацију јавних служби и структуру привреде, с тим што наведене општине немају хемијску индустрију као што је то случај у Модричи. Сматра се да ће се састав отпада у будућности промијенити услед привредног раста. Уопште ће раст стандарда резултовати већом количином секундарних сировина (највише амбалажног отпада), док ће се органска фракција смањивати.

Кад су у питању количине отпада, у наредној табели представљене су количине отпада које се мјесечно и годишње збрину од стране надлежних комуналних предузећа на територији општина.

Табела 14. Процјена очекиване количине отпада за прихват у трансфер станици Модрича

Вукосавље		Доњи Жабар		Пелагићево		Шамац	
Мјесечно (тона)	Годишње (тона)	Мјесечно (тона)	Годишње (тона)	Мјесечно (тона)	Годишње (тона)	Мјесечно (тона)	Годишње (тона)
125	1500	23,7	284,6	25	300,00	198	2376

На територији Модриче постоји неколико предузетника и правних лица која прикупљају отпад, како на територији Модриче, тако и на територији других јединица локалне самоуправе, који довозе на територију Модриче у своје погоне. С обзиром да највећа количина отпада бива прикупљена са територије Модриче, навешће се само неке најчешће категорије отпада који наведени субјекти претежно прикупљају и прихватају из других ЈЛС у зависности од могућности, обезбјеђења сировина и потреба тржишта.

ЗТР "Саша" Слободан Бијелић с.п. у Кладарима Горњим, који врши дјелатност прикупљања, складиштења и третмана отпада, тачније претежно **металног отпада, папира, стакла и пластике**. Количина отпада који се очекује за прихват у погон за третман или привремено складиштење унутар погона је **до 33 тоне** на мјесечном нивоу.

Врсте отпада које се могу очекивати код наведеног предузетника спадају у **неопасни отпад** и представљају претежно отпад од обраде метала и заваривања, отпадни дијелови ауто (метал претежно), појединачно сакупљено гвожђе и обојени метали (алуминијум, олово, цинк, калај, челик, бакар, бронза, месинг), те папир и стакло.

Рафинерија уља Модрича а.д. већином прикупља, транспортује у погон рафинерије, привремено складишти и третира властити отпад, створен у кругу погона, али и у кругу других индустријских погона или зантских радњи ван територије Модриче. Количина и врста отпада који се очекује за прихват у погон рафинерије уља и погон за третман или транспорт/складиштење унутар рафинерије према досадашњој пракси и искуству може износити **око 300 тона отпадних филтера погаче и до око 35 тона рабљених уља** годишње.

Врсте отпада које рафинерија прихвата и третира у кругу постројења у Модричи представљају **опасни отпад и то отпадна минерална, синтетична, биоразградива и остала моторна, машинска, хидраулична уља, затим отпадне боје и лакови, отпадна опасна и неопасна амбалажа претежно зауљена, воскове, масти, истрожене глине, лабораторијске хемикалије, антифриз** и сл. Динамика прихвата овог отпада и територијална покривеност није иста и варира од тржишних прилика.

Остали предузетници и предузећа баве се претежно транспортом и не допремају значајне количине отпада на територију Модриче.

Кемокоп д.о.о. има дозволу за транспорт или складиштење отпада, а **Комо Транспорт д.о.о.** има дозволу за транспорт отпада гдје количина није дефинисана, а ни прихват на територији Модриче.

5. ОЧЕКИВАНЕ ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И ПОРИЈЕКЛО ОТПАДА КОЈИ ЋЕ СЕ ОТПРЕМИТИ У ДРУГЕ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

По питању очекиваних врста отпада комунални и комерцијални отпад који се прикупља од стране КП на триторији општине Модрича организовано се отпрема на територију Града Добој, односно на Регионалну депонију Карабеговац, што је и планирано у наредном периоду и у случају изградње трансфер станице. Индустријски отпад и друге посебне категорије отпада се већином прикупљају од стране других овлашћених предузећа за управљање отпадом или опасним отпадом те су и оне наведене у збирној табели овог поглавља. Овај тренд је планиран и у будућности.

Иако је могуће да ће се састав отпада који настаје мијењати кроз вријеме, под утицајем економских критеријума, тешко је направити валидну прогнозу за будућност и због тога се усвојен састав отпада представљен у укупном отпаду који се јавља у Модричи **задржава за цијели плански период**.

Тако се отпад сакупљен од стране КП који се планира отпремати и даље на Регионалну депонију своди претежно на мијешани комунални и дио комерцијалног отпада који се одвозе као мијешани отпад без раздвајања, издвајања рециклабилних компоненти или неког вида третмана, што се намјерава унаприједити у планском периоду са процесом раздвајања у Модричи. Ипак, поред индексних бројева у дијелу Плана у коме је представљен отпад са подручја општине који се организовано сакупља, у овим категоријама у контексту плана могуће је очекивати и отпад других индексних бројева.

Према Каталогу отпада и евиденцији коју води КП Комуналац а.д., Регистру издатих дозвола за управљање отпадом МПУГЕ, евиденцији издатих Еколошких дозвола на територији Модриче у отпаду са општине Модрича који се одвози на Регионалну депонију или у погоне за складиштење, третман или извоз отпада на територији других ЈЛС, очекују се сљедеће врсте отпада:

Табела 15. Отпад који ће се одложити ван територије Модриче

Индексни број	Назив отпада према Каталогу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
02	ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ	
02 01	отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова	
02 01 02	отпад од животињског ткива	КП одвоз и третман
02 01 02	отпад од биљног ткива	КП одвоз и третман
02 01 06	животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну сламу), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања	КП одвоз и третман

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
02 01 07	отпад из шумарства	КП одвоз и третман
02 01 08*	агрохемијски отпад који садржи опасне супстанце	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
02 01 09	агрохемијски отпад другачији од оног наведеног у 02 01 08*	КП одвоз и третман
02 02	отпади од припреме и обраде меса, рибе и друге хране животињског поријекла	
02 02 01	муљеви од прања и чишћења	КП одвоз и третман
02 02 02	отпад од животињског ткива	КП одвоз и третман
02 02 03	материјали неподобни за потрошњу или обраду	КП одвоз и третман
02 03	отпади од припреме и прераде воћа, поврћа, житарица, јестивих уља, какаоа, кафе, чаја и дувана; производње конзервисане хране; прераде дувана; производње квасца и екстракта квасца; припреме и ферментације меласе	
02 03 01	муљеви од прања, чишћења, љуштења, центрифугирања и сепарације	КП одвоз и третман
02 03 02	отпади од конзерванса	КП одвоз и третман
02 03 04	материјали неподобни за потрошњу или обраду	КП одвоз и третман
02 05	отпади из мљекарске индустрије	
02 05 01	материјали неподобни за потрошњу и прераду	КП одвоз и третман
02 06	отпади од индустрије пецива и кондиторске индустрије	
02 06 01	материјали неподобни за потрошњу или обраду	КП одвоз и третман
02 06 02	отпади од конзерванса	КП одвоз и третман
02 07	отпади од производње алкохолних и безалкохолних напитака (изузев кафе, чаја и какаоа)	
02 07 01	отпади од прања, чишћења и механичког третмана сировог материјала	КП одвоз и третман
02 07 02	отпади од дестилације алкохола	КП одвоз и третман
02 07 04	материјали неподобни за потрошњу или обраду	КП одвоз и третман
03	ОТПАД ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПЛОЧА И НАМЕШТАЈА, ЦЕЛУЛОЗЕ, ПАПИРА И КАРТОНА	
03 01	отпади од прераде дрвета и производње панела и намјештаја	
03 01 01	отпадна кора и плута	КП одвоз и третман
03 01 04*	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
03 01 05	пиљевине, иверје, струготине, дрво, иверица и фурнир који садрже опасне супстанце другачије од оних наведених у 03 01 04	КП одвоз и третман
03 01 99	отпади који нису другачије спецификовани	КП одвоз и третман
03 02	отпади од заштите дрвета	
03 02 01*	нехалогенована органска заштитна средства за дрво	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)

Индексни број	Назив отпада према Катогу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
03 02 02*	органохлорна заштитна средства за дрво	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
03 02 03*	органометална заштитна средства за дрво	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
03 02 04*	неорганска заштитна средства за дрво	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
03 03	отпади од производње и прераде пулпе, папира и картона	
03 03 01	отпад од коре и дрвни отпад	КП одвоз, третман, рециклажа, депоновање
03 03 07	отпад од папира и картона за рециклажу	КП одвоз, третман, рециклажа, депоновање
04	ОТПАДИ ИЗ ТЕКСТИЛНЕ, КРЗНАРСКЕ И КОЖАРСКЕ ИНДУСТРИЈЕ	
04 01	отпади из индустрије коже и крзна	
04 01 09	отпади од кројења и завршне обраде	КП одвоз, третман, рециклажа, депоновање
04 02	отпади из текстилне индустрије	
04 02 09	отпади од мјешовитих материјала (импрегнирани текстил, еластомјер, пластомјер)	КП одвоз, третман, рециклажа, депоновање
04 02 99	отпад који није другачије спецификован	КП одвоз, третман, рециклажа, депоновање
05	ОТПАДИ ОД РАФИНИСАЊА НАФТЕ, ПРЕЧИШЋАВАЊА ПРИРОДНОГ ГАСА И ПИРОЛИТИЧКОГ ТРЕТМАНА УГЉА	
05 01	отпади од рафинације нафте	
05 01 02*	муљеви од десалинације	Кемокоп доо транспорт, извоз
05 01 03*	муљеви са дна резервоара	Кемокоп доо транспорт, извоз
05 01 04*	кисело-базни муљеви	Кемокоп доо транспорт, извоз
05 01 07*	кисели катран	Кемокоп доо транспорт, извоз
05 01 08*	остали катрани	Кемокоп доо транспорт, извоз
05 01 15*	утошене филтерске глине	Рафинерија уља ад транспорт
05 01 16	отпади који садрже сумпор из десулфуризације нафте	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење, извоз
06	ОТПАДИ ОД НЕОРГАНСКИХ ХЕМИЈСКИХ ПРОЦЕСА	
06 10	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе хемикалија које садрже азот, хемијских процеса са азотом и производње ђубрива	
06 10 02*	отпади који садрже опасне супстанце	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
06 10 99	отпади који нису другачије спецификовани	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
06 13	отпади од неорганских хемијских процеса који нису другачије спецификовани	
06 13 01*	неорганска средства за заштиту биља, средства за заштиту дрвета и други биоциди	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
07	ОТПАДИ ОД ОРГАНСКИХ ХЕМИЈСКИХ ПРОЦЕСА	
07 04	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе органских средстава за заштиту биља (осим 02 01 08 и 02 01 09), средстава за заштиту дрвета (осим 03 02) и других биоцида	
07 04 13*	чврсти отпади, који садрже опасне супстанце	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)

Индексни број	Назив отпада према Катогу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
07 04 99	отпади који нису другачије спецификовани	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
07 05	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе фармацеутских препарата	
07 05 13*	чврсти отпади, који садрже опасне супстанце	Овлаштено предузеће за опасни отпад (извоз, третман или депоновање)
07 05 14	чврсти отпади другачији од оних наведених у 07 05 13	КП одвоз, третман, депоновање
08	ОТПАДИ ОД ПРОИЗВОДЊЕ, ФОРМУЛАЦИЈЕ, СНАБДИЈЕВАЊА И УПОТРЕБЕ ПРЕМАЗА (БОЈЕ, ЛАКОВИ И СТАКЛЕНЕ ГЛАЗУРЕ), ЛИЈЕПКОВИ, ЗАПТИВАЧИ И ШТАМПАРСКЕ БОЈЕ	
08 01	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе и уклањања боја и лакова	
08 01 11*	отпадна боја и лак, који садрже органске раствараче или друге опасне супстанце	Рафинерија уља ад транспорт, извоз
08 01 12	отпадна боја и лак другачији од оних наведених у 08 01 11	КП одвоз, третман, депоновање
08 01 19*	водене суспензије које садрже боју или лак на бази органских растварача или других опасних супстанци	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 01 20	водене суспензије које садрже боју или лак другачији од оних наведених у 08 01 19	КП одвоз, третман, депоновање
08 01 21*	отпад од течности за уклањање боје или лака	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 01 99	отпади који нису другачије спецификовани	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 03	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе штампарског мастила	
08 03 07	муљеви на бази воде, који садрже мастило	КП одвоз, третман, депоновање
08 03 08	течни отпад на бази воде који садржи мастило	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 03 12*	отпадно мастило које садржи опасне супстанце	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 03 13	отпадно мастило другачије од оног наведеног у 08 03 12	КП одвоз, третман, депоновање
08 03 14*	муљеви од мастила које садржи опасне супстанце	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 03 17*	отпадни тонер за штампање који садржи опасне супстанце	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
08 03 18	отпадни тонер за штампање другачији од оног наведеног у 08 03 17	КП одвоз, третман, депоновање
08 04	отпади од производње, формулације, снабдијевања и употребе љепила и заптивача (укључујући и водоотпорне производе)	
08 04 09*	отпадна љепила и заптивачи, који садрже органске раствараче или друге опасне супстанце	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад

Индексни број	Назив отпада према Катогу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
08 04 10	отпадна љепила и заптивачи, другачији од оних наведених у 08 04 09	КП одвоз, третман, депоновање
09	ОТПАДИ ИЗ ФОТОГРАФСKE ИНДУСТРИЈЕ	
09 01	Отпад из фотографске индустрије	
09 01 01*	раствори развијача и активатора на бази воде	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
09 01 05*	раствори за избјељивање и раствори средстава за фиксирање избијељености	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
09 01 06*	отпади који садрже сребро од третмана фотографског отпада на мјесту настајања	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
09 01 07	фотографски филм и папир који садржи сребро или једињења сребра	КП одвоз, третман, депоновање
09 01 08	фотографски филм и папир који не садржи сребро или једињења сребра	КП одвоз, третман, депоновање
10	ОТПАДИ ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА	
10 01	отпади из енергана и других постројења за сагоријевање (осим 19)	
10 01 01	пепео, шљака и прашина из котла (изузев прашине из котла наведене у 10 01 04)	КП одвоз, депоновање
10 01 02	летећи пепео од угља	КП одвоз, депоновање
10 01 03	летећи пепео тресета и сировог дрвета	КП одвоз, депоновање
10 01 14*	шљака и прашина из котла из процеса коспаљивања, која садржи опасне супстанце	Овлаштена предузећа за опасни отпад
10 01 15	шљака и прашина из котла из процеса коспаљивања другачији од оних наведених у 10 01 14	КП одвоз, третман, депоновање
10 01 20*	муљеве из третмана отпадних вода на мјесту настајања, који садрже опасне супстанце	Овлаштена предузећа за опасни отпад
10 01 21	муљеве из третмана отпадних вода на мјесту настајања, другачији од оних наведених у 10 01 20	КП одвоз, третман, депоновање
10 01 22*	муљеве на бази воде од чишћења котла, који садрже опасне супстанце	Овлаштена предузећа за опасни отпад
10 01 23	муљеве на бази воде од чишћења котла другачији од оних наведених у 10 01 22	КП одвоз, третман, депоновање
10 01 26	отпади из третмана расхладне воде	КП одвоз и депоновање
11	ОТПАДИ ОД ХЕМИЈСКОГ ТРЕТМАНА ПОВРШИНЕ И ЗАШТИТЕ МЕТАЛА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА; ХИДРОМЕТАЛУРГИЈА ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА	
11 03	муљеве и чврсти отпади из процеса каљења	
11 03 01*	отпади који садрже цијаниде	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
11 03 02*	остали отпади	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
12	ОТПАДИ ОД ОБЛИКОВАЊА И ФИЗИЧКЕ И МЕХАНИЧКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА И ПЛАСТИКЕ	

Индексни број	Назив отпада према Каталогy	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
12 01	отпади од обликовања и физичке и механичке површинске обраде метала и пластике	
12 01 01	стругање и обрада ферометала	Предузећа за секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
12 01 02	прашина и честице ферометала	Предузећа за секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
12 01 03	стругање и обрада обојених метала	Предузећа за секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
12 01 04	прашина и честице обојених метала	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или КП
12 01 05	обрада пластике	КП одвоз, третман, складиштење
12 01 06*	минерална машинска уља која садрже халогене (изузев емулзија и раствора)	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 07*	минерална машинска уља која не садрже халогене (изузев емулзија и раствора)	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 08*	машинске емулзије и раствори које садрже халогене	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 09*	машинске емулзије и раствори које не садрже халогене	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 10*	синтетичка машинска уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 12*	потрошени восак и масти	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
12 01 13	отпади од заваривања	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
12 01 17	отпад од пјескарења, другачији од оног наведеног у 12 01 16	КП или Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
13	ОТПАДИ ОД УЉА И ОСТАКА ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОНИХ У ПОГЛАВЉИМА 05, 12 И 19)	
13 01	отпадна хидраулична уља	
13 01 04*	хлороване емулзије	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 01 05*	нехлороване емулзије	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 01 09*	минерална хлорована хидраулична уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 01 10*	минерална нехлорована хидраулична уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 01 11*	синтетичка хидраулична уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
13 01 12*	одмах биоразградива хидраулична уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 01 13*	остала хидраулична уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 02	отпадна моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	
13 02 04*	минерална хлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад, прикупљање, складиштење, третман (регенерација или суспаљивање), продаја о.п., физички третман
13 02 05*	минерална нехлорована моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
13 02 06*	синтетичка моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад, прикупљање, складиштење, третман (регенерација или суспаљивање), продаја о.п., физички третман
13 02 07*	одмах биоразградива моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
13 02 08*	остала моторна уља, уља за мјењаче и подмазивање	Рафинерија уља ад термички третман (суспаљивање), складиштење
13 03	отпадна уља за изолацију и пренос топлоте	
13 03 06*	минерална хлорована уља за изолацију и пренос топлоте другачија од оних наведених у 13 03 01	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 03 07*	минерална нехлорована уља за изолацију и пренос топлоте	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 03 08*	синтетичка уља за изолацију и пренос топлоте	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 03 09*	одмах биоразградива уља за изолацију и пренос топлоте	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 03 10*	остала уља за изолацију и пренос топлоте	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 05	садржај сепаратора уље/воде	
13 05 01*	чврсте материје из пјесколова и сепаратора уље/вода	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 05 02*	муљеве из сепаратора уље/вода	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 05 03*	муљеве од хватача уља	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 05 06*	уља из сепаратора уље/вода	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче

Индексни број	Назив отпада према Каталогy	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
13 05 07*	зауљена вода из сепаратора уље/вода	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 05 08*	мјешавине отпада из коморе за отпад и сепаратора уље/вода	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
13 07	отпади од течних горива	
13 07 01*	погонско гориво и дизел	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
13 07 02*	бензин	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
13 07 03*	остала горива (укључујући мјешавине)	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
14	ОТПАДНИ ОРГАНСКИ РАСТВОРАЧИ, СРЕДСТВА ЗА ХЛАЂЕЊЕ И ПОТИСНИ ГАСОВИ (ОСИМ 07 И 08)	
14 06	отпадни органски растварачи, средства за хлађење и потисни гасови на бази пјене/аеросола	
14 06 01*	хлорофлуороугљоводоници, HCFC, HFC	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
14 06 02*	остали халогеновани растварачи и смјесе растварача	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
14 06 03*	остали растварачи и смјесе растварача	Враћање произвођачу или овлаштена предузећа за опасни отпад
15	ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО	
15 01	амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду)	
15 01 01	папирна и картонска амбалажа ¹	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 02	пластична амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 03	дрвена амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 04	метална амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 05	композитна амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 06	мијешана амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 07	стаклена амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 09	текстилна амбалажа	Секундарне сировине или КП одвоз, третман, складиштење
15 01 10*	амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама	Рафинерија уља ад транспорт; Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
15 01 11*	метална амбалажа која садржи опасан чврст порозни матрикс (нпр.: азбест), укључујући и празне боце под притиском	Враћање произвођачу или овлаштено предузеће за опасни отпад
15 02	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа	

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
15 02 02*	апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама	Рафинерија уља ад транспорт
15 02 03	апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одјећа другачији од оних наведених у 15 02 02	КП одвоз, третман, депоновање
16	ОТПАДИ КОЈИ НИСУ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНИ У КАТАЛОГУ	
16 01	отпадна возила из различитих видова транспорта (укључујући механизацију) и отпади настали демонтажом отпадних возила и од одржавања возила (изузев 13, 14, 16 06 и 16 08)	
16 01 03	отпадне гуме	Комо транспорт доо; Кемокоп доо транспорт, складиштење
16 01 04*	отпадна возила ²	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 01 06	отпадна возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте	ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 13*	кочионе течности	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
16 01 14*	антифриз који садржи опасне супстанце	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
16 01 15	антифриз другачији од оног наведеног у 16 01 14	Остала предузећа овлаштена за управљање опасним отпадом ван Модриче
16 01 18	обојени метали	КП или ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 19	пластика	КП или Комо транспорт доо, ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 20	стакло	КП или Комо транспорт доо
16 01 22	компоненте које нису другачије спецификоване	КП или ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 01 99	отпади који нису другачије спецификовани	КП или ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт
16 02	отпади од електричне и електронске опреме	
16 02 14	одбачена опрема другачија од оне наведене у 16 02 09* до 16 02 13*	КП или ЗТР Саша сп, сакупљање и транспорт; Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
16 05	гасови у боцама под притиском и одбачене хемикалије	
16 05 06*	лабораторијске хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце, укључујући смјесе лабораторијских хемикалија	Рафинерија уља ад транспорт или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
16 05 09	одбачене хемикалије другачије од оних наведених у 16 05 06, 16 05 07 или 16 05 08	КП или Кемокоп доо сакупљање, складиштење, транспорт

Индексни број	Назив отпада према Катогу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
16 06	батерије и акумулатори	
16 06 01*	оловне батерије	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 06 02*	батерије од никл-кадмијума	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 06 03*	батерије које садрже живу	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 06 04	алкалне батерије (изузев 16 06 03)	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 06 05	друге батерије и акумулатори	Овлаштена предузећа за опасни отпад
16 08	истрошени катализатори	
16 08 02*	истрошени катализатори, који садрже опасне прелазне метале или опасна једињења прелазних метала	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
17	ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ И ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)	
17 01	бетон, цигле, цријеп и керамика	
17 01 01	бетон	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 01 02	цигле	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 01 03	цријеп и керамика	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 01 07	мјешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика другачији од оних наведених у 17 01 06 ³	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 02	дрво, стакло и пластика	
17 02 01	дрво	КП одвоз, третман, складиштење
17 02 02	стакло	КП одвоз, третман, складиштење
17 02 03	пластика	КП одвоз, третман, складиштење
17 03	битуминозне мјешавине, катран и катрански производи	
17 03 01*	битуминозне мјешавине које садрже катран од угља	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
17 04	метали (укључујући и њихове легуре)	
17 04 01	бакар, бронза, месинг	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 02	алумнијум	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 03	олово	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 04	цинк	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 05	гвожђе и челик	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 06	калај	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 07	мијешани метали	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
17 04 11	каблови другачији од оних наведених у 17 04 10	КП одвоз, третман, складиштење

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
17 05	земља (укључујући земљу ископану са контаминираних локација), камен и ископ	
17 05 03*	земља и камен који садрже опасне супстанце	Кемокоп доо транспорт или др. предузеће овлаштено за уп.оп.отп.
17 05 04	земља и камен другачији од оних наведених у 17 05 03	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 06	изолациони материјали и грађевински материјали, који садрже азбест	
17 06 03*	остали изолациони материјали који се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце	Предузећа овлаштена за опасни отпад
17 06 04	изолациони материјали другачији од оних наведених у 17 06 01 и 17 06 03	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
17 06 05*	грађевински материјали, који садрже азбест	Предузећа овлаштена за опасни отпад
17 09	остали отпади од грађења и рушења	
17 09 03*	остали отпади од грађења и рушења (укључујући мијешане отпаде), који садрже опасне супстанце	Предузећа овлаштена за опасни отпад
17 09 04	мијешани отпади од грађења и рушења другачији од оних наведених у 17 09 01 и 17 09 02 и 17 09 03	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
18	ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИ- ВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊА И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)	
18 01	отпади из породилицшта, дијагностике, третмана или превенције болести људи	
18 01 01	оштри инструменти (изузев 18 01 03)	КП одвоз, складиштење депоновање
18 01 03*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	Предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 01 04	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције (нпр.: завоји, гипсеви, постељина, одјећа за једнократну употребу и пелене)	КП одвоз, депоновање
18 01 06*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце	Предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 01 07	хемикалије другачије од оних наведених у 18 01 06	КП одвоз, депоновање
18 01 08*	цитотоксични и цитостатични лијекови	Враћање произвођачу или предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 01 09	лијекови другачији од оних наведених у 18 01 08	Враћање произвођачу или предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 01 10*	отпадни амалгам из стоматологије	Предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 02	отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња	

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
18 02 01	оштри инструменти (изузев 18 02 02)	КП одвоз, складиштење депоновање
18 02 02*	отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	Предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 02 03	отпади чије сакупљање и одлагање не подлијеже посебним захтјевима због спречавања инфекције	КП одвоз, депоновање
18 02 05*	хемикалије које се састоје од опасних супстанци или садрже опасне супстанце	Враћање произвођачу или предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 02 06	хемикалије другачије од оних наведених у 18 02 05	КП одвоз, депоновање
18 02 07*	цитотоксични и цитостатични лијекови	Враћање произвођачу или предузећа овлаштена за опасни медицински отпад
18 02 08	лијекови другачији од оних наведених у 18 02 07	КП одвоз, третман, складиштење, депоновање
19	ОТПАДИ ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА ОБРАДУ ОТПАДА, ПОГОНА ЗА ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА ВАН МЈЕСТА НАСТАЈАЊА И ПРИПРЕМУ ВОДЕ ЗА ЉУДСКУ ПОТРОШЊУ И КОРИШЋЕЊЕ У ИНДУСТРИЈИ	
19 02	отпади од физичко-хемијских третмана отпада (укључујући дехромирање, децијанизацију и неутрализацију)	
19 02 03	претходно измијешани отпади који се састоје само од безопасног отпада	КП одвоз, депоновање
19 02 04*	претходно измијешани отпади који се састоје од најмање једног опасног отпада	Предузећа овлаштена за опасни отпад
19 08	отпади из погона за третман отпадних вода који нису другачије спецификовани	
19 08 01	отпад од механичког раздвајања на решеткама	КП одвоз, депоновање
19 08 02	отпад са пјешчаног филтера	КП одвоз, депоновање
19 08 05	муљеви од третмана урбаних отпадних вода	КП одвоз, депоновање
19 08 09	смјесе масти и уља из сепарације уље/вода које садрже само јестива уља и масноће	КП одвоз, депоновање
19 08 10*	смјесе масти и уља из сепарације уље/вода другачије од оних наведених у 19 08 09	Предузећа овлаштена за опасни отпад
19 08 13*	муљеви који садрже опасне супстанце из осталих третмана индустријске отпадне воде	Предузећа овлаштена за опасни отпад
19 08 14	муљеви из осталих третмана индустријске отпадне воде другачији од оних наведених у 19 08 13	КП одвоз, депоновање
19 09	отпади од припреме воде за људску потрошњу или коришћење у индустрији	
19 09 03	муљеви од декарбонизације воде	КП одвоз, депоновање
19 09 04	истрошени активни угаљ	КП одвоз, депоновање
19 09 05	засићене или истрошене јоноизмјењивачке смоле	КП одвоз, депоновање

Индексни број	Назив отпада према Католагу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
19 09 06	раствори и муљеви од регенерације јоноизмјењивача	КП одвоз, депоновање
19 10	отпади од ситњења отпада, који садрже метал	
19 10 01	отпад од гвожђа и челика	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт, третман
19 10 02	отпад од обојених метала	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт, третман
19 11	отпади из регенерације уља	
19 11 03*	течни отпади на бази воде	Предузећа овлаштена за опасни отпад
19 12	отпади од механичког третмана отпада (нпр.: сортирања, дробљења, компактирања и палетизовања) који нису другачије спецификовани	
19 12 01	папир и картон	Предузећа са секундарне сировине или КП одвоз, складиштење
19 12 02	метали који садрже гвожђе	Предузећа са секундарне сировине или КП одвоз, складиштење
19 12 03	обојени метали	Предузећа са секундарне сировине или КП одвоз, складиштење
19 12 04	пластика и гума	Предузећа са секундарне сировине или КП одвоз, складиштење
19 12 05	стакло	Предузећа са секундарне сировине или КП одвоз, складиштење
19 12 10	сагорљиви отпад (гориво добијено из отпада)	Кемокоп доо транспорт или КП
20	КОМУНАЛНИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ), УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ	
20 01	одвојено сакупљене фракције (изузев 15 01)	
20 01 01	папир и картон	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
20 01 02	стакло	КП или ЗТР Саша сп сакупљање и транспорт
20 01 08	биоразградиви кухињски отпад и отпад из ресторана	КП одвоз, третман и депоновање
20 01 10	одјећа	КП одвоз, третман и депоновање
20 01 11	текстил	КП одвоз, третман и депоновање
20 01 13*	растварачи	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 14*	киселине	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 15*	базе	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 17*	фото-хемикалије	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 19*	пестициди	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 21*	флуоресцентне цијеви и други отпад који садржи живу	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 23*	одбачена опрема која садржи хлорофлуороугљоводонике	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 25	јестива уља и масти	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
20 01 26*	уља и масти другачији од оних наведених у 20 01 25	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење
20 01 27*	боја, мастила, лијепкови и смоле који садрже опасне супстанце	Кемокоп доо прикупљање, транспорт, складиштење

Индексни број	Назив отпада према Католагу	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
20 01 28	боја, мастила, лијепкови и смоле другачији од оних наведених у 20 01 27	КП одвоз, депоновање
20 01 29*	детерџенти који садрже опасне материје	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 30	детерџенти другачији од оних наведених у 20 01 29	КП одвоз, депоновање
20 01 31*	цитотоксични и цитостатични лијекови	Предузеће овлаштено за опасни медицински отпад
20 01 32	лијекови другачији од оних наведених у 20 01 31	Враћање произвођачу или предузеће овлаштено за медицински отпад
20 01 33*	батерије и акумулатори укључени у 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03 и несортиране батерије и акумулатори који садрже ове батерије	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 34	батерије и акумулатори другачији од оних наведених у 20 01 33	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 35*	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21 и 20 01 23 која садржи опасне компоненте	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 36	одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	Секундрне сировине или КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 01 37*	дрво које садржи опасне супстанце	Предузеће овлаштено за опасни отпад
20 01 38	дрво другачије наведено од оног наведеног у 20 01 37	КП одвоз, складиштење, третман
20 01 39	пластика	КП одвоз, складиштење, третман
20 01 40	метали	КП одвоз, складиштење, третман
20 01 41	отпади од чишћења димњака	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 01 99	остале фракције које нису другачије спецификоване	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 02	отпади из вртова и паркова (укључујући и отпад са гробља)	
20 02 01	биодиградабилни отпад	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 02 02	земља и камен	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 02 03	остали небидиградабилни отпад	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03	остали комунални отпад	
20 03 01	мијешани комунални отпад	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03 02	отпад са пијаца	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03 03	остаци од чишћења улица	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03 04	муљеви из септичких јама	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03 06	отпад од чишћења канализација	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање

Индексни број	Назив отпада према КATALOGУ	Планирани начин збрињавања отпада ван Модриче
20 03 07	кабасти отпад	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање
20 03 99	комунални отпади који нису другачије спецификовани	КП одвоз, складиштење, третман, депоновање

**Шифре врста отпада које мора презимати предузеће овлаштено за управљање опасним отпадом означене су звјездицом, а начин збрињавања ћелијама црвене боје*

Сав отпад је поријеклом из домаћинстава и из предузећа (правних лица и предузетника) који се баве различитим дјелатностима и са КП имају реализоване уговоре о одвозу отпада.

Количине отпада које се прикупљају и одовзе од стране КП ван територије Модриче према досадашњој пракси и пројекцији за наредни период износе у просјеку **4244 тоне (од 4000 до 5000 т годишње)**, на бази процјене просјечне количне за период од задњих 5 година.

График 3. Количине отпада прикупљене у Модричи периоду од 2016-2020. године у тонама

Према досадашњим подацима и пракси у 2019. години прикупљено је и одвезено на Регионалну депонију 4008 тона отпада, а у 2020. години 3971 тона отпада, што је за 37 тона мање. Пад је биљежен и у 2017. години у односу на претходну 2016. годину. То се може приписати и одливу становништва, све већем степену илегалног одлагања отпада и илегалном спаљивању отпада, промјени трендова у привреди и производњи, већем степену продаје отпада за рециклажу јер је повећан интерес за овом врстом дјелатности у РС, као и у региону и др. разлози.

Узевши у обзир укупну количину произведеног комуналног отпада и укупни број становника у Републици Српској према подацима РЗС РС за период 2012–2017. године, долази се до податка да продукција комуналног отпада износи у просјеку 0,35 t, односно 350 kg по становнику на годишњем нивоу, односно 0,96 kg/становнику/дан. За 2017. годину количина произведеног отпада у Републици Српској по глави становника износи 334 kg.

Генерално, настајање чврстог отпада је у сталном порасту. Према званичној ЕУ статистици, количине отпада у земљама Европе значајно варирају, од око 747 kg у Данској, а до 20 kg по становнику годишње у Румунији. Према подацима којима располаже Еуростат (канцеларија ЕУ задужена за статистику, а њен главни задатак је обрада и објављивање упоредних статистичких података на нивоу цијеле Европске уније), 2013. године у БиХ количина генерисаног отпада је износила 311 kg. Слична ситуација је и у региону, тако на примјер у Србији, количина отпада износи 336 kg, а у Црној Гори 507 kg по становнику годишње.

На основу података РЗС РС (Статистички билтен – Животна средина, 2018; Статистички билтен – Демографска статистика, 2018), количина произведеног комуналног отпада у Републици Српској из године у годину се повећава за око 5% упркос благом смањењу укупног броја становника (мање од 1%).

График 4. Пројекција повећања количине отпада на подручју Модриче у планском периоду

Уколико се узму у обзир предвиђања о расту укупне количине отпада у Републици Српској за 5% и и упореде процјене о повећању животног стандарда и броја корисника услуга прикупљања и одвоза отпада за око 500 домаћинстава годишње у Модричи (уз претпоставку да једно домаћинство са два члана годишње произведе око 600 kg отпада) и примијене на простор Модриче долази се до експоненцијалног раста количине отпада у Модричи до око **5744 тоне годишње** на крају планског периода, што је представљено графиком 4.

За поузданије податке за примјену у управљању отпадом, потребно је вршити редовна мјерења количина на колској ваги и одређивати сезонски морфолошки састав отпада у складу са Правилником.

У случају реализације изградње трансфер станице на подручју Модриче и прихвата отпада са територија Вукосавља, Шамца, Доњег Жабара и Пелагићева, **категије отпада остале би исте**, као и поријекло, а количине отпада који би се из Модриче отпремио на Регионалну депонију био би **увећан за 371,7 тона на мјесечном нивоу, односно 4460,6 тона на годишњем нивоу**.

6. ЦИЉЕВИ КОЈИ ТРЕБА ДА СЕ ОСТВАРЕ У ПОГЛЕДУ ПОНОВНЕ УПОТРЕБЕ И РЕЦИКЛАЖЕ ОТПАДА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ МОДРИЧА

Поновна употреба је сваки поступак којим се *производ или његови дијелови који нису отпад поновно користе у исту сврху* за коју су првобитно намијењени и произведени. У случају кад поновна употреба није технички изводљива или је економски неоправдана, отпад се настоји користити као сировина у неким другим производним процесима, друге технологије. Поновно искоришћење отпада је било који поступак или метода којом се обезбјеђује поновно искоришћење отпада у складу са R-листом, која је саставни дио прописа којим се регулишу категорије, испитивање и класификација отпада.

Рециклажа је сваки поступак поновног искоришћавања отпада којим се *отпадни материјали прерађују у производе, материјале или материје за изворну или другу намјену*, али не укључује поновно искоришћење у енергетске сврхе и прераду у материјале који се користе као гориво или материјале за насипање. Појам рециклажа потиче од енглеске ријечи *Recycling* што значи поновно кружење. Ово се односи на кружни циклус материјала (отпада) тј. његово поновно кориштење умјесто збрињавања поступком сагоријевања или одлагања у депонијама отпада. Рециклажом се постиже смањење отпада, смањење негативних утицаја отпада на животну средину, смањење потребе за коришћењем природних и других ресурса. У процесу рециклаже отпада добијају се секундарне сировине, које се користе за производњу нових производа. Као недостатак секундарних сировина добијених у процесу рециклаже је смањен квалитет нових производа добијених из ових сировина у односу на квалитет истог производа добијеног из примарних сировина. Ова особина секундарних сировина се означава као *Downcycling*, док се изразом *Upcycling* означавају секундарне сировине из којих се добијају вриједнији производи него из примарних сировина.

У остваривању циљева и спровођењем мјера када је у питању рецикалажа на подручју општине Модриче неопходно је:

- 1. Испитати и осигурати тржиште за прихват и прераду одвојено сакупљеног отпада,**
- 2. Реализовати примарну рециклажу код становништва и привреде,**
- 3. Изградња трансфер станице са пратећим садржајима на подручју Модриче.**

Поред тога потребно је размотрити оснивање погона који би се као посебно правно лице у јавном, приватном власништву или у оквиру јавно-приватног партнерства бавило примарно третманом биолошки разградивог (оргнаског) отпада у комуналном отпаду, компостирањем.

Да би процес рециклаже био оправдан и функционалан, неопходно је прије почетка селекције отпада развити тржиште за прихват и прераду сакупљеног отпада. У противном, створиће се само нове депоније.

7. ПРОГРАМ САКУПЉАЊА ОТПАДА ИЗ ДОМАЋИНСТВА

Програм тренутног сакупљања отпада наведен је детаљно у поглављу 1.4. *Тренутно стање управљања отпадом у Модричи*. Отпад се сакупља у градској и приградским срединама у контејнере и канте за чврсти отпад који су распоређени по устаљеним мјестима за одлагање отпада по територијалном принципу и потребама.

Отпад се организовано одвози само од стране КП Комуналац а.д. по граду и приградским насељима и по селима. Одвожење отпада у ужој градској зони из контејнера запремине 1,1 м³ одвија се пonedјелком, сриједом и петком, с тим да се отпад из контејнера са градске пијаце из контејнера 5 м³ вози сваки дан (некад и два пута дневно). Отпад из приградских насеља из канти 80 л за отпад за домаћинства вози се једном седмично, сваки дан у различитим улицама. Отпад из мјесних заједница тј. села у саставу општине одвози се једном у седам дана или једном у петнаест дана. Поред планског сакупљања, КП Комуналац одвози отпад и ванредно, по позиву субјекта и по потреби поставља намјенске контејнере за ванредно сакупљање отпада запремине 5 м³, претежно за кабасти отпад, отпад од рушења, реновирања, старих ствари итд.

Поред тога већи дио мјесних заједница није покривен услугом одвоза комунланог и другог отпада, већ само око 5-6% домаћинстава ван обухвата Урбанистичког плана.

Циљеви и мјере у систему прикупљања отпада у домаћинствима:

1. Проширити територију покривену организованим прикупљањем отпада

С обзиром да је републички циљ покрити 100% становништва услугом сакупљања отпада до 2029. године, локални циљ би у складу са реалним очекивањима требао достићи најмање 65% покривености (око 7900 домаћинстава) услугом сакупљања отпада до краја планског периода. Узети у обзир приоритете посебно подручје гдје се јављају проблеми дивљег депоновања, гдје постоји већ интерес становништва за увођењем система одвожења отпада од стране КП и спремност за сарадњу, гдје дозвољавају финансијске могућности и приступачност и др. критеријумима.

График 5. План повећања боја домаћинстава корисника прикупљања и одвоза отпада до 2027. г

Препорука је да се у руралним подручјима на локацијама очишћених и рехабилитованих дивљих депонија, врши постављање контејнера, чиме ће се смањити могућност даљих негативних утицаја на животну средину и здравље људи и избјећи финансијски трошкови за чишћење и санирање будућих депонија на истим мјестима.

2. Водити опширнију евиденцију о отпаду

Увести праксу која је и законски обавезна, а то је вођење опширније евиденције о отпаду који се прикупља и одвози. Евиденцију водити и извјештавати према индексним бројевима и Обрасцима у прилогу Правилника о класификацији отпада.

Вршити прописано вагање камиона мјерењем масе пуних камиона који превозе и сакупљају отпад на територији општине. Мјерење масе пуних камиона врши се на колским вагама комуналног предузећа или других привредних субјеката на територији ЈЛС код којих се врши мјерење. Мјерење масе комуналног отпада врши се у периоду од седам дана, сукцесивно (од понедељка закључно са недјељом), укључујући и дане викенда. Мјерење масе отпада врши се четири пута у години (фебруар, мај, август, новембар), односно за сва годишња доба у трајању од седам дана, сукцесивно. Мјерење укључује и стандардне околности (пијачни дан и др.), а не врши се у нестандартним околностима (сајмови, манифестације и др.).

3. Увођење система раздвајања отпада у оквиру домаћинства системом двије посуде за суви рециклибилни и влажни нередициклибилни отпад

Концепт управљања комуналним отпадом на регионалном нивоу заснован је на систему примарне селекције по принципу „двје канте“. Отпад се разврстава на мјесту настанка, на нивоу домаћинства, установа и предузећа. Редициклибилни отпад се прикупља посебно и одвози до мјеста за раздвајање на компоненте и даље поступање. Нередициклибилни отпад би подразумијевао све остале компоненте комуналног отпада које нису одговарајуће за рециклажу. Овај отпад се такође може одвозити до центра за рециклажу и третирати или се директно одвозити на депонију и одлагати трајно. С обзиром на искуство и праксу из других локалних заједница у нередициклибилни отпад грађани већином одлажу биоразградиви отпад и остале мање количине отпада које нису одговарајуће за поступке рециклирања. Овај систем је најлакше имплементирати у насељима са објектима за индивидуално становање по динамици одвоза већ утврђеним програмом одвоза надлежног КП или по потреби другачијом динамиком, с обзиром на претпостављене мање количине рециклибилног отпада. Нпр. рециклибилни једном у 2 седмице, а нередициклибилни једном седмично. Овај систем потребно је развијати постепено у складу са могућностима надлежног КП.

4. Акције прикупљања зеленог биоразградивог отпада у периоду повећаног настанка

Ове акције потребно је организовати по устаљеној пракси и интензивније у периоду прољећа или јесени, кад се јављају повећане количине отпада из пољопривреде, уређења зелених пошвртина, чишћења дворишта, улица или зелених површина. Прикупљање и одвоз ове врсте отпада у одговарајућем периоду може се организовати у већим контејнерима намјенски постављеним за ове потребе, запремине од 1,1 m³ до 7 m³ за суви рециклибилни и мокри нередициклибилни отпад. Потребно је обезбиједити ове контејнере на начин да се спријечи неконтролисано и прекомјерно одлагање и одлагање без надзора на неки од доступних начина као нпр. смјештај контејнера у намјенске просторије, објекте, ограђена дворишта и сл.

5. Омогућавање прикупљања кабастог отпада у периоду повећаног настанка

Овај отпад је најчешће тешко одложити на неки од регуларних начина по програму КП. Потребно је обезбиједити мјеста гдје грађани могу да пропсину одложе ове врсте отпада. Такође, могуће је и дјеловати на начин да се повећа број акција прикупљања отпада путем организованих акција скупљања кабастог отпада.

8. ПРОГРАМ САКУПЉАЊА ОПАСНОГ ОТПАДА ИЗ ДОМАЋИНСТАВА

Општина Модрича до данас нема развијен систем прикупљања и одвожења опасног отпада из домаћинства. Поред тога што постоји обавеза о вођењу евиденција о опасном отпаду, поуздани званични подаци о количини опасног отпада који се ствара на територији Модриче не постоје. Врсте опасног отпада у комуналном отпаду за које треба обезбиједити проширење овлаштења управљања отпадом надлежног КП, додатно обучену радну снагу, адаптиран простор, намјенска возила, овлаштене подуговараче и др. ресурсе су:

20 01 13*	растварачи
20 01 14*	киселине
20 01 15*	базе
20 01 17*	фотохемикалије
20 01 19*	пестициди
20 01 21*	флуоресцентне цијеве и други отпад који садржи живу
20 01 23*	одбачена опрема која садржи хлорофлуороугљоводонике
20 01 26*	уља и масти који садрже опасне супстанце
20 01 27*	боја, мастила, љепила и смоле који садрже опасне супстанце
20 01 29*	детерџенти који садрже опасне супстанце
20 01 31*	цитотоксични и цитостатични лијекови
20 01 33*	батерије и акумулатори
20 01 35*	одбачена електрична и електронска опрема
20 01 37*	дрво које садржи опасне супстанце

Опасан отпад поријеклом из привредних дјелатности, здравства, фармације и сл. дјелимично је покривен организованим прикупљањем и довозом од стране самих добављача сировина или производа који након прераде или употребе стварају опасан отпад. Ту врсту сакупљања организују и спроводе сами привредници, јавне установе, предузећа итд., а иста је често регулисана уговорима о пословно-техничкој сарадњи са добављачима или предузећима која су овлаштена за управљање опасним отпадом, као нпр. Дом здравља за поједине фракције инфективног медицинског отпада (уговор са Болницом у Добоју, погон за стерилизацију инфективног медицинског отпада), апотеке за фармацевтски отпад, аутомеханичарске радње и сл. сервиси са предузећима за откуп, превоз, складиштење и третман коришћених уља (моторна, машинска, хидраулична и др.).

Преостале категорије опасног отпада у комуналном отпаду, али и комерцијалном и индустријском остају помијешана и предата надлежном КП, а то су најчешће: пестициди и њихова амбалажа, разне киселине, базе и растварачи, опасни детерџенти, разне опасне боје, лакови, премази, и љепила, разни електронски отпад и кућни апарати, лијекови и батерије које садрже опасне супстанце.

Нажалост већина привредних дјелатности које производе индустријски, комерцијални и комунални отпад, и сва домаћинства која производе комунални отпад, мијешају опасни отпад са комуналним и другим врстама отпада и предају га надлежном КП. Сви субјекти најчешће остају неупућени у то које врсте отпада предстаљају опасан отпад и какве последице он изазива на животну средину и људско здравље, што је основа проблема, а затим проблем представља и то што нема организационих и техничких услова за посебно одлагање опасног отпада.

Циљеви и мјере у систему прикупљања опасног отпада у домаћинствима:

1. Контрола и забрана мијешања опасног отпада са осталим отпадом

Приликом сакупљања, разврставања, складиштења, транспорта, поновног искориштења и одлагања, опасни отпад треба да се пакује и обиљежава на начин који обезбјеђује сигурност по здравље људи и животну средину. Забрана мијешања опасног отпада са осталим врстама отпада прописана је Законом о управљању отпадом. Овај корак није једноставан за извођење али правоременом и сигурном обуком радника који раде на организованом прикупљању отпада и ангажовањем комуналне полиције могуће је повећати степен контроле одлагања опасног отпада у моменту преузимања отпада од грађана или на јавним мјестима одлагања.

2. Успостављање складишта опасног отпада у близини трансфер станице или на другим мјестима

Тренутно у Модричи не постоје Центри за сакупљање опасног отпада ни Рециклажна дворишта предвиђена Законом, Стратегијом и Планом о управљању отпадом РС. Како би се управљало овим токовима отпада потребно је успоставити и ове центре. Опасни отпад се на овим мјестима може привремено и складиштити (<12 мјесеци) у прописаним условима (ограђене надстрешнице, кавези, посуде са танкванама посебне намене, контејнери, хладњаче и сл. у зависности од врста опасног отпада, могућности и потреба) до момента преузимања од стране предузећа која су овлаштена за управљање опасним отпадом.

Једна од могућности је да се постојеће КП овласти и технички оспособи за прикупљање и привремено складиштење одређених врста опасног отпада за које постоје реалне потреба на подручју општине (електронски отпад, флуоресцентне цијеви, зауљени отпад и отпадна уља, кућни апарати). У том случају предуслов је да надлежно КП које ће управљати опасним отпадом (прикупљање, транспорт, привремено складиштење) прошири овлаштење за управљање отпадом и исходује Дозволу за управљање опасним отпадом за операције које су неопходне да се отпад безбједно преузме, транспортује до центра и пропсино складишти до момента преузимања од стране овлашћеног лица за даљи транспорт, третман или извоз.

3. Пријем и привремено складиштење опасног отпада у близини трансфер станице

Сакупљање опасног отпада из домаћинстава мора се осигурати путем центара за сакупљање или мобилних центара који би били на располагању домаћинствима према тачно одређеном распореду. Кад се за то створе услови грађани могу да сами одвозе и предају опасни отпад у центре гдје постоје складишта за привремено складиштење опасног отпада, опремљена намјенским посудама и контејнерима осигурана од неовлашћеног приступа и доступна свим грађанима. Одвоз разврстаног и ускладиштеног опасног отпада мора координисати управљач и организовати га у прописаном року у сарадњи са:

- предузећима овлашћеним за управљање опасним отпадом,
- погонима за третман опасног отпада у РС,
- депонијом за одлагање опасног отпада у РС,
- извозницима опасног отпада ван РС за даљи третман или одлагање.

Привремено складиште опасног отпада - Опасан отпад који се привремено сакупља у центру, разврстава се, класификује у складу са законом и чува до предаје лицу које врши сакупљање и/или лицу које врши складиштење и/или лицу које врши третман или извоз опасног отпада, уз попуњени Документ о кретању опасног отпада у складу са Законом. За сакупљање случајно расутих течности из опасног отпада треба предвидјети универзални апсорбент, који ће се складиштити у спремишту опасног отпада у бачви. Простор за складиштење опасног кућног отпада може да сачињава једно

спремиште - контејнер или више њих, а за складиштење старих акумулатора, батерија, флуоресцентних цеви, отпадог уља и амбалаже од боја и лакова, пестицида и кућне хемије у одговарајућој непропусној амбалажи. У складишту опасног отпада сав отпад мора бити одговарајуће обиљежен.

Слика 21. Примјер посуда за зауљени отпад и др. опасни отпад

Слика 22. Намјенски контејнери и кавези за опасни отпад

9. ПРОГРАМ САКУПЉАЊА КОМЕРЦИЈАЛНОГ ОТПАДА

Комерцијални отпад је отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у цјелини или дјелимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, али не укључује отпад из домаћинства (комунални отпад) и индустријски отпад.

Комерцијални отпад представља значајан извор чистог рециклабилног отпада (папира, картона, амбалаже и амбалажног отпада и сл.), који има високу цијену на тржишту, па му треба посветити посебну пажњу и развити механизме за подстицај рециклаже ове врсте отпада.

У Модричи не постоји програм прикупљања комерцијалног отпада и исти се претежно мијеша са комунални отпад и на тај начин и збрињава. Једина врста отпада из трговине је картон који се продаје оккупљивачима ове врсте отпада, као и стаклена амбалажа која се или продаје откупљивачима или враћа у поновну употребу путем поврата добављачу/произвођачу.

Циљеви и мјере у систему прикупљања комерцијалног отпада:

1. Промовисати концепт "нула отпада" код комерцијалног отпада

У непроизводним дјелатностима (3. и 4. група привредних грана) односно трговини, банкарству, администрацији, образовању, управи итд. промовисати принцип "нула отпада". Заговарање овог принципа може бити иницирано од стране КП или локалне самоуправе, али руководство установа и институција из ових дјелатности мора их имплементирати. Овај принцип представља заправо превенцију стварања отпада. Превенција настанка отпада су мјере које се предузимају прије него што материја, материјал или производ постане отпад, којим се смањују количине отпада поновном употребом производа, рационалном потрошњом, пренамјеном или продужењем животног вијека производа, те мјере којим се смањују штетни утицаји отпада на животну средину и здравље људи или садржај опасних материја у материјалима и производима.

2. Подстицање раздвајања комерцијалног отпада код услужних дјелатности и јавних служби

Локална самоуправа (органи надлежни за издавање Еколошких дозвола) треба да до краја 2025. године развију принцип који ће захтијевати од постројења да развијају властите *Планове управљања отпадом*. У овим плановима треба се развијати концепт управљања свим токовима отпада, а посебно комерцијалним отпадом, у контексту ове мјере. Развој ове мјере и реализација циља у бољем управљању комерцијалним отпадом могућа је обезбјеђивањем система наплате који мотивише произвођаче отпада да осигурају посебно управљање комерцијалним отпадом, тачније да успоставе програм сакупљања амбалажног отпада, пепела (ко има властиту котловницу), осталог отпада и сл.

3. Подстицање привредника на одвојено прикупљање најчешћег опасног отпада у комерцијалном отпаду

Неопходно је предузетнике и правна лица подстицати и обавезивати на реализацију уговора са предузећима која се баве управљањем (прихватом транспортом, извозом, депоновањем или третманом) опасног отпада који се јавља унутар комерцијалног отпада, а то су најчешће опасни амбалажни отпад, истрошени тонери штампача, флуоресцентне цијеви и електронска опрема, батерије, отпадна возила и сл. Повећањем свијести о значају ових поступака за заштиту животне средине и потенцијалним опасностима за здравље путем сталног информисања.

10. ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ИНДУСТРИЈСКИМ ОТПАДОМ

Индустријски отпад је отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома, с обзиром да се Закон не односи на ову врсту отпада.

Одговорност у управљању индустријским отпадом имају приватна и јавна предузећа и предузетници, односно индустријска и производно-занатска постројења која су произвођачи индустријског отпада.

Генерално, највећа количина индустријског отпада настаје у производњи базних метала, затим у преради дрвета и сличним дјелатностима те производњи намјештаја, хране и пића. Према подацима из Стратегије управљања отпадом у Републици Српској према процјенама годишње настаје око 459.000 тона индустријског неопасног отпада.

Посебна одговорност кад је у питању индустријски отпад јесте у томе да се опасан и неопасан отпад раздвајају на мјесту настанка и не одлажу заједно, тј. не мијешају. Према прописима опасан отпад се на мјесту настанка може прописно складиштити до 12 мјесеци, при чему мора бити прописно обиљежен, обезбијеђен од неовлаштеност приступа, те евидентирана његова количина и састав. Опасан отпад јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован. Неопасан отпад јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада.

Један дио привредних субјеката нема еколошку дозволу, а самим тим ни Планове управљања отпадом. Међутим, стање реализованих уговора о пословно-техничкој сарадњи са надлежним КП није увијек идентично броју Еколошких дозвола које посједују субјекти. Тако да неки субјекти имају реализован уговор иако немају обавезу прибављања Еколошке дозволе, а мали број њих има Еколошку дозволу али нема реализован уговор са КП, претежно мањи привредници, занатлије и сл.

У сваком случају већина субјеката који производе индустријски неопасни отпад одлаже отпад у складу са Планом и Еколошком дозволом, те га предаје надлежном КП који га збрињава у сарадњи са регионалном депонијом, или се један дио отпада предаје овлашћеним предузећима који имају Дозволе за управљање посебним врсама отпада (нпр. отпадни метали, пластика, стакло, папири и картон).

Највећим дијелом произвођачи опасног индустријског отпада привремено складиште отпад у својим складиштима све до његове предаје специјализованим фирмама за управљање опасним отпадом, које у складу са Законом имају дозволу за управљање опасним отпадом, те највећим дијелом извозе на збрињавање или дају овлашћеним фирмама на прераду или рециклажу. Мали дио, око 1% се одлаже на депонијама, међутим, претпоставља се да је наведени проценат депоновања пуно већи ако се узму депоније у кругу предузећа гдје отпад настаје.

Циљеви и мјере у систему управљања индустријским отпадом:

1. Подстицање привредника на одвојено прикупљање најчешћег опасног отпада

Строжијом контролом, те посебно обавезивањем код издавања и контроле Еколошких дозвола и Плана управљања отпадом за дјелатности за које су те дозволе законом прописане, али и код других производних и прерађивачких индустрија, те производног занатства, обавезати и контролисати привреднике за склапање уговора о пословно-техничкој сарадњи са предузећима

овлашћеним за управљање опасним индустријским отпадом који се јавља у оквиру погона на територији Модриче. Ти отпади већином представљају зауљени отпад из производње, амбалаже, третмана отпадних вода, отпадна уља (моторна, машинска, хидраулична), отпадна возила, електронику, истрожене тонере штампача, отпадна мастила од графичара, отпадне флуоресцентне цијеви, електронику која садржи ПЦБ супстанце, разне киселине, базе и раствараче, остатке обраде дрвета који садрже опасне супстанце и др. Склапањем уговора и контролом његове реализације, могуће је смањити оптерећење на животну средину опасним отпадом и његово мијешање са другим комерцијалним и индустријским неопасним отпадом. Такође, неопходно је информисати све привреднике о обавезама, могућностима и потенцијалним фирмама које управљају опасним отпадом.

2. Санација дивљих депонија отпада из индустрије

Дивље депонован отпад око индустријских постројења најчешће представља: отпадни пепео од котловница, отпадна амбалажа (метална и сл.), отпадно жељезо, отпадни грађевински материјал, отпадни кућни уређаји и сл. У сарадњи са привредницима који у кругу својих постројења имају депонован чврсти отпад више година санирати простор и отпад искористити или као секундарну сировину, предати трећем лицу на третман и збрињавање. Просторе санирати, а по потреби извршити испитивања утицаја отпада у складу са Законом.

3. Подстицање развоја "чистих технологија" код произвођачких дјелатности

Подстицање развоја чистих технологија које производе мало или ни мало отпада. Ово је могуће реализовати кроз различите административне, организационе и финансијске инструменте, попут пореских олакшица допринијети развоју промета робе без амбалаже и робе са амбалажом која се може поново употребити, новчаних подстицаја развоја чистих технологија, помоћи код добијања различитих грантова за развој домаће привреде базиране на чистим технологијама, донација од Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност и сл.

Поред превенције избора технологије, потребно је вршити и првенцију у избору производа, а то подразумијева дизајнирање производа узимајући у обзир читав његов животни циклус. У овај дио превенције треба укључити и кориснике, а не само произвођаче. У склопу ове мјере потребно је постепено развијати и активности на укидању већ постојећих, а еколошки неприхватљивих технологија или њиховој санацији, у зависности од могућности.

Чисте технологије покривају четири области а то су:

1. транспорт,
2. енергетика,
3. водоснабдијевање и
4. материјали.

Водећи сектори чистих технологија су:

- соларна енергија,
- енергија вјетра,
- био- горива и био-материјал,
- зелене зграде,
- персонални транспорт,
- филтрација воде и
- мобилне апликације.

11. ПРИЈЕДЛОЗИ ЗА ПОНОВНУ УПОТРЕБУ И РЕЦИКЛАЖУ ОТПАДА

У циљу примјене Стратегије управљања отпадом РС и Директиве ЕУ за смањење отпада у хијерархијски нижим токовима отпада ка инфраструктури за третман и одлагање отпада јавља се потреба за увођењем иницијатива за већи сетепен рециклаже отпада.

С обзиром да се отпад не може избјећи рециклажа представља сљедећу степену у управљању отпадом у склопу налажења рјешења за третман и одлагање. Када је у питању комунални отпад то подразумијева рециклажу претежно ван мјеста настанка, а у случају индустријског отпада рециклажа представља пожељну варијанту у управљању и интерно поновно коришћење на мјесту настанка, тј. кад је то могуће враћање у производни процес.

Рециклажа има за циља да смањи и ограничи употребу ресурса као сировина, да растерети активности и трошкове третмана и одлагања. Посебна добробит рециклаже је и издвајање опасног отпада од неопасног, а исти се под одређеним условима такође може користити као компонента у даљој производњи, преради или другим начинима искориштења, поред трајног одлагања.

Рециклажа није заступљена ни довољно организована на подручју општине Модрича, иако постоје одређени потенцијали за успостављање овог система. Осим издвајања металног отпада, али у систему личног ангажмана предузећа којим се тиме баве или самих грађана који желе да продају металне компоненте отпада, не постоји организован систем одвојеног прикупљања и рециклаже. Систем примарно раздвајање отпада, као предуслов за рециклажу, постоји у оквиру неких јавних установа (претежно образовне установе), али и у домаћинствима због постојања различитих канти за отпад (око 4000) које су предвиђене за рециклажни и нерациклажни отпад. Без обзира на наведене пресулове, сав отпад прикупљен на овај начин поново се мијеша приликом прикупљања и транспорта, те одлаже као мијешани комунални отпад.

У искористиве чврсте материјале који се најчешће појављују у отпаду, су разни метали, папир, дрвни отпаци (пиљевина, струготина, иверје и сл), текстил, кожа, гума, стакло, грађевински материјали (камен, пијесак, шљунак или мјешавина поменутих и других), остаци или отпаци хране и остали рјеђе одбацивани материјали из вртова и са зелених површина (лишће, грање, трава и сл.).

Да би се реализовала примарна рециклажа потребно је остварити одређене предуслове који обухватају:

- обезбјеђивање неопходне намјенске опреме и објеката, односно намјенских канти/контејнера за одвојено одлагање различитих категорија отпада, објекта за сортирање и привремено складиштење, опреме за пресовање или уситњавање - смањење запремине итд.
- оспособљавање квалификоване радне снаге,
- објекат и простор за привремено складиштење опасног отпада и нерациклабилних компоненти отпада,
- обезбјеђивање система контроле квалитета рециклабилних компоненти отпада,
- успостављање система транспорта и пласмана издвојених компоненти отпада на одговарајућем тржишту.

У случају општине Модрича, у погледу рециклаже, у планском периоду предлаже се реализовати сљедеће активности:

1. Успоставити примарно раздвајање отпада на мјесту настанка системом "двје канте" и преко "зелених острва"

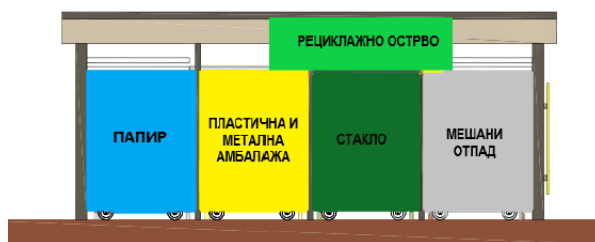
Ово подразумијева раздвајање отпада на мјесту на ком настаје, односно издвајање рециклабилних компоненти отпада прије мијешања са другим компонентама комуналног отпада. Примарна мјеста настанка комуналног отпада су домаћинства, али и угоститељски и туристички објекти, као и разни производни објекти у којима бораве људи.

Зелена острва су мјеста која служе грађанима за примарну селекцију отпада. На њима се сакупљају одређене компоненте отпада у типским контејнерима (углавном папир, стакло, ПЕТ-амбалажа, метали). Рециклажа комуналног отпада врши се најчешће путем зелених острва, гдје становништво само раздваја отпад према намјени контејнера. Предности примарне рециклаже су чистије сировине за даљу прераду и коришћење, мањи трошкови транспорта и одлагања, једноставније прикупљање и транспорт, мање загађење, а посебно смањење количине отпада који се депонује.

Зелена острва по правилу треба поставити на прометним мјестима, као и крај саобраћајница да се обезбиди лакши приступ. На рециклажним острвима треба предвидјети постављање контејнера за рециклабилан отпад од 1,1 m³ за три фракције отпада (папир/картон, пластична и метална амбалажа, и стакло), а опционо и за биоразградиви отпад. Одлагање кабастог и опасног отпада, мјешовитог и био отпада у или поред контејнера на рециклажном острву треба бити забрањено.

Слика 23. Систем "двје канте" за домаћинства (плава-суви рециклажни отпад, зелена-мокри нерестилажни отпад)

Слика 24. Идејно рјешење за зелено острво са додатном "мокрим кантом" за мијешани отпад, Ваљево, Србија

Слика 25. Практични различитих рјешења зелених острва из окружења (Србија, Хрватска)

2. Изградити центар за сакупљање отпада и рециклажно двориште у склопу трансфер станице или ван ње

Отпад који није могуће или није дозвољено одложити у контејнере, отпад који припада посебним токовима, кабасти отпад и отпад од грађења и рушења, грађани ће моћи да однесу у привремени центар за сакупљање отпада, који се може налазити у оквиру планиране Трансфер станице Модрича.

Центар за прикупљање отпада је мјесто одређено одлуком јединице локалне самоуправе (општине или града) на која грађани доносе углавном кабасти предмете, као што су намјештај и бијела техника, баштенски отпад и материјал погодан за рециклажу. Оно може бити уз трансфер станицу због релативно мале површине општине, а може се и одредити на другом мјесту. Центри за сакупљање отпада имају значајну улогу у систему управљања отпадом с обзиром на то да повезују јединице локалне самоуправе и грађане, са овлашћеним правним лицима за сакупљање и лица која врше третман отпада. Јединица локалне самоуправе треба да кроз локалне и заједничке планове дефинишу локације центара за сакупљање отпада. Центар за сакупљање посебних врста отпада могу се планирати заједно са депонијом зависно од локације и величине постројења. Постројење за одвајање одвојено прикупљених посебних врста отпада је објект у који се допрема одвојено сакупљен отпад рециклирања из канти или врећа с неког подручја. Локација оваквог постројења може бити и у саставу депоније или као издвојени објект у центру за управљање отпадом.

Локације центара за сакупљање посебних врста отпада од домаћинства треба планирати на начин да буду што удаљеније од насељених подручја или да се насељена подручја одговарајућим мјерама заштите од прекомјерне буке, прашине и неугодних мириса.

Приликом избора локације сабирних мјеста за сакупљање опасног отпада, потребно је узети у обзир удаљеност од насељених подручја те иста не планирати у непосредној близини стамбених јединица.

Студија изводљивости за одређивање локација и броја погона за одвајање одвојено сакупљених врста отпада и центара за сакупљање треба узимати у обзир категорију грађевине, педологију, геоморфологију подручја, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике локације, заштиту животне средине, удаљеност од насеља, саобраћајну повезаност, развијеност постојеће и потреба за новом инфраструктуром.

Слика 26. Примјер затвореног намјенског контејнера за посебне врсте отпада у центрима за прикупљање отпада или рециклажним двориштима

Слика 27. Примјер рјешења рециклажног дворишта у Сиску, Хрватска

3. Изградња трансфер станице са наведеним пратећим садржајима

Основна улога трансфер станица јесте смањење трошкова транспорта отпада, односно смањење запремине отпада сабијањем/пресовањем или сјечењем/уситњавањем. Поред тога улога трансфер

станице је у издвајању компоненти отпада које се могу даље користити, контрола отпада прије одлагања и избор најповољније методе одлагања.

Капацитет трансфер станица зависи од врсте и количине отпада који ће се сакупљати. Отпад у оквиру станица се задржава кратко вријеме и одвози даље.

Функционалност трансфер станица побољшава се увођењем система сортирних станица или зелених острва са намјенским контејнерима у којима грађани одлажу отпад по категоријама.

Тип и макро- и микролокација трансфер станице у Модричи одређени су пројекцијама у склопу Стратегије управљања отпадом у Републици Српској за периоду 2017-2026. године, а детаљнији подаци о локацији и локацијским условима наведени су у поглављу 14. овог Плана.

Предлаже се да се простор намијењен за управљање отпадом, уз сагласност и мишљење Министарства, организује као вишесекторски *центар за управљање отпадом* који би као јединствена техничко-технолошка цјелина обухватио:

- рампу, ограду, контејнер за раднике, вагу, надстрешницу за возила и опрему,
- **сортирницу** или други технички једноставан облик објекта (нпр. заравњен плато од непорпусне подлоге) за манипулацију отпадом, раздвајање и механички третман (ручно издвајање, сортирање, пресовање, паковање, слагање и сл.) корисних компоненти из мијешаног комуналног отпада или довозених посебно сакупљених фракција,
- простор будуће **трансфер станице**,
- **центар за прикупљање отпада** (посебно опасног),
- **рециклажно двориште** за посебне категорије неопасног отпада у које се или допремају поједине фракције из рециклажних канти и зелених острва и доведеног раздвојеног отпада од грађана, кабастог отпада или издвојене компоненте које настају у сортирници/другим методама издвајања корисних компоненти из мијешаног отпада,
- простор за **привремено складиште** посебно одвојених категорија отпада и опасног отпада које грађани сами довозу/предају или које у мијешаном отпаду доведе КП,
- простор **компостишта** или мобилни уређај за биолошки третман биоразградивог и другог органског отпада који би се претварао у компост.

Предности овако организованог центра су следеће:

- функционално и економски оправдано увођење система прикупљања примарно раздвојеног отпада у домаћинствима у систему двије канте и зеленим острвима у граду,
- раздвајање отпада и издвајање искористивих компоненти,
- омогућило би се грађанима довожење отпада у центар (кабасти, посебни токови отпада, опасни отпад и сл.) умјесто на дивље депоније,
- привремено складиштење опасног и другог отпада на сигурном мјесту,
- продају свих категорије отпада који се посебно раздвојен и привремено ускладиштен (амбалажа папир, пластика, стакло, метали, опасни отпад, гуме и сл.) и стицање прихода,
- јефтин начин санирања дивљих депоније на подручју општине које би се у зависности од доступних средстава повремено санирале и њихов садржај довозио у Центар, третирао, раздвајао, издвајао опасни отпад и предавао овлашћеним предузећима, а неопасни отпад депоновао на депонији.

Након санације регионалне депоније Добој, центар за управљање отпадом би се пререгистровао у трансфер станицу планирану Стратегијом, Републичким планом и Законом и просторно-планском документацијом на нивоу општине Модрича.

График 6. Шема централизованог погона за управљање отпадом

Постројење за предtretман отпада (сортирница) је објект са линијом за сепарацију отпада у који се допрема одвојено сакупљен отпад за рециклажу из канти, контејнера или кеса са неког подручја. Оно представља простор који се састоји од технолошке линије за аутоматско одвајање отпада или уз помоћ људске радне снаге. Њена улога је брзо и додатно одвајање одвојено сакупљеног отпада у фракције за даљи третман или које је могуће пласирати на тржиште. Локација оваквог постројења може бити и у саставу трансфер станице, депоније или као издвојени објект у цјеловитом систему управљања отпадом.

Трансфер станица која би евентуално могла укључивати и рециклажно двориште и сортирницу треба да испуњавају одређене услове код одређивања локације ових погона:

- довољна удаљеност од насеља,
- не смију бити у окружењу водотока или акумулација, изворшта воде за пиће,
- не смију бити у зони утицаја на природно и културно-ситоријско наслеђе,
- адекватна геолошка подлога,
- довољна близина саобраћајној, електронергетској и телекомуникационој инфраструктури.

Трансфер станице су мјеста до којег се отпад допрема, истовара, привремено складишти те утовара у већа возила и транспортује на даљи третман до заједничких депонија.

Постоји неколико варијанти трансфер станица:

- Трансфер станице у виду сортирних станица и станица орјентисаних на мање регије. У овом случају ријетко се јавља потреба за било којим видом третмана отпада, него се отпад само претовара из камиона смећара у већа транспортна средства и отпрема. Основни захтјев је изградња одговарајућег објекта, али нема посебне потребе за манипулативним средствима.

- Трансфер станице са таласним јамама подразумева одговарајући објект са манипулативним/просторним нивоима који омогућавају истовар камиона аутосмећара независно од даље манипулације истовареним отпадом и утовара у трансфер приколице. Овај тип трансфер станице захтијева више простора и веће трошкове.

- Трансфер станице са стационарним компактором су тип станица који је данас мање у употреби. Оне користе систем са хидрауличним компактором који сабија отпад у самим трансфер приколицама које у том случају морају бити изведене од јаке и аутоматски скупље конструкције.

- Трансфер станице са прекомпактор системом за сабијање отпада садржи цилиндар у коме хидраулични компактор сабија отпад и тај систем не захтијева јаке и скупе конструкције трансфер приколице. Овај систем је скупљи али изузетно ефикасан и дугорочно исплативији.

- Трансфер станице са балер системом користе се у случајевима кад је неопходно издвајање корисних компоненти односно материјала за рециклирање из отпада. Овај систем подразумева пресу која након сабијања врши и везивање сабијеног материјала тракама или жицом и формира балу као независну транспортну јединицу. За тако формиран материјал потребна је механизација за њену манипулацију (претовар и сл.). Ово је један од скупљих система, а основна предност му је смањење запремине отпада и уштеда простора и олакшавање транспорта.

- Трансфер станице са контејнер системом које користе интермодуларне контејнере који имају посебан намјенски дизајн. У ове контејнере отпад се довози и допрема са намјеном чувања у дужем временском периоду под контролисаним условима. На овај начин смањују се потребе за брзим или честим транспортом док се не попуне капацитети.

Макролокације трансфер станица одређене су Стратегијом о управљању отпадом, али да би се одредиле микролокације потребно је размотрити оптималне удаљености мјеста са којих се прикупља отпад и удаљеност регионалних санитарних депонија.

Трансфер станица би у овом случају имала **централну улогу и позицију** у овој техничко-технолошкој целини организованој као центар за управљање отпадом, али остали садржаји осим трансфер станице **не требају бити обавезујући** за инвеститора, због ефикасније и брже изградње, односно доступних финансијских средстава, већ остају само као приједлог ради централизованог и лакше организованог простора за управљање отпадом у Модричи.

12. ПРОГРАМ СМАЊЕЊА КОЛИЧИНА БИОРАЗГРАДИВОГ И АМБАЛАЖНОГ ОТПАДА У КОМУНАЛНОМ ОТПАДУ

Биоразградиви отпад је отпад из вртова и паркова, отпад од хране и кухињски отпад из домаћинства, канцеларија, ресторана, veleпродаја, кантина, угоститељских и малопродајних објеката и сличан отпад из производње прехранбених производа. Овај отпад је органског састава, најчешће са великим удјелом влаге и подложен је микробиолошкој разградњи. У биоразградиви отпад спада и пољопривредни отпад и отпад из шумарства, ловства, рибарства. Пољопривредни отпад настаје у ратарству, воћарству и сточарству, рибарству и ловству. Отпад из шумарства настаје и одржавањем и искоришћавањем шума. Ријеч је о отпаду који има карактеристике пољопривредног отпада, а једним дијелом се пријављује у оквиру прерађивачке индустрије, а другим дијелом (који остаје на мјесту настанка – њиве, шуме и др.) под наведеном области (пољопривреда и шумарство).

Најједноставнији начин одрживог управљања биоразградивим отпадом је механичко-биолошки третман - компостирање. Оно се може вршити у домаћинствима, као "кућно компостирање", или у склопу центара за управљање отпадом у мобилним постројењима за компостирање или компостирањем на отвореном.

Кућним компостирањем се постиже одвајање биоразградивог отпада од осталог комуналног отпада, те бесплатно добијање органског супстрата за ђубрење и побољшавање својстава земљишта (баште, вртови, паркови, воћњаци) након одређеног испитивања, чиме се постижу уштеде. Компостирањем се може смањити количина отпада који се одлаже за скоро 30%, а доприноси смањењу емисија гасова стаклене баште који настају на депонијама као и приликом транспорта. Неопходно је информисати и потакнути грађане на кућно компостирање, а то је могуће кроз информативно - едукативне радионице, медије, као и кроз субвенционисање кућних компостера.

Да би се биоразградиви отпад смањио у укупној количини комуналног отпада и компостирао у центру за управљање отпадом, потребно је обезбиједити примарно раздвајања отпада у домаћинствима путем канти за рециклабилни отпад. То је сепарација отпада на мјесту на ком настаје према његовим карактеристикама. Секундарно раздвајање отпада изводи се у центру за управљање отпадом на линији за сепарацију. Ситни биоразградиви отпад упућује се у погон за компостирање биоотпада, који од отпада у одговарајућим условима прави компост као природно ђубриво.

Амбалажа је сваки производ, без обзира на природу материјала од којег је израђен, који се користи за одржавање, заштиту, руковање, испоруку и представљање робе од сировина до готових производа, од произвођача до потрошача. Амбалажни отпад је свака амбалажа или амбалажни материјал који не може да се искористи у првобитне сврхе, осим остатака материјала насталих у производњи амбалаже (производни остаци) који се не сматрају амбалажним отпадом. Према подацима РЗС РС структура амбалажног отпада ван домаћинства је таква да три главне фракције доминирају у њему, а то су:

- отпадни амбалажни папир и картон (31,6%),
- пластика (28,1%),
- стакло (27,2%),
- дрво (5,5%),
- метал (3,8%),
- опасни амбалажни отпад (<0,1%).

Један од циљева програма управљања амбалажним отпадом је и увођење стимулативних мјера за кориснике рециклираних амбалажних материјала. С обзиром на приступ стимулације сакупљања отпадне амбалаже постоје два основна система сакупљања, а то су *интегрални* и *депозитни* систем. И један и други систем укључују основне елементе управљања отпадом амбалажом, а то је успостављање сакупљачких мјеста, складиштење, транспорт и третман.

Ни амбалажни ни биоразградиви отпад се у склопу организованог прикупљања отпада у Модричи не одвајају него се мијешају са осталим врстама отпада и заједно одвозе и одлажу на регионалну депонију.

Циљеви и активности у систему управљања биоразградивим и амбалажним отпадом:

1. Успоставити ситем примарног одвајања биоразградивог отпада и рециклабилног амбалажног отпада као и депозитног система управљања амбалажним отпадом

Управљање амбалажним отпадом се базира на одвојеном сакупљању отпада на мјесту настанка. Отпад се сакупља у посебним, намјенским посудама те преузима од стране овлашћених сакупљача и превози до мјеста рециклаже и/или збрињавања. Систем одвојених посуда/канти за рециклабилни и нерециклабилни отпад како би се отпад одвајао на мјесту настанка и грађани активно укључили у процес одговорног управљања отпадом путем примарне селекције отпада чиме се смањују и трошкови. Ово подразумијева и подизање *зелених острва* у граду за посебне врсте амбалаже и органски отпад, а код биоразградивог отпада и одвојено организовано сакупљање органског отпада са зелених површина, трговина и пијаца од стране КП.

Поред овог система треба развијати и систем депозитног управљања амбалажним отпадом који подразумијева да се власници отпада стимулишу финансијски за сакупљање отпада, при чему је при куповини производа који има амбалажу депозит садржан у цијени производа, а при враћању амбалаже власник отпадне амбалаже добија депозит натраг. Овај систем је примјењив код ПЕТ амбалаже, стакла и алуминијских конзерви.

2. Контрола отуђења секундарних сировина из мјеста прикупљања отпада

Строжија контрола и инспекцијски надзор над лицима која из комуналног отпада издвајају корисне компоненте помажу код осигуравања довољне количине отпада који се из мијешаног комуналног отпада може издвојити и искористити. Такође, успоставом зелених острва мора се обезбиједити и контрола истих из истог разлога (закључани контејнери и сл.). Та лица се истовремено подстичу да формално-правно региструју своју дјелатност или да се укључе у рад сортирнице или трансфер станице.

3. Изградити погон за раздвајање, сортирање и складиштење амбалажног отпада у склопу трансфер станице

Овај погон опционо може бити дио *центра за управљање отпадом*, односно у близини планиране трансфер станице. Да би се могао одредити потребан ниво техничке опремљености погона (сортирница, складишта, преса, млин и сл.) за третман одвојено сакупљеног амбалажног отпада, потребно је изградити студије изводљивости зависно од усвојеног система управљања амбалажним отпадом (*интегрални/депозитни*) на нивоу општине.

4. Подстицати и развијати систем компостирања биоотпада у граду и приградским насељима

Могуће је кроз грантове Фонда, иностраних фондова, донације, средства ЗЕВ-а, буџетска средства или пројекте НВО омогућити набавку компостера за домаћинства, јавне установе или стамбене блокове у којима ће се прикупљати органски отпад подложен микробиолошкој разградњи. Добијени компост је могуће примијенити на зеленим површинама, а одржавање се може дати у надлежност предузећима које управљају зеленим површинама или КП. Такође, одвојено

сакупљени органски отпад из зграда и домаћинстава могуће је одвозити у центар за управљање отпадом и ту организовати компостирање неком од доступних метода.

6. Изградња погона или компостишта за прераду биоразградивог отпада у близини трансфер станица или на другој локацији

Компостирање је метода обраде одвојено сакупљеног биоразградивог отпада којим се поред добијања компоста истовремено избјегава производња метана и процједних вода које карактерише висок ниво органског загађења.

Сировине за производњу компоста могу бити извори биоразградивог отпада из комуналних дјелатности, из кућног отпада, са јавних пошврнина, из пољопривреде, шумарства, аквакултуре и сл. За компостирање се планира сав отпад биљног поријекла са пијаца, одржавања јавних зелених површина, из кухиње, баште, воћњака, травнатих површина, остаци са пољопривредних површина (остаци од воћа и поврћа, хљеб и пецива, стабљике цвијећа и поврћа, љуске од јаја, остаци од чаја и кафе, остаци од покошене траве и живице, лишће, гранчице, слама, сијно, иглице четинара, остаци од нетретираног дрвета, као струготина, пиљевина, кора, остаци папира и картона.

Објект за компостирање - Овај простор могуће је планирати у обухвату центра за сакупљање отпада или трансфер станице као отворени плато или мобилно постројење, у зависности од резултата студије изводљивости, финансијских могућности и количине отпада који се може прикупити и компостирати, а посебно жељеног квалитета и намјене добијеног компоста.

а) *Постројење за механичко-биолошки третман отпада (МБТ)* обухвата разне технологије механичко-биолошког третмана (од биосушења, компостирања па све до суве ферментације или анаеробне дигестије за третман биоразградивог отпада, односно механичку рафинацију суве, калоричне фракције за добијање горива из отпада високе квалитете или материјала за рециклажу (секундарне сировине). Погон може бити стационално или мобилно постројење у јавном власништву или јавно-приватном партнерству.

б) *Компостиште* се може планирати као алтернатива погону, са методом компостирања на отвореном платоу. У случају недостатка одговарајуће технологије или неисплативости, недостатка средстава и сл. могуће је организовати компостирање на отвореном на компостној гомили, тј. "компостирање у редовима" без присилне аерације. Процес компостирања започиње када се материјал хомогенизује и стави на хрпу и када почиње микробиолошка активност која подиже температуру до 65-75 °C у периоду од неколико дана а након тога се температура постепено снижава. Овај објект представља бетонски плато на коме се формирају леје за компостирање и оставља простор за манипулацију трактора. Отпадне воде са компостишта се морају одводити у лагуну.

Слика 28. Примјер затвореног система компостирања

Слика 29. Примјер отвореног система компостирања

13. ПРОГРАМ РАЗВИЈАЊА ЈАВНЕ СВИЈЕСТИ О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

Тренутно се у Модричи у склопу едукације о отпаду, популаризације заштите животне средине и промоције одговорног управљања отпадом реализују активности које испуњавају ове циљеве. Током године врши се обиљежавање неког од еколошких датума у организацији Туристичке организације Модриче и општинске управе, када се широј јавности, а посебно дјечи, скреће пажња на проблеме загађења чврстим отпадом.

У постојећим предшколским и школским установама реализују се еколошке секције које у свом ваннаставном раду посвећују пажње овој теми. Ученици се и у склопу формалног рада и ван њега осврћу на ове теме у раду са наставницима у склопу разних предметних области (биологија, техничко образовање и информатика, географија, ликовно образовање и сл.).

Поједине невладине организације имају своје програмске или пројектне активности на територији Модриче које се током рада посвећују темама подизања свијести одређених циљних група по питању загађења отпадом.

Међутим програмског и планског спровођења развијања свијести међу становништвом нема.

Програм развијања јавне свијести о одговорном управљању отпадом треба да буде фокусиран на следеће категорије друштва:

- Раднике комуналног предузећа,
- Запослене у јединици локалне самоуправе,
- Образовне установе,
- Медије,
- Привредни сектор,
- Широј јавност.

Едукација о отпаду треба бити базирана са различитим циљним групама али фокусирана на следеће теме и области:

- "Примарно раздвајање" са којим треба почети код развијања свијести јавности кад је у питању отпад. С обзиром на животни стандард, недостатак времена, менталитет становништва и друге негативне предуслове овај програм потребно је повезивати са илустрацијама исплативости и економичности примарног одвајања отпада насупрот проблемима које локална заједница има у случају да се примарно раздвајање отпада не врши.

- Концепт "нула отпада" подразумева смањење настанка отпада, а потребно га је спроводити са свим категоријама јавности путем информативних, едукативних и промотивних активности, те подстицањем економским или финансијским инструментима.

- Развој "чистих технологија" који представља дизајн технолошког процеса који штеди ресурсе, рециклира, смањује количину отпада који се одвози на депонију.

- Начело "загађивач плаћа" треба истицати као неизоставан дио едукације о отпаду у коме се истиче да се сви трошкови везани за отпад могу смањити смањењем количине отпада, рециклажом, поновним коришћењем, увођењем чистијих технологија и прописним депоновањем.

Циљеви и мјере програма развијања јавне свијести о управљању отпадом:

1. Подршка пројектима удружења грађана посвећених отпаду

Јединица локалне самоуправе може самостално у оквиру буџета или у сарадњи и уз подршку министарства, домаћих и страних фондова треба да у оквиру конкурса развија систем финансирања пројеката који су усмјерени на едукацију, анкетање грађана о отпаду, информисање о последицама загађивања, подизање свијести о опасном отпаду, развој програма одговорног управљања отпадом, акције уређења и чишћења јавних површина и сл. активности.

2. Укључивање јавности и информисање о доношењу одлука везаних за отпад

Јавност мора бити благовремено обавијештена о свим одлукама везаним за чврсти отпад у смислу: доношења нових или измјене и допуне постојећих прописа везаних за отпад, издате дозволе за управљање отпадом и еколошке дозволе за постројења, доношење одлука о локацији депонија или трансфер станица, чишћењу дивљих депонија, казни и прекршаја везаним за илегално одлагање отпада и сл. С обзиром на то да су теме везане за отпад имају велики утицај на квалитет живота и захтијевају значајна средства за рјешавање проблема везаних за отпад, свако правремено обавјештавање јавности о овим темама може да доведе до рјешења које је добро за све, а усклађењо са планским и стратешким документима и са прописима о отпаду. При дијељењу информација и промоцији потребно је посебно водити рачуна о приступачности информација свим циљним групама становништва (прилагођен начин комуникација младима, старијем становништву, неписменим особама, дјеци итд.). У реализацији овог циља значајну улогу има јединица локалне самоуправе са својим средствима и начинима информисања и локални медији.

3. Јавне кампање и обиљежавање еколошких датума на тему одрживог управљања отпадом

Ови догађаји подразумијевају стручна предавања, семинаре, састанке, округле столове, стручне и научне конференције и скупове, изложбе, пројекције филмова, штампане медије, поркетање тематских веб страница и портала и разне друге јавне догађаје и средства информисања. Ову праксу која је донекле развијена треба наставити спроводити и унапрјеђивати. У приодима пред организована чишћења дворишта и јавних површина (рано прољеће) потребно је спроводити кампање позивања људи на учешће у овим акцијама. У јесен је могуће одржавати различите акције заједничког уређења јавних површина, скупљања отпада и промјене намјене очишћених површина. У овим кампањама потребно је укључити раднике КП, комуналну полицију, невладин сектор и локалне медије.

4. Организовање едукативних догађаја у сарадњи са привредним сектором

Ови догађаји подразумијевају стручна предавања, семинаре, састанке, округле столове, стручне и научне конференције и скупове и сл. Јединица локалне самоуправе у сарадњи са сектором привреде, у који спадају скоро све гране привреде које по Закону имају обавезу прибављања еколошке дозволе прије пуштања у рад (уз то имају и Планове управљања отпадом и произвођачи су отпада) треба организовати стручну едукацију о управљању отпадом или је подстицати и организационо, технички и финансијски помоћи. Овим путем се осигурава ванредно промовисање "чистих технологија", концепт "нула отпада" и истичу разне обавезе привредних субјеката кад је у питању управљање отпадом, обавезе о уговорима са КП, технологије третаман отпада, посебно опасног индустријског отпада и сл. На овај начин могуће је и неке привредне субјекте подстаћи на инвестирање у дјелатности управљања отпадом и тиме диверзификовати постојећу домаћу привреду. Овим путем могу се привући и страни инвеститори из ЕУ и других регија који

5. Континуирано едуковање и савјетовање радника ЈЛС у управљању отпадом

Омогућити едукацију, савјетовање и сл. за раднике ЈЛС који се баве темама везано за отпад путем семинара, савјетања, предавања, студијских путовања и сл. Овим се омогућавају и иновације и нови приједлози за технологије управљања отпадом, правремено праћење трендова у управљању

отпадом, праћење стратешких, планских и законских докумената из ове области и испуњавање обавеза ЈЛС по том питању.

6. Испитивања јавног мњења по питању отпада

Повремено анкетирати становништво по питању управљања отпадом на територији Модриче. Испитивања се могу обављати прилично једноставно путем учешћа на предавањима и презентацијама, у средствима јавног информисања и путем друштвених мрежа, преко штандова у центру града и насељима, анкетним обрасцима у директном контакту са становништвом и сл. Теме треба примјењивати у зависности од актуелне ситуације и потребе ЈЛС и КП, али се оне већином свode на: задовољство тренутним системом управљања отпадом и приједлози побољшања, мишљење о локацијама за управљања отпадом (зелена острва, центри за рециклажу, трансфер станице, депоније и сл.), информације о дивљим депонијама итд.

14. ЛОКАЦИЈА ПОСТРОЈЕЊА ЗА САКУПЉАЊЕ ОТПАДА, ТРЕТМАН И ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА, УКЉУЧУЈУЋИ ПОДАТКЕ О ЛОКАЦИЈСКИМ УСЛОВИМА

ЈАВНЕ ЛОКАЦИЈЕ ЗА ОРГАНИЗОВНАНО САКУПЉАЊЕ ОТПАДА У ГРАДУ

Локације за појединачно сакупљање отпада представљају **канте и груписане ограђене контејнере** у власништву КП Комуналац а.д. и налазе се у насељима и у урбаном дијелу Модриче гдје грађани остављају комунални отпад, те такође привредници комерцијални отпад. Локације за сакупљање отпада из индустрије налазе се у оквиру сваког индустријског постројења.

Друга мјеста за посебно сакупљање отпада попут **"зелених острва"** или центара у које би грађани или привредници сами довозили отпад тренутно не постоје, али се планирају на прометним мјестима, као и крај саобраћајница да се обезбиједи лакши приступ.

Отпад који није могуће или није дозвољено одложити у контејнере, отпад који припада посебним токовима, кабасти отпад и отпад од грађења и рушења, грађани ће моћи да однесу у **центар за сакупљање отпада**, који се може налазити у оквиру планиране Трансфер станице Модрича.

ПРИВАТНЕ ЛОКАЦИЈЕ ЗА ТРЕТМАН ОТПАДА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ

Привредни субјекти - Отпад се тренутно на територији Модриче не третира организовано у смислу постојања неког вида рециклажног дворишта или трансфер станице. Једине локације за третман отпада су већ наведени предузетници и правна лица који послују првенствено са металним отпадом, затим са картоном и стаклом. Поред тога Рафинерија уља а.д. Модрича има Дозволе за складиштење и третман зауљеног отпада и отпадних уља у кругу свог погона.

Наведени субјекти сакупљачи секундарних сировина имају властита рециклажна дворишта и баве се прикупљањем, сортирањем и другим третманом секундарних сировина. Правно су регистровани као физичка лица - предузетници, од којих само један има потребне дозволе и Рјешења по питању управљања отпадом и Еколошке дозволе. Поред њиховог организованог прикупљања отпада, овим предузетницима и грађани могу да доведу самостално неке категорије отпада са којим наведена лица послују.

Ови предузетници и предузећа се налазе на сљедећим локацијама:

- ЗТР "Саша" Слободан Бијелић с.п. - Кладари Горњи (сортирање, раздвајање, привремено складиштење, сјечење, пресовање)

- Рафинерија уља а.д. Модрича - Војводе Степе Степановића 49, Модрича (складиштење, сортирање, раздвајање, суспаљивање)

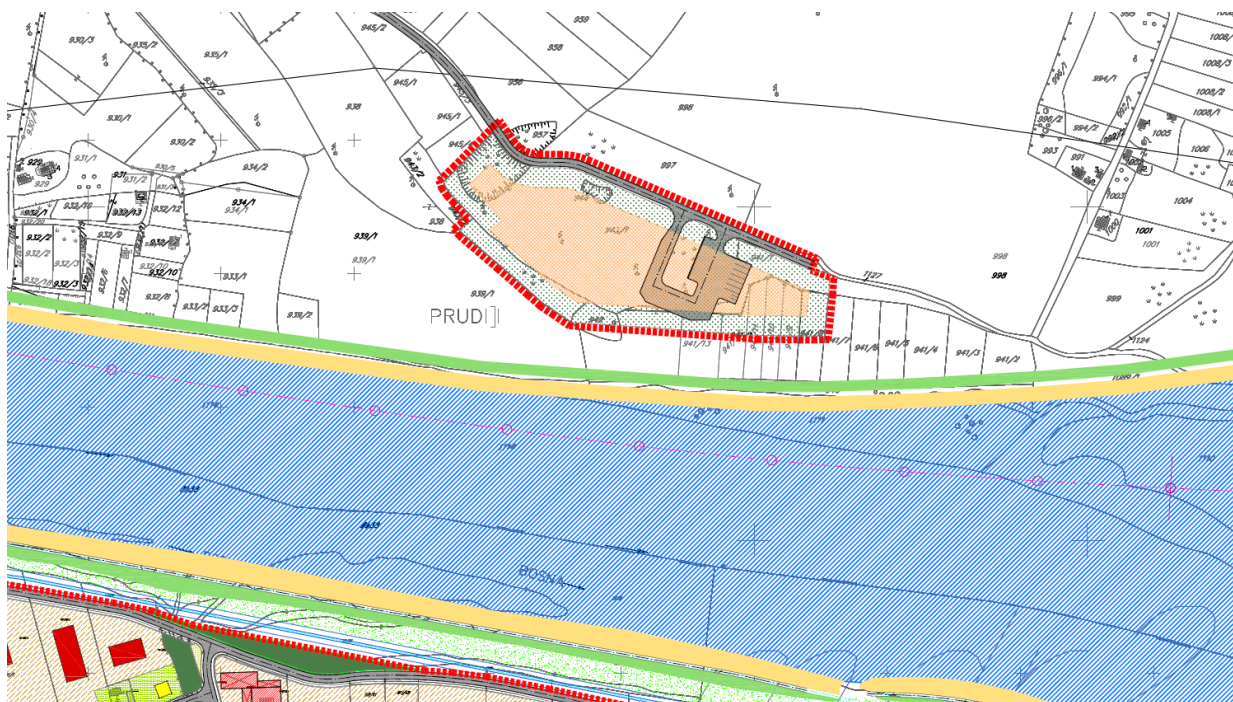
Поред наведених регистровани субјекти на подручју Модриче који сакупљању и привремени складиште отпад су и Кемокоп д.о.о. (складиштење, транспорт) на локацији Мајевичка 4 и Комо Транс д.о.о. регистровано само за транспорт. Ова предузећа немају значајан третман отпада на својим локацијама.

ЦЕНТРАЛНА ЛОКАЦИЈА ПОГОНА ЗА САКУПЉАЊЕ, ПРЕТОВАР И ТРЕТМАН ОТПАДА

У Закључку о усвајању Одлуке о утврђивању локације за депонију отпада општине Модрича. У истом Закључку у члану 2. наводи се да Скупштина општине Модрича покреће иницијативу за договор општина Вукосавље, Модрича и Оџак, са могућношћу да се по договору укључе и друге општине, "за заједничку изградњу трансфер станице (рециклажног дворишта)". Овај Закључак објављен је у Службеном гласнику Општине Модрича бр. 16 од 15.10.2021. године.

Према подацима из Урбанистичког плана и изводу из Регулационог плана Предузетничка зона, локација трансфер станице предвиђена је на подручју Модричког луга на к.ч. 943/1, 944, 941/1, дијелу 942, 941/8, 941/9, 941/10, 941/11, 941/12, 941/13. К.О. Модрички Луг, општина Модрича.

Слика 29. Извод из РП Предузетничка зона, предвиђена локација ТС "Модрича"

С обзиром да Одлуком није јасно дефинисан облик и организација овог постројења, предлаже се да се простор намијењен за управљање отпадом, уз сагласност и мишљење Министарства, организује као вишесекторски *центар за управљање отпадом* који би као јединствена техничко-технолошка цјелина обухватио: **сортирницу** или други технички једноставан облик објекта (нпр. заравњен плато од непорпусне подлоге) за манипулацију отпадом, раздвајање и механички третман (ручно издвајање, сортирање, пресовање, паковање, слагање и сл.) корисних компоненти из мијешаног комуналног отпада или довозених посебно сакупљених фракција, простор будуће **трансфер станице**, **центар за прикупљање отпада** (посебно опасног), **рециклажно двориште** за посебне категорије неопасног отпада у које се или допремају поједине фракције из рециклажних канти и зелених острва и доведеног радздвојеног отпада од грађана, кабастог отпада или издвојене компоненте које настају у сортирници/другим методама издвајања корисних компоненти из мијешаног отпада, простор за **привремено складиште** посебно одвојених категорија отпада и опасног отпада које грађани сами довозу/предају или које у мијешаном отпаду доведе КП, простор **компостишта** или мобилни уређај за биолошки третман биоразградивог и другог органског отпада који би се претварао у компост. **Садржаји се могу планирати и градити етапно у складу са планирањем, потребама и доступним финансијским средствима.**

Макролокације трансфер станица одређене су Стратегијом о управљању отпадом, али да би се одредиле микролокације потребно је размотрити оптималне удаљености мјеста са којих се прикупља отпад и удаљеност регионалних санитарних депонија.

Локације центара за сакупљање посебних врста отпада од домаћинстава треба планирати на начин да буду што удаљеније од насељених подручја или да се насељена подручја одговарајућим мјерама заштите од прекомјерне буке, прашине и неугодних мириса.

Приликом избора локације сабирних мјеста за сакупљање опасног отпада, потребно је узети у обзир удаљеност од насељених подручја те иста не планирати у непосредној близини стамбених јединица.

Студија изводљивости за одређивање локација и броја погона за одвајање одвојено сакупљених врста отпада и центара за сакупљање треба узимати у обзир категорију грађевине, педологију, геоморфологију подручја, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике локације, заштиту животне средине, удаљеност од насеља, саобраћајну повезаност, развијеност постојеће и потреба за новом инфраструктуром. Трансфер станица са пратећим садржајима мора испунити следеће техничко-технолошки услове:

- простор мора бити ограђен и имати прикључак на електричну енергију и воду,
- отпад се мора складиштити одвојено по својству, врсти и агрегатном стању на начин који онемогућава, односно спрјечава расипање и разливање отпада,
- довод воде планирати из јавног водовода уколико постоји изграђена водоводна мрежа, а недостатку водоводне мреже предвидјети алтернативу снабдевања водом,
- санитарно-фекалне отпадне воде из објеката за боравак радника прикупити и одвести до прикључка на јавну канализациону мрежу или ријешити изградњом септичке јаме коју треба празнити овлаштено предузеће,
- атмосферске отпадне воде са паркинга и манипулативних површина одвести до сепаратора уља и масти, те након третмана испустити у јавну канализациону мрежу,
- подна површина мора бити водонепропусна и мора бити резистентна на дејство ускладишеног отпада,
- неопходно је урадити идејни пројекат, техничку документацију, прибавити локацијске услове и грађевинску дозволу и неопходне сагласности од надлежних органа и организација у складу са законском регулативом,
- центар за сакупљање отпада треба бити опремљен уређајима, опремом и средствима за дојаву и гашење пожара, опремом и средствима за чишћење расутог и разливеденог отпада и расвјетом,
- контејнери, посуде и друга амбалажа, морају бити израђени тако да омогуће сигурно пуњење, пражњење, одзрачивање, узимање узорака те непропусно затварање,
- осигурати надзор рада центра за сакупљање отпада - у центру треба да ради компетентно особље,
- на уочљивом дијелу центра мора бити истакнут „план заштите од удеса“
- центар за сакупљање отпада мора бити означен натписом „Центар за сакупљање отпада“ с подацима о врсти отпада који се складишти, називу одговорног лица, радном времену које треба прилагодити начину живота и потребама гравитирајућег становништва,
- заштита од буке осигурава се радом помоћу опреме и уређаја који су редовно одржавани и сервисирани и са којима се ствара што мање буке, а заштита од прашине с локације осигурава се редовним ручним и машинским чишћењем локације и опреме,
- отпад се на улазу у центар за сакупљање отпада пријављује и од стране особља контролише, евидентира и доносилац отпада се упућује на место на које је потребно одложити поједине врсте отпада,
- након што се контејнери-посуде напуне с одговарајућом врстом отпада, одговорно лице за управљање отпадом центра организује мерење отпада и превоз до РД.

ЛОКАЦИЈЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА

Локална санитарна депонија - Локација у оквиру територије општине Модрича која ће бити намијењена одлагању отпада - депонија, до сада није планирана, из разлога што иста није планирана Стратегијом ни Републичким планом.

Тренутно стање по питању локације одлагања отпада је такво да се сав прикупљени отпад са територије Модриче одвози по уговору на Регионалну депонију Карабеговац у Добоју.

Регионална депонија Добој је тренутно несанитарна депонија, која служи као регионална депонија и прима отпад из неколико општина из Републике Српске и ФБиХ. Стратегији предлаже унапријеђење у санитарну регионалну депонију коју би користиле општине Брод, Вукосавље, Дервента, Добој, Доњи Жабар, Модрича, Пелагићево, Петрово, Теслић, Шамац и Станари. Процијењена годишња количина отпада за ових 11 општина је око 58.000 тона. Депонија у Добоју спроводи програм мјера у циљу прилагођавања и преласка на санитарни начин депоновања. Пројекат регионалне депоније је спреман, експропријација земљишта завршена, потребна је ревизија пројекта и студија утицаја на животну средину и друштво за изабрану локацију. Општина Пелагићево такође, спроводи програм мјера, након чега треба до 2026. године, да се прикључи депонији у Добоју.

Регионална депонија се обично састоји од улазно-излазне зоне, простора за одлагање отпада - тијело депоније, простора око депоније, осталих садржаја (третман депонијског гаса, отпадних и процједних вода итд.), резервисаног простора за будуће погоне (простор рециклирања, погон за третирање, одвајање сировина и рециклирање, одвојено складиштење за пријем опасног отпада из комуналних извора).

Регионална депонија Добој тренутно посједује Рјешење о еколошкој дозволи број: 15-96-10/11 издато 08.03.2021. године од стране МПУГЕ РС, које важи до 23.03.2026. године. Депонија се налази на к.ч. бр. 2802, дио к.ч. бр. 2800 и дио к.ч. бр. 2790 К.О. Добој и има сљедеће садржаје:

- депонија површине 46 364 m²,
- управна зграда (зидани објекат – портирница за смјештај радника на депонији),
- контејнери (три контејнера) са мокрим чвором и хидрантском мрежом,
- вага.

Слика 29. Приказ регионалне депоније Карабеговац у Добоју

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је, у оквиру пројекта „Техничка помоћ за изградњу дугорочне одрживости интегрисаног управљања чврстим отпадом у Босни и Херцеговини“, који је финансиран од стране Шведске агенције за међународни развој (SIDA), а у склопу партнерског пројекта са Свјетском банком, у току 2018. године, номиновало 6 великих локалних депонија у Републици Српској за израду Студије за санацију и затварање, у општинама Србац, Челинац, Котор Варош, Власеница, Шековићи и Братунац. у 2019. години, у склопу истог пројекта израђене су Студије за рехабилитацију и унапређење за двије регионалне депоније у Добоју и Требињу и то: *Прелиминарна студија изводљивости за рехабилитацију и унапређење несанитарне регионалне депоније „Карабеговац“ у Добоју* како би се наведена депонија претворила у санитарну регионалну депонију. Ова Студија је основа за израду Главног пројекта за затварање или рехабилитацију депонија, а који је услов за издавање Рјешења за програм мјера са динамиком прилагођавања, у складу са Правилником о садржини програма мјера са динамиком прилагођавања за рад постојећих депонија, („Службени гласник Републике Српске“, број 41/15), а везано за члан 99. Закона о управљању отпадом, („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21, 65/21).

15. МЈЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ КРЕТАЊА ОТПАДА КОЈИ НИЈЕ ОБУХВАЋЕН ПЛАНOM И МЈЕРЕ ЗА ПОСТУПАЊЕ СА ОТПАДОМ КОЈИ НАСТАЈЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

ИНЕРТНИ ОТПАД

Инертни отпад је отпад који подложен значајним физичким, хемијским или биолошким промјенама, то јесте не раствара се, не сагоријева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградљив, или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да проузрокује загађења животне средине или угрози здравље људи. Поред комуналног отпада присутан је проблем отпада из грађевинарства и неких индустрија који се или одлаже на дивље депоније или на депонију комуналног отпада, чиме се прихватни капацитет самих депонија знатно смањује. Грађевински и инертни отпад настаје код производње грађевинских производа или полупроизвода, грађења, рушења или реконструкције грађевина.

У Републици је усвојена Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник Републике Српске”, број 36/15) којом се између осталог регулише одлагање инертног отпада (у шта спада и грађевински отпад), а што је у складу са ЕУ Директивама у вези са отпадом и депонијама отпада.

1. Развити систем раздвајања грађевинског отпада

За квалитетнији систем управљања грађевинским отпадом могуће је формирати ценовник за различите категорије унутар индустријског отпада као нпр. за инертни отпад, метални отпад, цигла, мијешани грађевински отпад итд. чиме се подстичу произвођачи отпада да грађевински отпад категоришу и сортирају. На градилиштима је у склопу уређења и организовања градилишта потребно обезбиједити раздвајање различитих врста грађевинског и инертног отпада на мјесту настанка (опасни, неопасни, различите врсте материјала: бетон, цигла, асфалт, камен, као и пластика, картон и слични отпадни материјали од грађења).

2. Оснивање одлагалишта инертног отпада

Гдје год је то могуће, депоније инертног отпада требају бити лоциране непосредно уз или у близини регионалних депонија или других центара за управљање отпадом. При депонијама инертног отпада би се уз употребу мобилних дробилица довезени отпад уситњавао, а након тога дијелом користио другдје за потребе равнања/посипања терена и других грађевинских активности, а само остатак би се одлагао на санитарној депонији. Прије неке манипулације или коришћења ове врсте отпада потребно је извршити раздвајање опасног од неопасног отпада из овог отпада.

МЕДИЦИНСКИ ОТПАД

Медицински отпад је отпад који настаје пружањем здравствених услуга и вршењем научних истраживања и експеримената у области медицине (инфективни, патолошки, хемијски, токсични или фармацеутски отпад, као и цитотоксични лијекови, оштри инструменти итд.).

Неки од проблема код медицинског отпада су недовољан број овлашћених сакупљача медицинског отпада, нередовност одвоза сакупљених количина, висока цијена збрињавања медицинског отпада, недовољан број потребне опреме за третман инфективног отпада (сопствени третман инфективног отпада помоћу аутоклава).

1. Развити систем управљања медицинским и фармацеутским отпадом на подручју општине

Управљање медицинским отпадом заснива се на одвојеном сакупљању неопасног и опасног отпада (инфективни, хемијски и др.) на мјесту настанка, у здравственим установама и амбулантама и од грађана. Опасни медицински отпад сакупља се у посебним, намјенским посудама, те преузима од овлашћених сакупљача и превози до мјеста збрињавања. За медицински отпад, предлаже се да све

установе у којима се обавља здравствена заштита израде посебне *Планове управљања медицинским отпадом*, именују одговарајуће лице и воде евиденцију о количинама, апотеке да преузимају старе лијекове и предају надлежним лицима за управљање овом врстом отпада. Наставити сарадњу са Погоном за третман инфективног отпада у Добоју, а у случају реструктурирања успоставити сарадњу са неким од нових планираних погона за третман инфективног медицинског отпада у најближим центрима, нпр. Добој или Бијељина. Неопасни отпад из медицинског отпада одлагати са осталим комуналним отпадом, с тим да се и ту врши одвајање на рециклабилни и нерциклабилни отпад.

АНИМАЛНИ ОТПАД

Отпад и нуспродукти животињског поријекла настају у клаоницама, погонима за прераду меса, рибе и другим објектима за узгој и држање животиња и прерађевина (хладњаче, стоваришта, штале, зоолошки вртови и др.), продавницама, угоститељским и другим објектима јавне прехране, као и угинуле животиње са јавних површина. Отпад животињског поријекла настаје и у ветеринарству.

На подручју Модриче послује 1 клаоница и 5 месница. Поред њих регистровано је и преко 15 фарми за узгој стоке, свиња и живине, не узимајући у обзир пољопривредна газдинства која имају мањи број пољопривредних животиња и једна ветеринарска станица. Ради се о произвођачима анималног отпада и нуспроизвода животињског поријекла који завршавају измијешани у комуналном отпаду и одвозе на регионалну депонију, посебно се одвозе по позиву КП на депонију, илегално одлажу на дивље депоније или илегално одлажу у ископане јаме.

Не постоји у довољној мјери организован систем за управљање отпадом животињског поријекла, јер не постоје кафилерије ни сабирни центри са хладњачама за сакупљање ове врсте отпада. Претпоставља се да се око 50% од наведене укупне количине животињског отпада не региструје, односно отпад се неконтролисано закопава (приватне парцеле, дивље депоније и др.). Проблем управљања отпадом у сточарству представљају екскременти и складиштење течног и чврстог органског ђубрива, што доводи до загађења површинских вода. Неискориштени отпад углавном се одлаже на депонијама на локацијама производње или дивљим депонијама.

За рјешавање овог проблема потребно је да му заједнички приступе Одјељење за привреду са Комуналном полицијом, Ветеринарском, Еколошком и Санитарном инспекцијом, кроз заједничку и континуирану сарадњу са примарном пољопривредном производњом (фарме) и прерађивачким сектором (клаонице) и трговином (меснице).

Према Стратегији о управљању отпадом у РС за отпад животињског поријекла се реферише на резултате пројекта "Студија изводљивости управљања нуспроизводима животињског поријекла и животињским отпадом у БиХ" из 2018. којом се предлаже изградња 1 централног постројења за третман ове врсте отпада на нивоу БиХ, и то у општини Добој Југ у ФБиХ, уз пет међуобјеката за складиштење отпада животињског поријекла од који су два у РС, Лакташи и Невесиње. Ове циљеве треба такође имати у виду приликом даљег планирања везано за анимални отпад у Модричи.

Циљеви и мјере код анималног отпада:

1. Одвоз анималног отпада у регистроване кафилерије

Рјешење за мање стварање анималног отпада је збрињавање анималног отпада у сарадњи са регистрованим кафилеријама које имају дозволу за управљање и тратман анималним отпадом. Прије транспорта или преузимања неопходно је извршити ветеринарски преглед и угинуле животиње или нуспроизводе држати у хладњачама у прописаним условима ради спрјечавања зараза, непријатних мириса и сл.

2. Оснивање сточног гробља у складу са прописима

Друга могућност је оснивање сточног гробља тј. "јаме гробнице" у окружењу са свим прописаним условима које она мора да испуњава према Закону о ветеринарству у смислу да прије било каквог збрињавања мора бити ветеринарски испитан и да му мора бити одређена категорија у складу са Законом о нуспроизводима животињског поријекла.

ОСТАЛИ ПОСЕБНИ ТОКОВИ ОТПАДА

Азбестни отпад је свака супстанца или предмет који садржи азбест и азбестна влакна, азбестну прашину насталу емисијом азбеста у ваздух код обраде азбеста или супстанци, материјала и производа који садрже азбест које власник одбацује, намјерава или мора одбацити (нпр. цементни производи као што су фасадне и кровне плоче, цијеви за водоснабдијевање, подне облоге које садрже азбест, затим спојни китови, бртвене масе, изолацијски материјали који садрже азбест - траке и одјећа за заштиту од високих температура, ватроотпорне плоче, честице прашине из филтера, лаке грађевинске плоче и сл.). Потребно је обезбиједити раздвајање отпада који садржи азбест од осталих врста грађевинског и прописно га упакovati на мјесту настанка прије транспорта. Отпад који садржи азбест одвојено се сакупља, пакује, складишти и одлаже на депонију отпада на посебно означеном мјесту намијењеном одлагању ове врсте отпада, а подаци о томе достављају се Фонду. Азбестни отпад се мора приремити за транспорт на начин да се спријечи разношење азбестних влакана и прашине у животној средини (чврсто везан, заштићен фолијом или на неки други начин).

Отпадна уља подразумевају сва минерална или синтетичка уља или мазива која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намијењена (нпр.: хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мјешавине уље-вода и емулзије). Отпадно јестиво уље је уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке дјелатности, у индустрији, трговини и другим сличним дјелатностима. Отпадна уља и други зауљени отпад се морају одвојено складишти до предаје овлашћеном сакупљачу. Сакупљене количине овог отпада се углавном извозе.

Отпадни муљ настаје пречишћавањем (најчешће само примарним таложењем) отпадних вода из домаћинства и он се сматра неопасним отпадом, као и неких индустријских отпадних вода (гдје постоје таложници и сепаратори) и који се може сматрати опасним отпадом. Отпадни муљ може настајати на самим уређајима, али настаје претежно у септичким јамама у насељима гдје нема развијеног и изграђеног система канализације. Управљање наведеном врстом отпада заснива се на сакупљању наведеног отпада од овлашћених сакупљача и превоза до мјеста третмана и/или збрињавања.

Отпадна возила јесу моторна возила или дијелови возила која су отпад и која власник жели да одложи или је њихов власник непознат. Отпадно возило класификује се као опасни отпад. Тек након растављања и одвајања опасних компонената постаје неопасан отпад. Тако растављено отпадно возило шаље се даље на третман. Произвођач или увозник дужан је да пружи информације о расклапању, односно одговарајућем третману неупотребљивог возила. Лице које има овлашћење за третман отпадних возила мора водити евиденцију о свим фазама третмана, а податке достављати Фонду, обезбиједити издвајање опасних твари и компонената из отпадних возила ради даљег третмана прије одлагања, обезбиједити третман отпадних возила, као и одлагање дијелова који се не могу прерадити, власнику или лицу које сакупља отпадна возила издати потврду о преузимању возила и потврду о расклапању отпадног возила доставити органу надлежном за регистрацију возила.

Отпадне гуме јесу гуме моторних возила (аутомобила, аутобуса, камиона, мотоцикала и друго), пољопривредних и грађевинских машина, приколица, вучних машина и слично, након истека рока

њихове употребе. Отпадне гуме класификују се као неопасни отпад. Управљање отпадним гумама заснива се на успостављању система сакупљања, рециклаже и третмана, односно подстицању и организовању поновног коришћења отпадних гума за друге намјене, за израду дијелова других производа и за производњу других материјала, те на термичкој обради када се отпад не може материјално искористити (нпр. за производњу енергије, прераду у синтетички плин или уље и др.). Отпадне гуме сакупљају овлашћени сакупљачи који их превозе до мјеста рециклаже/третмана.

Батерије или акумулатори представљају извор електричне енергије која настаје хемијским реакцијама. Већина отпадних батерија и акумулатора класификује се као опасни отпад с обзиром на компоненте од којих се састоје (олово, жива, кадмијум, никл). Забрањено је одлагање и спаљивање отпадних батерија и акумулатора. Управљање отпадним батеријама и акумулаторима заснива се на одвојеном сакупљању на мјесту настанка одвојено од комуналног отпада. Отпадне батерије и акумулатори сакупљају се у посебним, намјенским посудама, те преузимају од овлашћених сакупљача и превозе до мјеста збрињавања.

Електрични и електронски отпад (ЕЕ отпад) чине отпадни апарати из домаћинства (телевизори, радио и видео апарати, бијела техника итд.). Већина ЕЕ отпада се сматра опасним отпадом због опасних компоненти које садржи. Метали као што су бакар (Cu), алуминијум (Al), сребро (Ag), злато (Au) који се налазе у овом отпаду, могу се издвајати и рециклирати. Отпад од електричних и електронских производа забрањено је одлагати без претходног третмана. Компоненте отпада од електричних и електронских производа које садрже РСВ обавезно се одвајају и обезбјеђује се њихово адекватно одлагање, док отпадне течности од електричних и електронских производа морају бити одвојене и третиране на одговарајући начин. Потребно је обезбиједити одвојено сакупљање расхладних флуида и заосталог гаса из електричних уређаја који користе гас. Лице које врши сакупљање, третман или одлагање отпада од електричних и електронских производа мора да има дозволу, те да води евиденцију о количини и врсти преузетих електричних или електронских производа и податке о томе доставља Фонду.

Отпадне флуоресцентне цијеве које садрже живу се класификују у категорију електричног и електронског отпада. Ова врста отпада је опасан отпад због садржаја живе и технолошки је неизбјежни састојак у дозвољеним количинама. Зато се ове сијалице не смију одлагати заједно са комуналним отпадом, већ их треба одвојено сакупљати и предавати на прераду или рециклажу. Флуоресцентне и друге штедне сијалице у ЕУ се постепено повлаче из производње и продаје.

РСВ и други POPs отпад обухвата отпад који је контаминиран дуготрајним органским загађујућим супстанцама, као што су *полихлоровани бифенили* који се налазе у старој опреми из електроиндустрије и електродистрибуције (трансформатори – пираленско уље, кондензатори, отпорници и др.), *диоксини* и *фурани* који настају у производњи електричне и топлотне енергије, производњи жељеза и обојених метала и другим погонима за термичку обраду. *Пестициди* (дихлордифенил-дихлоретан, алдрин, диелдрин, клордан, линдан итд.) који се употребљавају у пољопривреди и шумарству се такође класификују у ову групу опасног отпада. Сакупљање овог отпада треба бити одвојено од осталих врста отпада, треба се обезбиједити одговарајуће паковање за транспорт, те предаја отпада на складиштење, односно третман у складу са законом. Сакупљени отпад контаминиран POPs материјама потребно је, до коначног одвоза на коначан третман, привремено складиштити у сабирним мјестима (један по регији) која треба да буду пројектована и опремљена на начин да се спријечи емисија POPs материја у животну средину. Приликом третмана наведеног отпада потребно је обезбиједити да остаци након третмана немају карактеристике POPs материја.

Отпад из рударства и отпад од титан-диоксида не очекује се на подручју Модриче.

Циљеви и активности за управљање осталим посебним токовима отпада:

1. Развити систем управљања посебним токовима отпада са нагласком на опасне категорије

Слично као и са програмом управљања индустријским отпадом на нивоу општине, с обзиром на висок удио опасног отпада у свим наведеним посебним токовима отпада важно је у наредном периоду

- 1) успоставити и систем управљања опасним отпадом, укључујући и надзор, као посебним врстама отпада, на начин да се осигура сакупљање отпада од овлашћених предузећа која имају одговарајуће дозволе и овлашћења за рад,
- 2) омогућити пријем и основни третман раздвајања оних врста посебних токова отпада који обухвата опасни отпад за које је то технички и финансијски могуће у оквиру центра за управљање отпадом,
- 3) успостављање једног привременог складишта опасног отпада (или мреже сабиралишта-складишта), а према могућностима, посебно сакупљених или издвојених категорије отпада из посебних токова,
- 4) могуће је размотрити и могућност коришћења постојећих постројења (термоелектране, топлане) у којима би се могао спроводити третман горивог опасног отпада из посебних токова (нпр. уља),
- 5) отпад за чији третман или одлагање на еколошки прихватљив и ефикасан начин нема техничких могућности и постројења у Републици, потребно је извозити на коначно збрињавање.

ОТПАД КОЈИ НАСТАЈЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама (Сл. гласик РС, бр. 121/12, 46/17) ванредна ситуација се опишује као стање које настаје проглашењем од надлежног органа када су ризици и пријетње или настале посљедице по становништво, животну средину и материјална и културна добра таквог обима и интензитета да њихов настанак или посљедице није могуће спријечити или отклонити редовним дјеловањем надлежних органа и служби, због чега је за њихово ублажавање и отклањање неопходно употребити посебне мјере, снаге и средства уз појачан режим рада.

Циљеви и активности кад је у питању отпад који настаје у ванредним ситуацијама:

1. Ускладити План управљања отпадом са Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама (пожари, клизишта, поплаве, епидемије и сл.)

Овај План треба да буде усклађен са Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама који припрема и спроводи Општински штаб за ванредне ситуације. За сваку од непогода, несрећа, болести, ратних дешавања, индустријских хаварија, удеса, природних геолошких и метеоролошких катастроф, поплава, пожара и сл. прописују се посебне мјере, па је и дјеловање са отпадом насталим у случају заштите и спасавања у одређеној ситуацији различити те захтијева различит приступ. У овом сегменту важно је да се прате наредбе Републичког и Општинског штаба за ванредне ситуације.

2. Редовно ажурирање Планова дјеловања у ванредним ситуацијама за предузећа

Предузећа која посједују технологије које представљају ризик по људе и животну средину неопходно је да израђују и редовно ажурирају своје Планове поступања у ванредним ситуацијама, а посебну пажњу посвете збрињавању отпада који настаје у случају ванредне ситуације и у зависности од сировина, енергената и технологије коју користи постројење.

3. Поштовање принципа приоритета у уклањању отпада насталог у ванредним ситуацијама

Приликом уклањаа отпада који настаје у ванредним ситуацијама потребно је поштовати принцип приоритета према следећем редослиједу:

- 1) *Уклањање опасног отпада* - Ова врста отпада може се појавити у случају ванредне ситуација, а врста опасног отпада зависи од карактера и трајања ванредне ситуације. Хаварије и несреће непогоде и сл. које захвате постројења која имају технологије, сировине и енергенте, као и фарме или здравствене установе, које представљају опасне супстанце су извори ове врсте отпада у ванредним ситуацијама. Такође мијешани отпад за који се претпоставља да може бити опасан треба прво одвојити и посебно складиштити од осталог отпада ради каснијег посебног транспорта и збрињавања. Уколико дође до оштећења амбалаже у којој је опасни отпад настао у ванредној ситуацији треба корисити неки од инертних материјала за апсорпцију и друга амбалажа, намјенске кесе, канте или контејнери. Простор привременог складишта треба обезбиједити од приступа неовлашћеним лицима.
- 2) *Комунални отпад* - У случају повећаних количина комуналног отпада насталог у случају ванредних ситуација потребно је прво информисати грађане о одвајању овог отпада од опасних категорија отпада, кабастог отпада и амбалаже. Овај отпад прикупити и одложити у кесе, канте, контејнере, као и у случају редовног предавања КП, али са већом динамиком одвоза.
- 3) *Анимални отпад* - У случају непогода (поплава, пожари, земљотрес, епизоотиолошких болести и сл.) долази до повећаног стварања анималног отпада, који постаје инфективан и самим тим опасан отпад, посебно у случају високих температура и сл. У сарадњи са ветеринарском инспекцијом треба одредити посебну привремену локацију коју треба технички опремити на начин да се филтрат и непријатни мириси не шире да угрожавају здравље људи и животиња, као и воде и земљиште, те да буду обезбијеђење од приступа дивљих животиња, луталица и људи.
- 4) *Пољопривредни отпад* - Пољопривредне производе и храну треба уклонити након анималног отпада због сличних разлога као и за анимални отпад, с тим што пољопривредни производи имају мањи ризик од ширења инфективних болести у кратком времену, али у дужем периоду доводе и до ширења инфективних болести, привлачењем глодара, инсеката, ширењем непријатних мириса, стварањем микроорганизама и сл. У случају да се не може искористити за компостирање потребно га је збринути на регионалној депонији.
- 5) *Инертни отпад* - Инертни отпад је задњи по приоритету збрињавања и у ванредним ситуацијама већином обухвата цигле и цријеп, бетон, метале, стакло, керамику, изолационе материјале, дрво, пластику, земљу и муљ и сл. Количински је претежно највећи удио фракције у укупном отпаду у ванредним ситуацијама. С обзиром да није извор заразе ни опасног отпада, задњи је у редослиједу приоритета у прикупљању, а уклања се већином због проходности и чишћења постора.

У случају повећаног стварања укупног отпада у ванредним ситуацијама, локалне власти у сарадњи са републичким, Кризним штабовима и Цивилном заштитом треба да по хитном поступку одреде локације за прикупљање и привремено складиштење отпада.

Након прикупљаа отпада насталог у ванредним ситуацијама, просторе са којих је сакупљен отпад потребно је деконтаминирати, а општинске комисије за процјену штете треба да сачине извјештаје и о количини, врстама и локацијама прикупљеног отпада, као и о временским интервалима ових активности и другим околностима. У овом периоду сви који управљају отпадом морају бити доступни широј јавности путем телефонских линија, интернета или лично на јасно означеним

локацијама, а потребно је поред тога организовати и обиласке удаљених или неприступачних локација.

Генерално, мјере за спрјечавање кретања и уопште поступања са отпадом који није обухваћен Планом и отпада који настаје у ванредним ситуацијама, чији је обим прописан и Законом, предвиђају одређене прекршјне и казнене мјере:

1. **Спрјечавње одлагања отпада на депонију који не испуњава услове о одлагању на прописан начин Дозволом или Законом,**
2. **Складиштити отпад на мјестима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада, у центрима за сакупљање, трансфер станицама и другим локацијама по истеку рока прописаног за привремено складиштење,**
3. **Третман (физичко-хемијски, механички, биолошки, термички) отпада искључиво обављати у складу са Законом,**
4. **Спрјечавање одлагања опасног отпада заједно са другим врстама отпада и мијешања различитих врста опасног отпада,**
5. **Опасан отпад приликом сакупљања, сортирања, складиштења, транспорта, поновног коришћења и одлагања упакovati и обиљежити на одговарајући начина прописан Законом,**
6. **Посебним токовима отпада потребно је управљати у складу са Законом.**

16. МЈЕРЕ САНАЦИЈЕ НЕУРЕЂЕНИХ ДЕПОНИЈА

Дивље депоновање, тј. одлагање отпада на неуређеним депонијама и сл. локацијама код нас је тренутно један од највећих проблема за животну средину у сектору отпада. Дивље депоније загађују подземне и површинске воде, преносе заразе, узрокују пожаре и уништавају земљиште, шире непријатне мирисе. Поред хигијенско-епидемиолошких проблема увијек је присутан и естетски проблем, који сметлиште ствара својим изгледом и неугодним мирисом. Здравствени и сигурносни ризик тиче се могућег ширења болести и инфекција због присуства могућих преносника

заразе (штетни инсекти, глодари, птице и др. животиње) на дивљим депонијама отпада. Могући здравствени ризик за људе је знатан, али најчешће неиспитан, посебно код становништва које живи у близини оваквих депонија. Посебна опасност код дивљих депонија јесте што се многе налазе у зони изворишта вода или уз водотоке па је самим тим већи ризик од разношења отпада или загађења вода приликом поплава или бујичних вода.

Чврсти отпад који се продукује у домаћинствима најчешћи је отпад на дивљим депонијама, а представља хетерогену смјесу различитих врста отпадних материјала, као што су: папир, картон, стакло, керамика, метали, пластика, кости, кожа, текстил, биомасе, разне врсте инертних материјала, опасне врсте отпада и сл. Посебно опасне врсте отпада у домаћинствима називају се проблематични отпад у који спадају: угинуле домаће животиње или дијелови њиховог тијела, батерије, стари лијекови, пестициди (инсектициди, фунгициди) и њихова амбалажа, аутомобилске гуме, моторна уља, разређивачи, боје, лакови, средства за скидање хрђе, средства за заштиту дрвета, љепила и њихова амбалажа, акумулатори, уљни филтери, термометри са живом, антифриз, филмови разних врста, флуоросцентне расвјетне цијеви, козметика, фотохемикалије, хемикалије за чишћење и сл.

Најекономичније рјешавање проблема дивљег депоновања чврстог отпада био би увођење неколико механизма:

1. Сакупљање података о неуређеним депонијама на територији општине

У овој фази потребно је картирати дивље депоније, извршити теренску идентификацију, процијенити састав и количину депонованог отпада, истражити кад је депонија настала, евидентирати све утицаје које има депонија на окружење на предметном локалитету и које окружење (природно и друштвено) има на депонију. Ови подаци су основа за даље поступање.

2. Прикупљање отпада са депонија (чишћење) и одвоз у центар за рециклажу или на регионалну депонију

У овој фази потребно је и сортирати прикупљени отпад и легално га одложити на неку од регистрованих депонија. Прије прикупљања потребно је испитати стање и састав отпада и утврдити присуство опасних категорија у отпаду, као и утицаја отпада на тло и воде. У овој фази се може одредити и врста рекултивације земљишта и дубина слоја који је контаминиран и који треба уклонити заједно са отпадом, као и избор најбоље техничке, агротехничке и биолошке мјере рекултивације терена.

3. Ренатурализација и/или рекултивација простора тј. враћање у пријашње стање или промјена пријашње намјене у неки вишеструко користан облик

Фаза рестаурације има циљ враћање природних својстава локацији, структуре у функције земљишта, хидрографске карактеристике, састава вегетације и сл. Рекултивација има за циљ враћање тлу производних карактеристика у складу са планираном намјеном и културом. Такође могуће је извршити и промјену намјене површине под некадашњом неуређеном депонијом у неки од облика користан за човјека (зелена површина, излетиште, зелено острво, вјештачка акумулација и сл.). У овој фази избор метода и мјера рекултивације (механичка, агротехничка, биолошка) врши се у складу са планом рекултивације. Оно што се показало ефикасно у мјерама уклањања неуређених депонија јесте претварање некадашњих дивљих депонија у зелена острва или једноставно мјеста за одлагање отпада са постављеним контејнером у зависности од количине отпада који се одлагао.

4. Успостављање финансијског механизма за подстицај легалног депоновања и организован одвоз смећа

Могуће је обезбиједити систем подстицаја за субјекте који склопе уговор за одвоз отпада са КП у систему прикупљања отпада или у другим системима попут пољопривреде, развоја инфраструктуре, шумарства и сл. како би се исти подстакли на прописно одлагање отпада.

5. Превенција даљег илегалног одлагања

Локацију је потребно континуирано обилазити и одржавати контакт са мјештанима и представницима Мјесне заједнице, посебно у првим мјесецима након санације. У овој фази потребно је и контролисати очишћену и друге локације у окружењу на које грађани потенцијално могу премјестити фокус кад је илегално одлагање у питању. У ове активности треба укључити и привремени или трајни видео надзор, посебно јавних површина. Евентуално, на мјестима гдје становитво има дугу навику илегалног одлагања отпада треба поставити контејнере.

6. Строжија контрола и обавезивање склапања уговора о одвозу отпада

У сарадњи са МЗ потребно је процијенити које МЗ имају оптималне могућности за покривање услугом одвоза отпада од стране КП и организовано обавезати становништво скалањем уговора о прикупљању и одвозу отпада.

7. Едукација јавности у циљу превенције даљег одлагања отпада на неуређеним депонијама

Ове активности потребно је испратити од стране локалних медија и штампаним материјалима, те оглашавањем у мјесним заједницама и прометним мјестима обавијестити јавност о активностима уклањања отпада, финансијском оквиру, казнама и осталим мјерама предвиђеним уколико опет додђе до депоновања отпада, а посебно обавези за склашање уговора са надлежним КП о одвозу отпада. Потребно је истаћи и механизме подстицаја и олакшице које су планиране за прве субјекте који склопе уговоре.

8. Санација Гудронске јаме у Гаревцу

С обзиром да се ради о технички и финансијски захјевном пројекту, потребно је спровести детаљна истраживања терена, испитивања отпада, израдити студијску и техничку документацију. Приликом израде документације о ризицима, приоритетима и технологијама за санацију потребно је на темељу технолошких рјешења санације и планова санације израдити студије изводивости ради могућности финансирања санације донаторским средствима и претприступним фондовима ЕУ. С обзиром да гудрон представља специфичну врсту опасног отпада за његово збрињавање се примјењује неколико различитих технологија:

- солидификација са стабилизацијом,
- извоз у иностранство,
- депоновање,
- спаљивање у термоелектранама и цементарама,
- обрада плазмом,
- пиролиза,
- инсинерација – контролисано спаљивање и
- термичка десорпција.

Ова активност је претежно у надлежности ресорног Министарства, у чије се активности може укључити и ЈЛС у оквиру својих належаности, а у сарадњу са Рафинеријом а.д.

9. Хватање плутајућег отпада на ријеци Босни

Већина плутајућег отпада на ријеци Босни представља пластичну амбалажу која се може сакупити мрежом за плутајући отпад. Поред пластике истом мрежом може се сакупити и дрво ниске

калоричне вриједности, као и остали отпад у мањим количинама који се може рециклирати (пластична амбалажа и сл.). Отпад који се не може користити могуће је одвести на неку од доступних регистрованих депонија, што би смањило количину отпада у самој ријеци и у околном земљишту на који отпад доспијева приликом изливања ријеке из корита (стараче, рукавци, њиве итд).

17. НАДЗОР И ПРАЋЕЊЕ ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ И МЈЕРА

Процес избора најприхватљивијих опција за животну средину код збрињавања отпада је озбиљан и осјетљив процес, који укључује локалну самоуправу и велики број кључних заинтересованих страна.

Да би се пратила успјешност реализације и имплементација Плана потребно је вршити сукцесивно праћење (мониторинг) и извршити ревизију Плана. Надзор над праћењем Плана и ревизију Плана вршиће тим за праћење Плана које именује Начелник у року од 30 дана од дана усвајања Плана од стране Скупштине општине и објаве Плана у Службеном гласнику Општине Модрича.

Основни алат мониторинга су индикатори који су одређени Планом, мјерљиви су, објективни и реално оствариви.

У склопу праћења реализације плана треба уводити сљедеће праксе евиденције:

1. Евиденције о насталом и прикупљеном отпаду, врстама отпада порема Каталогy,
2. Евиденције о количини преузетог и транспортованог отпада предатог на одлагање,
3. Вођење регистра о субјектима покривеним усугом прикупљања отпада,
4. Количине одвојено сакупљеног отпада (рециклажни, биоразградиви, опасни, посебне категорије итд.) у складу са Правилником,
5. Количина третираног отпада на подручју општине,
6. Вођење регистра о субјектима који имају обавезу ажурирања Планова управљања отпадом уз посједовање Еколошке дозволе и који посједују Дозволе за управљање отпадом,
7. Успостава регистра о дивљим депонијама са табеларним и графичким приказом, координатама, подацима о саставу, количини и утицајима неуређених депонија на територији општине,
8. Регистар субјеката значајнијих за систем управљања отпадом на територији општине (службеници, инспекције, јавне службе, удружења итд.).

Одјељење општинске управе надлежно за послове заштите животне средине је задужено за праћење имплементације плана према оквирним роковима задатим планом, а све оизвјештаје подноси Начелнику до 31.03. текуће године. Уз извјештај о реализованим активностима плана потребно је направити и акциони план за реализацију сљедећих корака. Подаци о реализацији Плана треба да буду доступни и јавности путем интернет страница општинске управе.

Инспекцијски надзор и изрицање мјера као и казни за непоштовање одредби општинских одлука којима се уређује управљање отпадом врши Комунална полиција и Еколошки инспектор.

Годишњи извјештај о имплементацији Плана треба да буде достављен Скупштини општине, са кратким приказом акционог плана за наредну годину. На тај начин ће бити означен напредак и обиљежена кључна питања која треба размотрити у наредном периоду.

Локални план управљања отпадом поново се разматра сваких пет година, и по потреби ревидира и доноси за наредних 10 година.

18. ПРОЦЕНА ТРОШКОВА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ЗА ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ

Процјена трошкова дата је за сваку планирану активност према поглављима обрађеним у Плану. Трошкови су дати према процјени, на бази тржишних цијена или претходног искуства у финансирању сличних активности.

Финансирање управљања отпадом у РС може се реализовати поштујући начело «загађивач плаћа» чиме се реализује пуњење буџетских средстава и буџета Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност РС и из следећих јавних и приватних извора:

Јавни извори:

1. Буџет републике,
2. Буџет локалне самоуправе,
3. Средства комуналних накнада јавних КП,
4. Из средстава грађана,
5. Кредитних средстава (нпр. ЕБРД, ЕИБ и сл.),
6. Јавних и међународних фондова (нпр. Фонд за заштиту животне средине и енергетске ефикасности РС, ГЕФ, ЕУ предприступни фоднови и др.).

Приватни извори:

1. приватна улагања у опрему за сакупљање отпада за рециклажу, посебне врсте третмана или преосталог мијешаног комуналног отпада (канте, контејнери, возила и друго),
2. приватна улагања у објекте за третман одвојено сакупљеног отпада за рециклажу или посебне третмане (компостане, сортирнице, постројења за производњу папира, пластике, стакла, постројења за третман посебних врста отпада),
3. приватна улагања у опрему и објекте за превоз и третман преосталог комуналног отпада (камиони за превоз отпада на удаљене локације, трансфер станице, постројења за третман преосталог комуналног и неопасног индустријског отпада).

Табела 16. Циљеви, мјере и процјена трошкова

Бр.	Циљеви и мјере	Процјена трошкова (КМ)	Потенцијални извори финансирања
1.	Унаприједити систем прикупљања отпада и проширити обим сакупљања комуналног отпада на 50% до 2027. године		
	1.1 Додатни превоз, канте, контејнери	15.000	КП, Фонд, донације и грантови, средства грађана
	1.2 Унаприједити капацитете комуналног предузећа набавком нове опреме	90.000	КП, Општина, Фонд, донације и грантови, ЕУ фондови
2.	Уклонити илегалне депоније и санирати терен		
	2.1 Израдити евидентирање и тех. документацију	-	Општина, КП
	2.2 Извести радове чишћења и збрињавања очишћеног отпада	70.000	Општина, КП, Фонд, средства грађана, донације и грантови
3.	Изградити и унаприједити инфраструктуру за одрживо управљање отпадом		

	3.1 Основати трансфер станицу са пратећим садржајима у облику Центра за управљање отпадом	Цијена зависи од садржаја објекта и пројектне документације*	Општина, КП, Фонд, Министарство, ЕУ фондови, приватна улагања
4.	Успоставити систем примарног раздвајања отпада на мјестима настанка и мјестима организованог прикупљања отпада		
	4.1 Обезбјеђивање додатних канти за рециклажни и нерециклажни отпад	15.000	КП, Општина, Фонд, донације и грантови, ЕУ фондови
	4.2 Набавка намјенских контејнера и подизање зелених острва у граду	40.000	КП, Општина, Фонд, донације и грантови, ЕУ фондови
5.	Успоставити систем за посебно прикупљање опасног отпада		
	5.1 Подизање центра за прикупљање опасног отпада и привремено складиште	35.000	КП, Општина, Фонд, Министарство
6.	Унаприједити систем управљања комерцијалним и индустријским отпадом		
	6.1 Укидање и контрола илегалног депоновања индустријског отпада	20.000	Општина, предузећа
	6.2 Развој система подстицаја, олакшица и тарифног система наплате по количини за смањење отпада код привредника	30.000	Општина, Фонд
7.	Смањење количине биоразградивог и амбалажног отпада		
	7.1 Оснивање рециклажног дворишта у склопу Центра или ван њега	75.000	Општина, КП, Фонд, донације и грантови, ЕУ фондови
	7.2 Набавка компостера за домаћинства, насеља и установе	30.000	Фонд, донације и грантови, Општина
8.	Развити систем управљања осталим посебним токовима отпада		
	8.1 Развити систем управљања грађевинским и инертним отпадом оснивањем намјенског депоа за грађевински отпад	8.000	Општина, КП
	8.2 Развити систем управљања анималним отпадом набавком хладњаче, оснивањем сточног гробља и контролом на мјесту настанка	50.000	Општина, КП, Фонд, донације и грантови
	8.3 Развити систем управљања медицинским отпадом израдом Плана управљања медицинским отпадом	6.000	Дом здравља, апотеке, Општина, Фонд, Мин.здравља и соц.заштите
9.	Подизање јавне свијести по питању одговорног управљања отпадом		

	9.1 Развој и финансирање пројеката јачања јавне свијести 9.2	25.000	Фонд, донације и грантови, Општина
10.	Обезбиједити праћење реализације Плана		
	10.1 Активности радне групе на праћењу реализације	-	Општина
	УКУПНО:	509.000 + трошкови подизања трансфер станице	

*Процене трошкова изградње саме трансфер станице су различите и крећу се од 6.000.000 КМ у Урбанистичком плану до 14.000.000 КМ у Стратегији развоја Општине Модрича, а у периоду доношења овог Плана цијене материјала, услуга, енергената и др. се мијењају у релативно кратком времену услед промјењивих економских и политичких прилика на свјетском и регионалном нивоу

19. МОГУЋНОСТИ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ ДВИЈУ ИЛИ ВИШЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ЈЛС уређују, обезбјеђују, организују и спроводе управљање комуналним отпадом на својој територији.

Према Закону, јединице локалне самоуправе имају могућности сарадње са другим ЈЛС на следећим пољима:

- Изградња рециклажних центара, трансфер станица, сортирница и других објеката у систему управљања отпадом,
- Оснивање депонија отпада у сарадњи са једном, двије или више ЈЛС (на чијем подручју укупно живи најмање 200.000 становника, али и мање), могу донијети уз претходно одобрење МПУГЕ и израђене Студије изводљивости,
- Уговорено прикупљање и одвожење отпада од стране КП надлежног на територији друге ЈЛС.

Тренутно се отпад са територије Модриче према уговорима одлаже на Регионалну депонију Карабеговац на територији Града Добоја.

Према Стратегији и локалним приликама, могуће је успоставити сарадњу са сусједним општинама у Посавини, односно општинама које у планираном систему управљања отпадом гравитирају Модричи (Шамац, Вукосавље, Пелагићево, Доњи Жабар, али и друге) и конципирати систем заједничког управљања отпадом на подручју планиране и стратегијом предвиђене трансфер станице у Модричи.

20. РОКОВИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНИРАНИХ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ

Рокови за извршење појединих активности из акционог плана треба да буду што је више могуће реални и усклађени првенствено са планираним улагањима из буџета у ову сврху, те усклађени са листом приоритета у издвајању средстава за рјешавање комуналних проблема (одржавање, подизање нових објеката у систему управљања отпадом, други планови и сл.).

Табела 17. Оријентациони рокови извршења мјера и активности Плана

Бр.	Назив активности	Рокови (2022-2027)
1.	Унаприједити систем прикупљања отпада и проширити обим сакупљања комуналног отпада на 50% до 2027. године	2027.
2.	Уклонити илегалне депоније и санирати терен	2023. фаза 1 2023-2027. фаза 2
3.	Изградити и унаприједити инфраструктуру за одрживо управљање отпадом	2027.
4.	Успоставити систем примарног раздвајања отпада на мјестима настанка и мјестима организованог прикупљања отпада	2023.
5.	Успоставити систем за посебно прикупљање опасног отпада	2024.
6.	Унаприједити систем управљања комерцијалним и индустријским отпадом	2025.
7.	Смањење количине биоразградивог и амбалажног отпада	2023.
8.	Развити систем управљања осталим посебним токовима отпада	2027.
9.	Подизање јавне свијести по питању одговорног управљања отпадом	континуирано до 2027.
10.	Обезбиједити праћење реализације Плана	2027.

21. ДРУГИ ПОДАЦИ, ЦИЉЕВИ И МЈЕРЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ЕФИКАСНО УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

У систему управљања отпадом поједини фактори стварају неповољно окружење за рјешавање проблема отпада, како у Модричи, тако у скоро свакој локалној заједници у Републици Српској. Неки од њих су:

- Непостојање катастра загађивача, евиденције о субјектима који имају обавезу прибављања Дозволе за управљање отпадом и Еколошке дозволе,
- Недовољно развијена свијест о проблемима отпада које грађани сами узрокују (непотребна куповина, прекомјерна потрошња, несавјесно одлагање отпада, нејасна слика о себи у ланцу производње и управљања отпадом и сл.),
- Неодовљно развијен механизам финансирања рјешења везаних за побољшање система управљања отпадом,
- Недовољан степен аплицирања на доступне фондове за уклањање отпада, развој механизма спрјечавања отпада, подизање објеката за управљање отпадом и сл.,
- Велики број неуређених и дивљих депонија отпада,
- Неуређен систем прикупљања опасног отпада из домаћинства и постројења,
- Неуређен систем управљања посебним токовима отпада,
- Недовољно тачних, провјерљивих и поузданих података о отпаду који се прикупља,
- Нема развијеног система раздвајања отпада на мјесту настанка,
- Регистроване депоније немају све испуњене услове прописане Законом,
- Отпад се не испитује прије одлагања на депонију, ако се сумња на опасан отпад,
- Лите отпада код субјеката који посједују еколошке дозволе и планове управљања отпадом често су неажуриране или не одговарају реалном стању.

Такође, потребно је да се ураде усклађивања и ажурирања овог Плана са Просторним планом општине који ће се изградити, као и да се изradi студија изводљивости и пројектна документација за инфраструктуру планрану овим Планом.

III ПРИЛОЗИ